

MAGYAR NEMZETI HELYNÉVTÁR

Vékony Vivien

POLGÁR
HELYNEVEI
Mintapéldány

Polgár

VÉKONY VIVIEN

Polgár helynevei

Történeti háttér

Polgár közigazgatási területe tájféldrajzilag nagyobb részt a Hortobágyon, kisebb részt a Közép-tiszai ártérhez tartozó Borsodi-ártéren terül el.

Egyes feltételezések szerint Anonymus várnép lakóinak latin megnevezésében (*civiles*) a település magyar nevét bújta el. A falut (*villa*) a Várad regestrum említi 1229-ben, ekkor nemesi birtok volt; IV. László király egyik oklevelét itt keltezte 1284-ben. A 13. század végén részben az egri káptalan, részben az Aba nembeli családok birtokolják. Az 1332–1337 közötti pápai tizedjegyzékek alapján a kisebb települések közé tartozott.

A 15. században a Perényiek birtokába került, később a Hunyadi család debreceni uradalmához tartozott, miközben egyes részeit a Perényiek bírták. Corvin János 1490-ben Polgárt és Szentmargitát eladta Jánosz Istvánnak, aki Bakócz Tamás egri püspöknek juttatta. A püspök 1501-ben a települést az egri káptalannak adományozta. Szolnok 1552. évi eleste után a lakosság adót fizetett a töröknek. Az 1569. évi XIX. tc. a helységet alkotó két káptalani mezőváros: Polgár és Szentmargita jobbágyait tizenkét napi ingyen munkára az egri vár őrségéhez rendelte. Polgárt ekkor a török közigazgatásban a szolnoki szandzsákhhoz sorolták, egy török összeírásban 1572-ben 84 házát írták össze. A település a 15 éves háború alatt sem néptelenedett el, sőt a Bocskai fejedelem halála után betelepült hajdúk miatt – akik szultáni kiváltságlevél alapján

adómentességet élveztek – a lakosság helyzete jelentősen javult. A letelepedési jog II. Mátyás király általi 1613. évi megerősítését a falu második megalapításának tekintik.

A 17. század végéig Polgár olyan önálló hajdúvárosnak számított, amely kiváltságai révén biztosította a hajdúk számára a parasztpolgári életformára történő áttérést. A török hódoltság megszűnése után a korábbi birtokos egri káptalan újra igényt tartott itteni birtokaira. A lakosság mintegy harminc évnyi sikertelen pereskedés után 1717-ben elhagyta Polgárt, és a közeli Tiszacsege, Tiszadobra, valamint a borsodi Oszlárra települt. Mintegy tíz év eltelté után különböző vármegyékből hozott telepésekkel népesítették újjá 1727-ben. A káptalan részletesen szabályozta a letelepedési feltételeket. Polgár különleges jogállású helyzetbe került a káptalan érdekeinek megfelelően: a település közigazgatásilag Szabolcs vármegyéhez tartozott, ugyanakkor területe mégis elkülönült (*separata porta*). Ez a sajátos helyzet azt eredményezte, hogy a vármegye nem végeztethetett itt összeírást, ugyanakkor a háziadót a porták mértékének megfelelően fizetni kellett a törvényhatóságnak. A földbirtokos káptalan közbenjárására Mária Terézia 1756-ban évi négy vásár tartásának jogát adományozta a településnek, ami kedvezett az áruforgalom növekedésének. Emiatt is szükséges volt az idevezető utak biztosítása. Ezért készült a folyási híd és a Tisza-töltés a 18. század közepén. A 18. század folyamán a földesúr a lakosság kárára kiterjesztette a majorsági gazdálkodást. Polgár lett a három majorsági központ egyike, igazgatási területéhez tartoztak még Ároktő,

Egyek, Nagyiván és Palkonya jobbágyfalvak. A közös legelőkön megjelent a káptalan gulyája és ménese, miközben a különleges jogállás biztosítása mellett tovább emelkedett a lakosság adóterhe. Az úrbérrendezéskor a hajdú kiváltság idejéből tovább élő dézsmamentességet a földbirtokos eltörölte.

Az 1846-ban megkezdett Tisza-szabályozás lehetővé tette újabb földek művelés alá vonását. Az infrastruktúra fejlődését jelzi a távíró vonal 1859. évi átadása, majd a Polgár–Tiszalök–Nyíregyháza vasútvonal 1896. évi megnyitása. A tanyásodás folyamatának megindulását a jobbágyfelszabadítás utáni tagosítás teremtette meg. Az első szakaszban a külterületekre csak az állatokat gondozó cselédek költöztek ki, a másodikban már tanyák épültek, amikbe a családok is kiköltöztek. A tagosítás ellenére a nagybirtok meghatározó szerepe a 20. század elejéig megmaradt.

Az 1945. évi földreform során közel kétezer család igényelt földet, összesen 20.169 katasztrális holdat, többek között: a polgári lakosoknak (4886 k. h.), a szentmargitai (4290 k. h.) és tikosi (900 k. h.) telepéseknek, valamint az önállósuló Görbeháza (7000 k. h.) községnek. Két évvel később Szentmargita és Tikos is önálló községgé alakult.

A háború utáni években újjáépítették a Selypes-hidat, Tisza-híd és új vasútállomás épült, a megfelelő ivóvízellátás érdekében kutat fúrtak, megkezdődött a község villamosítása. Az első termelőszövetkezet 1949-ben alakult, később öt működött a településen. A háború utáni negyedszázadban a kereső népesség átrétegződött: a közeli Tiszai Vegyi Kombinát lett a környék legnagyobb munkaadója, amely Polgár keresőinek mintegy 40%-át foglalkoztatta.

A gazdasági és a hitelélet a századfordulóra megélné. Megalakult a Tiszapolgári Takarékpénztár 1882-ben, majd a Tiszapolgári Hitelbank Rt. és a Tiszapolgári Gazdasági és Kereskedelmi Rt. (1903), a Tiszapolgári Nagyvendéglő (1909) és a Tiszapolgári Fakereskedelmi Rt.

A településen 1715-ig a Debreceni Református Kollégium partikulája működött, amikor a földbirtokos káptalan átvette az oktatás szervezését. A második világháború utáni években

gazdaképző iskola is működött. Református temploma eredetileg magtárnak épült vályogból, átalakítás után 1888-ban vették használatba. A kálvária kápolna 1769-ben épült, a római katolikus templomot az 1848-ban lebontott helyére építették, és 1858-ban szentelték fel.

Népessége 1785-ben 2497, 1828-ban 4042, 1857-ben 4601, 1910-ben 11.375, 1941-ben 15.167 fő volt. A második világháború nemcsak katonai, hanem polgári áldozatokat is követelt, 1944-ben 450 zsidó lakost deportáltak.

Polgár a középkorban birtok (*possessio*) Szabolcs vármegyében. Az 1876. évi közigazgatási rendezés után is Szabolcs vármegye Dadai, majd Dadai alsó járásához tartozott. Mezőváros (*oppidum*) 1886-ig, utána nagyközség. Az 1950. évi megyerendezés során Hajdú-Bihar megyéhez csatolták mint önálló tanácsú községet, és járási székhellyé nyilvánították. Ekkor a Polgári járáshoz Egyek és Tiszacsege – volt Hajdú megyei – községek mellett a szintén Szabolcs megyétől átcsatolt Görbeháza, Tiszagyulaháza, Újszentmargita és Újtikos önálló tanácsú községek tartoztak. A területet 1978-ban a Debreceni járáshoz kapcsolták, annak 1983. évi megszüntetéséig. Az 1970. évi közigazgatási reform után Polgár, Tiszagyulaháza és Újtikos közös tanácsú nagyközséggé szerveződött. A rendszerváltás után a települések újra önállóak lettek. Polgár a városi címet 1993. január 1-jén nyerte el.

Polgár város ma a Hajdúnánási járáshoz tartozik. Területe 2023-ban 9744 hektár, lakóinak száma 7900 fő volt.

Irodalom:

BENCsik JÁNOS szerk., *Polgár története*. Polgár Nagyközségi Közös Tanács, Polgár, 1974.

BENKŐ LORÁND, *Beszélnék a múlt nevei. Tanulmányok az Árpád-kori tulajdonnevekről*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2003.

HALMOS SÁNDOR, „Emlékezz meg!” *Hajdú-Bihar megye zsidóságának története napjainkig*. Debreceni Zsidó Hitközség, Debrecen, 2003.

KOVACSICS JÓZSEF szerk., *Magyarország történeti statisztikai helységnévtára II. Hajdú-Bihar megye*. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1997.

NÉMETH PÉTER, *A középkori Szabolcs megye települései*. Ethnica, Nyíregyháza, 1997.

NÉMETH PÉTER, *A XI–XIV. századi Szabolcs megye települései. Adattár*. Nyíregyháza, 2023.
VÁRADY JÓZSEF, *Tiszántúl református templomai 1-2*. Borsodi Református Egyházmegye, Sajószentpéter, 1991.

SZÁLKAI TAMÁS

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Vékony Vivien 2023–2024-ben. Adatközlők voltak: Adamik Mária (72 éves), Czirbik Lászlóné (79), Csele Józsefné (73), Dobos Ernő (86), Kovács Istvánné (74), Lukács Albertné (70), Molnár János (76), Molnár Marianna (44), Olajos István (76), Olajos Istvánné (76), Petrik Lászlóné (75), Polonkai Gábor (87), Sánta József (73), Sánta Józsefné (69), Suhajda Gyula (79), Tállai Balázné (88), Tarné Szabó Andrea (46), Vámosi Albertné (87), Varga András (77), Varga Gáborné (73), Vigh János (87), Zöldi Albertné (79).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Béres Júlia 2013-ban. Adatközlők voltak: Béke Gyula (85 éves), Bodnár Gyula (90), Császárné Dobos Borbála (89), Hegedűs László (87), Kecskeméti András (100), Kozma Bertalan (96), Makó László (68), Megyesi József (98), Tállai Balázs (88), Vámosi Balázné (82), Vámosi Dezső (62), Varga András (77).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Tóth Katalin, Terge Lajos, Szabó Vera és Tarjányi Judit 1970-ben. Adatközlők voltak: Kocsis János (86 éves), Lőrincz Gyula (42), Pankó János (75), Szakácsi Gábor (80), Tanyi János (85).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Terge Lajos 1968-ban. Adatközlők voltak: Kocsis János (84 éves), Kocsis József (36), Mályi József (61), Pankó János (73), Szakácsi Gábor (78), Tanyi János (83).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Tarjányi Judit 1967-ben. Adatközlők voltak: Csuha Balázné (30 éves), Kerékyártó Lukácsné (31), Kovács Mihályné (54), Laki Ferencné (71), Laki Mária (39).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Görömbei Andor 1965-ben. Adatközlő volt id. Görömbei Albert (86 éves).

Helynévtár

Polgár 2024: *Pógár, Pógáron, pógári ~ Polgár ~ Tiszapolgár*, 2022: *Polgár*, 1987: *Polgár*, 1985: *Polgár*, 1973: *Polgár*, 1970: *Pógár, pógári, Polgár, -onn, -rú, -ra, polgári*, 1965: *Polgár, -ra, -ról, -on*, 1956: *Polgár*, 1944: *Polgár*, 1926: *Polgár*, 1914: *Polgár*, 1913: *Polgár*, 1907: *Tiszapolgár*, 1904: *T[isza] Polgár*, 1902: *Tiszapolgár*, 1900: *Tisza-Polgár*, 1896: *T[isza] Polgár*, 1888: *Tisza-Polgár, Polgár*, 1886: *Polgár*, 1883: *Polgár*, 1882: *Polgár*, 1873: *Polgár*, 1870: *Polgár*, 1864: *Polgár*, 1858: *Polgár*, 1851: *Polgár*, 1836: *T[isza] Polgár*, 1802–1811: *Polgár*, 1802: *Polgár*, 1783: *Polgár*, 1773: *Polgár*, 1750: *Polgarj*, 1715: *Polgár*, 1696: *Polghár*, 1689: *Bolgor*, 1608: *Polgári*, 1600: *Polgard*, 1598: *Polgard*, 1597: *Polgar*, 1596: *Polgard*, 1589: *Polgar*, 1588: *Polgar*, 1585: *Polgar*, 1582: *Polgard*, 1579: *Polgary*, 1578: *Polgard*, 1576: *Polgard*, 1574: *Polgard, Polgary*, 1572: *Polgard*, 1571: *Polgar*, 1570: *Polgar*, 1567: *Polgar*, 1566: *Polgar*, 1556: *Polgary, Pologár*, 1554: *Polgar*, 1554: *Polgari*, 1554: *Polgary*, 1553: *Polgár*, 1553: *Polgardy*, 1550: *Polgar*, 1549: *Polgaar*, 1549: *Polgar*, 1543: *Polgar falwa*, 1501: *Polgary*, 1493: *Polgary*, 1484: p. *Polgary*, 1465/1481: p. *Polgaryeghaz, Polgar*, 1455: pr. *Polgar*, 1446/1521: pr. *Polgareghaz*, 1430: p. *Polgar*, 1352/1368: p. *Pagar*, 1343: p. *Palgar*, 1332–1335/Pp.Reg.: *Polkar, Pulkar, Pilkar*, +?1292: t. *Polgaar*, [1284]: *Pulgar*, 1283: *Pulgar*, 1229/1550: v. *Pulgar*. 1217 k.: Tunc zobolsu et socii sui de incolis t(er)re ad castrum illud multos ordinauerunt seruietes. q(ui) nunc *ciuales* uocantur. — Település Hajdú-Bihar vármegyében, a Hajdúnánási járásban, Hajdúnánástól nyugatra, közel a Tiszához. Szomszédos települései északon Tiszagyulaháza és Újtikos, valamint a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyéhez tartozó Tiszavasvári, keleten Hajdúnánás és Görbeháza, délen Folyás, nyugaton a Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei Tiszaújváros, Tiszapalkonya, Oszlár, Hejőkürt és Tiszatarján. Ez utóbbi részen határa néhány rövid szakaszon a Tiszáig ér. Polgár határa egykor magába foglalta Újtikos, Görbeháza, Folyás és Újszentmargita területét is. Neve elsőként Anonymus gesztájában tűnik fel latin nyelvre fordítva *civiles* formában. Magyarul

a Várad-i regestrumban jelenik meg legkorábban, ejtésmódja megegyezik a mai *Polgár* formával, de esetleg *Pulgár*-nak is hangozhatott. A név a magyarba a németből átkerült *polgár* köznévből alakult, amelynek korabeli jelentése 'vár szolgálatában álló népesség, várnép' lehetett, és a település lakóinak jogállására utalt. Az 1330-as években a pápai tizedjegyzékben feltűnő alakok romlott formák lehetnek. *Pologár*-ként egyetlen alkalommal, a 16. században szerepel. A település neve *-i* helynévképzővel kiegészülve, **Polgári** formában a 15. század végétől a 18. század közepéig fordul elő, *-d* képzővel, **Polgárd**-ként a 16–17. század fordulóján adatolható, a 16. század közepén pedig *-di* képzőbokkal, **Polgárdi** alakban is feltűnik. Templomos falu jellegére a 15. században a **Polgár(i)egyház** forma utal, amelynek *egyház* utótagja 'templom' jelentésű. Más azonos vagy hasonló nevű településektől elkülönítendő a 19. század elejétől a 20. század elejéig **Tiszapolgár** néven is említik, a Tiszához való közeli fekvésére utalva. — BENKŐ 2003: 187–191, BÉNYEI 2012: 53–70, 74–85, C 59, ÉGy., EKFT., E 158/41: 7–90, 173–240, 241–312, 313–356, 357–396, 585–614, 641–708, 709–790, 791–819, 158/42: 7–54, 55–68, 69–120, 121–254, 255–350, 351–436, 507–582, 587–668, 829–840, 841–874, 875–918, 927–956, 1232–1249, FÉNYES 1851: 248, FNESZ. *Polgár*, GÖNCZY, GÖRÖG, GÖRÖMBEI 1965: 1, 7, Gy. 1: 798–799, HEVENESI, HKFT., Hnt., Kat., MÁKT., MKFT., MÓDY 2006: 354, 1965:

132, 133, 134, 135, 138, 357, NÉMETH 2023: 326, N 78, PAIS 1975: facs. 21.cap. 6–8. sor, PESTY 1864/38: 267b, PJFN. 16, T1.S.68.66, T10.FM.94, T16.T.75, T16.T.109, T16.T.110, T16.T.403, Z. 1: 68, 71.

Adrián-tanya 2024: *Adrián-tanya*, 2013: *Adrián-tanya*, 1970: *Adriján-tanya*, 1968: *Adriján-tanya*, *Adrijántanyára* | *Egy Adriján nevű lakta*. 1888: *Adriányi*, 1883: *Adrianyi tn. [tanya]*, 1870: *Adriányi tanya*, *Adrianyi tanya*. — A település külterületének nyugati részén, a Pap-tanyától délkeletre fekvő épület, szántó föld, szőlő. Egy *Adrián* nevű módos gazdáról nevezték el, aki sokat adakozott azért, hogy temetője legyen a településnek. Ma az egykori Táncsics térsz gyümölcsöse és szőlője található itt. **Adriányi**, **Adriányi-tanya** formában is említik. — ÉGy., HKFT., Hnt., Kat., PJFN. 18, TERGE 1968: 15, T1.S.79.929/8. — T10-B5.

Adriányi lásd **Adrián-tanya**

Adriányi-tanya lásd **Adrián-tanya**

Ady Endre utca 2024: *Adi utca* ~ *Adi Endre utca*, 1970: *Adi utca*, 1968: *Ady utca*, 1967: *Ady utca*, 1965: *Ady utca*. — A település belterületének délnyugati részén húzódó utca, a Maros utcát köti össze a Kolozsvári utcával. Hivatalos neve *Ady Endre utca*, de említik **Ady utcá**-nak is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARIJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T52-E4.

Ady utca lásd **Ady Endre utca**

Akácfa utca 2024: *Akácfa utca*. — A település belterületének északi részén levő, a Hévíz utcából nyíló kis utca. Hivatalos név. — ÉGy. — T52-F1.

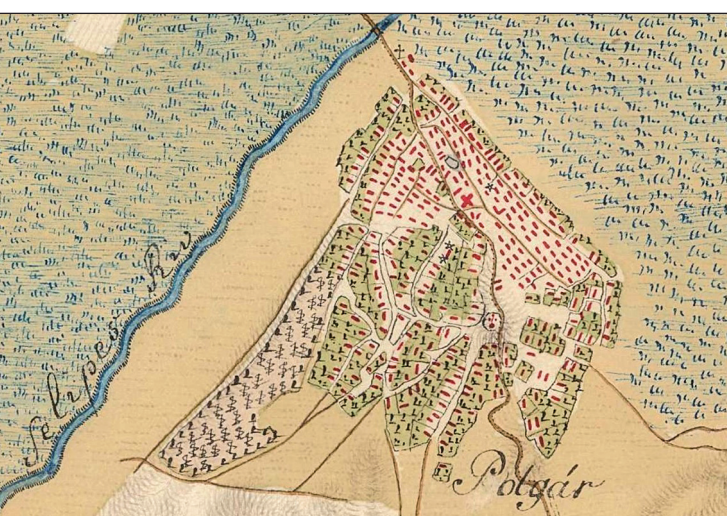
Akác utca lásd **Aradi utca**

Akasztó lásd **Akasztó-halom**

Akasztó-domb lásd **Akasztó-halom**

Akasztó-dűlő lásd **Akasztó-hát**

Akasztó-halom 1970: *Akasztó-halom*, 1968: *Akasztóhalom* | *A káptalani cseléccsig éccer összeveszett. Jó összevették a pallót, úgy, hogy az éggyk a másikának a házat fél is gyújtotta. A gyújtogatót ezenn a hejenn akasztották fél*. 1967: *Akasztó halom*, *Akasztó*, 1909: *Akasztó domb*, 1870: *Akasztó halom*. — A település belterülete mellett, a Hajdú utca és a Szabolcs utca találkozásánál fekvő halom. A helyi hagyomány különböző eseményekhez köti a név eredetét.

Polgár belterülete és a Selyes-ér az első katonai felmérés térképén

Akasztó-domb és **Akasztó** néven is említik. Vö. Akasztó-hát. — Kat., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 19, TERGE 1968: 46. — T9-G3.

Akasztó-hát 2024: *Akasztó-hát*, 1970: *Akasztó-hát*, 1968: *Akasztóhát*, 1967: *Akasztó hát*, 1965: *Akasztó délő*, *Akasztóhát* | *Valami Szarka nevű embert akasztottak itt fél törvényesen több mint 100 esztendeje. Min csak Akasztóhátnak mongyuk, mert domb is kicsit. Mán utcák vannak ott is.* 1877: *Akasztó dülő*, 1871: *akasztó háti földből*, 1870: *Akasztó dülő*, 1858: *Akasztó hát*, 1843: *akasztó háti ... Táblák*, 1834: *Akasztó hát*, 1810: *Akasztó háton*. — A település belterülete mellett fekvő szántóföld, nyugati szélén fekszik az Akasztó-halom. **Akasztó-dülő** néven is említik. — BENCSIK 1974a: 230, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 9, Kat., MKFT., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 19, TERGE 1968: 46, T1.S.78.1806/28–32. — T9-G3.

Alkotmány utca 2024: *Alkotmány utca*, 1970: *Alkotmány utca*, 1968: *Alkotmány utca*, 1967: *Alkotmány utca*, 1965: *Alkotmány utca*, 1870: *Kigyó utca*. — A település belterületének északnyugati részén húzódó utca, a Gagarin utcából nyílik, és a Benczúr Gyula utcával párhuzamosan halad. Korábban **Kigyó utca** volt a neve. Hivatalos neve *Alkotmány utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T52-E3.

Állami Gazdaság 1985: *Állami Gazdaság*, 1981: *Állami Gazdaság*, 1973: *Á[llami] G[azdaság] új központ*. — Az állami gazdaság központja volt, amely a település keleti részén helyezkedett el, a temetőn túl. Ma már nem működik. — Hnt., MoFnT. 2/9. — T10-A2.

Almáskerti kocsmá lásd **Almáskerti söröző**

Almáskerti söröző 2024: *Almáskerti söröző* ~ *Almáskerti kocsmá*. — A belterület délkeleti részén, a Dohánybevéltővel szemben, a Hajdú utcán található épület. Ma is kocsmaként működik, nevezik **Almáskerti kocsmá**-nak is. — ÉGy. — T52-H4.

Alsó-dülő 1821: *Alsó Déllőben*. — A forrás a település déli határában lévő szikes szántóföldnek mondja a Felső-dülővel együtt. — BENCSIK 1974a: 235.

Alsó-rét 2024: *Alsó-rét*, 2013: *Alsó-rét*, 1981: *Alsó-rét*, 1970: *Alsó-rét*, 1968: *Alsó-rét, -re* | *A fekvése nagyon alacsony. Dényugatnak van,*

közvetlenül a Selypésközinek. 1968: *Alsó-rét, -re*, 1965: *Alsó-rét, -re, -en, -ről* | *A Sejpésköz fojtatása a tarjányi határig. Ha a Tiszabú kigyón a víz, itt félgyön a vadvíz, lapos terület. A Tisza fojik mellette, feketeföd ez.* 1926: *Alsó-rét*, 1909: *Alsó-rét*, 1900: *Alsó-rét*, 1898: *Alsó-rét*, 1897: *Alsó rét*, 1871: *Alsó réten*, 1870: *Alsó rét*, 1864: *alsó rét*, 1843: *Alsó réti kaszálók*, 1841: *Alsó réti fél sessio*, 1783: *Rith*. — A település külterületének délnyugati részén található rét, kaszáló. A Selypes-köz folytatása a tiszatarjányi határig. Az *alsó* névrész utalhat mélyebb fekvésére is, de arra is, hogy a belterületől délre terül el. Az első katonai felmérés térképe **Rét** néven említi. Vö. Alsó-réti-tanyák. — BENCSIK 1974a: 230, ÉGy., EKFT., GÖRÖMBEI 1965: 9, Hnt., MoFnT. 2/9, PESTY 1864/38: 269a, PJFN. 18, 19, TERGE 1968: 15, T1.S.79.929/8, T10.FM.46. — T8-C5.

Alsó-réti-tanya lásd **Alsó-réti-tanyák**

Alsó-réti-tanyák 1967: *Alsó-réti tanyák*, 1939: *Alsó-réti tanya*, 1937: *Alsó-réti tanya*, 1913: *Alsó-réti tanya*, 1902: *Alsó-rét tanya*. — A külterület délnyugati részén, az Alsó-réten fekvő tanyák. **Alsó-rét(i)-tanya** formában is említik. — DIENES 1939: 356, Hnt. — T8-D4.

Alsó-rét-tanya lásd **Alsó-réti-tanyák**

Általános iskola lásd **Iskola**

Alvég 2024: *Alvég*, 1970: *Alvég*, 1968: *Alvég* | *A kösség alacsonyabb része, ahum még a víz is megát.* 1967: *Alvég*, 1965: *Alvég*. — A település központjától keletre fekvő településrész. A Felvéghez képest alacsonyabb a fekvése, innen kapta a nevét. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 5, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 19, TERGE 1968: 46. — T9-E2.

Április 4. út lásd **Virág utca**

Április 4. utca lásd **Virág utca**

Aradi utca 2024: *Aradi utca*, 1970: *Aradi utca*, 1968: *Aradi utca*, 1967: *Akác u[tc]a*, *Aradi utca*, 1965: *Aradi utca*, 1870: *Akác utca*. — A település belterületének északkeleti részén húzódó utca, a Hősök utcából nyílik észak felé. Egykor **Akác utca**-nak nevezték. Hivatalos neve *Aradi utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T52-F3.

Arany János utca 2024: *Arany János utca*, 1970: *Arany János utca*, 1968: *Arany János utca*, 1967: *Arany János utca*, 1965: *Arany J[ános]*

utca. — A belterület déli részén húzódó utca, az Árpád utcából ágazik el, és halad vele párhuzamosan. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T52-F4.

Árpád utca 2024: *Árpád utca*, 1970: *Árpád utca*, 1968: *Árpád utca*, 1967: *Árpád utca*, 1965: *Árpád utca*. — A település belterületének déli részén húzódó utca, a Táncsics utca és a Szabadság utca között. Hivatalos név, Árpád vezérről nevezték el az utcát. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T52-F4.

Ásott-halom 2024: *Ásot-halom*, 1968: *Ásott-halom*, 1870: *Ásott halom*, 1864: *Ásott halom*, 1810: *Ásott halomnál*, 1783: *Ásot halom*. — A település külterületének nyugati részén, az autópálya mellett északon, a Nagy-fenéktől nyugatra található halom. A név arra utal, hogy a halmot valamilyen célból megásták, részben esetleg elhordták. — BENCSEK 1974a: 230, ÉGy., EKFT., FNESz. *Ásott-halom*, Kat., PESTY 1864/38: 268b, TERGE 1968: 15. — T8-D4.

Ásvány-oldal 1970: *Ásvány-ódal*, 1968: *Ásványódal*, *-ba*. — A település külterületének északi részén fekvő kissé emelkedő szántóföld, a Subi-dűlőtől északra található. A szomszédos Újtikos és Tiszagyulaháza területén lévő Ásvány nevű mocsaras terület mellett fekszik. — PJFN. 17, TERGE 1968: 15. — T2-C4.

Attila utca 1970: *Atilla utca*, 1968: *Attila utca*, 1967: *Atilla [utca]*. — Pontos helye ismeretlen. Talán a Gárdonyi utca elejének hivatalos neve lehetett, a Szabadság utca felől. Ma nincs ilyen utcánév. — PJFN. 16, térkép, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49.

Austerlitz-tanya 1870: *Aussterlitz tanya*. — A település külterületének délnyugati részén, a Rózsa tanyától északra fekvő egykori tanya. Bizonyára egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — Kat., ÚCsnT. — T9-E5.

Bacsa-házi-föld 1970: *Bacsa-házi-föd*, 1968: *Bacsa-házi föld*, *-re* | *A natyszöges Bacsa-háza felé eső fölterület*. 1965: *Bacsa-házi föld* | *70 évvel ezelőtt még juhászok laktak itt, innen mongyák Bacsa-házi földnek*. 1870: *Bacsa-házi föld*. — A település belterületétől délre, a Temető közelében fekvő sík terület, szántóföld. Korábbi gyűjtések szerint az Újszentmargitához tartozó

Bacsa-háza szomszédsága miatt kapta a nevét, az azonban meglehetősen távol fekszik ettől a területtől. A név előtagja arra a Bacsó-házra utalhat, amelyet a 19. században említenek a források. — GÖRÖMBEI 1965: 9, Kat., PJFN. 20, TERGE 1968: 15. — T52-F5.

Bacsó Béla utca lásd **Bacsó utca**

Bacsó-hát lásd **Bacsó-kert**

Bacsó-ház 1846: *Bacsóház tanya*, 1841: *Bacsó házi őszi táblától*. — A Bacsó-háton lévő egykori juhászati központ, amely az egri káptalané volt. Vö. Kis-Bacsó-ház, Bacsa-házi-föld. — BENCSEK 1974a: 231, 232.

Bacsó-ház-tanya lásd **Bacsó-ház**

Bacsó-kert 1968: *Bacsókert*, 1965: *Bacsókert*, *-bē*, *-bū*, *-tū*, *-be* | *Még a nagyapám idejibe juhászok vótak itt. Ott van ez a dohánbevátó mellett*. 1877: *Bacso kert*, 1872: *Batsó hát*, 1870: *Bacsókert*. — A település belterületének délkeleti részén található településrész, egykori urasági juhászati központ a mai Toldi és az Erdei utca között. A név előtagja a *bacsó* 'juhász' tájszó. **Bacsó-hát** néven is említik. Itt állott a Bacsó-ház. — BENCSEK 1974a: 230, GÖRÖMBEI 1965: 9, Kat., TERGE 1968: 16, T1.S.78.1806/28–32, ÚMTsz. — T9-F4F3.

Bacsó utca 2024: *Bacsó utca* ~ *Bacsó Béla utca*, 1970: *Bacsó utca*, 1968: *Bacsó utca*, 1967: *Bacsó utca*, 1965: *Bacsó utca*, 1870: *Külső sor*. — A település központjától délkeletre húzódó utca, a Hősök utca és a Szabadság utca között. 1870-ben **Külső sor** néven szerepel, mivel ez a város legszélső, akkor még felsoros utcája. Hivatalos neve *Bacsó utca*, de említik **Bacsó Béla utca**-ként is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T52-G4.

Bajcsy-Zsilinszky utca 2024: *Bajcsi-Zsilinszki utca*, 1970: *Bajcsi-Zsilinszki utca*, 1968: *Bajcsy-Zsilinszky utca*, 1967: *Bajcsy-Zsilincky utca*, 1965: *Bajcsy Zs[ilinszky] utca*. — A település belterületének délkeleti részén húzódó utca. A Bem József utcát köti össze a Hősök utcával. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T52-G4.

Bajza József utca lásd **Bajza utca**

Bajza utca 2024: *Bajza utca*, 1970: *Bajza József utca*, 1968: *Bajza utca*, 1967: *Bajza utca*, 1965:

Bajza utca. — A település belterületének északnyugati részén húzódó utca. A Dózsa György utcából nyílik. Hivatalos neve *Bajza utca*, de említik *Bajza József utca* formában is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T52-E2.

Balassa Bálint utca lásd **Balassa utca**

Balassa utca 2024: *Balassa utca*, 1970: *Balassa Bálint utca*, 1968: *Balassa utca*, 1967: *Balassa utca*, 1965: *Balassa utca*. — A belterület közepén, a Kálvária-domb mellett lévő utca, a Szabadság utcát köti össze a Hősök utcával. A rövid kis utca helyén 1870-ben még csak egy kis zsákutca volt. Hivatalos neve *Balassa utca*, korábban említik *Balassa Bálint utcá*-nak is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T52-F3.

Barankovics tér 2024: *Barankovics tér* ~ *Szabadság tér*, 2013: *Szabadság tér*, 1970: *Szabadság tér*, 1968: *Szabadság-tér*, 1967: *Szabadság tér*, *Templom u[tc]a*, 1965: *Szabadság tér*, 1870: *Templom tér*, 1864: *Temető tér*. — A település belterületének középső részén levő tér, a település központja. Hivatalos neve *Barankovics tér*, amelyet Barankovics Istvánról, a Demokrata Néppárt egykori elnökéről kapott, aki ezen a helyen született és élt. A háza helyén áll ma a szobra. Korábban *Szabadság tér* volt a hivatalos neve, amelyet a második világháború után kapott. Előtte *Templom utcá*-nak és *Templom tér*-nek nevezték, mivel itt van a település katolikus temploma. Még korábban *Temető tér*-nek említik, bizonyára a templomot egykor övező temetőről. Ez utóbbi neveket ma már nem ismerik a helybeliek. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PESTY 1864/38: 268b, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 21, 22, TERGE 1968: 50. — T52-F2.

Barát-tanya 1970: *Barát-tanya*, 1968: *Barát-tanya*, *Baráttanyára* | *Boros Pësta lakta eszt a tanyat, nem tudom mégis mijé lëd Baráttanya*. — A település belterületétől északra fekvő szántóföld és épület a Morotva-közben. Egykori *Barát* nevű tulajdonosáról kaphatta a nevét. — PJFN. 17, TERGE 1968: 16. — T9-E1.

Baros-tanya 1970: *Baros-tanya*, 1968: *Barostanya*. — A település külterületének keleti részén lévő tanya a Nyugati-főcsatorna közelében, a Horti-Király-domb környékén. Egykori *Baros*

nevű tulajdonosáról kaphatta a nevét. — PJFN. 18, TERGE 1968: 16. — T10-C2.

Bartók foka 1843: *Bartók fokáig*, 1843: *Bertó fokáig*. — Halászóvíz volt, a Szégyes vizét vezethette le. Az előtagja a településen gyakori *Bartók* családnév lehet, a *Bertó foka* előtagja romlott lejegyzést tükrözhet. — BENCSIK 1974a: 231, 232.

Bartók-tanya 1883: *Bartók tn. [tanya]*, 1870: *Bartók tanya*. — Egykori tanya a település külterületének déli részén, amely a Rózsa-tanyától délkeletre található. Egykori tulajdonosáról kaphatta a nevét. — HKFT., Kat. — T16-C1.

Basai-föld 2024: *Basai-föld* ~ *Basai-rész*. — A település külterületének déli részén fekvő földterület, mely a szomszédos Folyáson levő Basa-tanyával szomszédos. Nevének előtagja erre utal. *Basai-rész* néven is említik. — ÉGy. — T16-B1.

Basai-rész lásd **Basai-föld**

Báthori utca 2024: *Báthori utca*, 1970: *Bátori utca*, 1968: *Bátori utca*, 1967: *Bátori utca*, 1965: *Báthori utca*. — Polgár belterületének északkeleti részén húzódó utca. A Dózsa György utcából nyílik, és vele csaknem párhuzamosan vezet délkeleti irányban. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T52-F2.

Béke utca 1970: *Béke utca*, 1968: *Béke utca*, 1967: *Béke utca*, 1965: *Béke utca*. — A település belterületének északnyugati részén húzódó utca hivatalos neve volt. A Bajza utca folytatása lehetett egykor. Ma nincs ilyen utcanév. — GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, térkép, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T52-E2.

Beltelek 2024: *Beltelek*, 1965: *Beltelek, -re, -rű* | *Ami el van véve házhejnek, de még a gazdákná van, körű a kösségen. Csak ide a Beltelekre męgyęk. Beltelekrű gyövők*. — A település külterületének nyugati részén, a Temetőtől északra fekszik. A *beltelek* '(települések belterületén fekvő) beépített telek' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKNT., GÖRÖMBEI 1965: 9. — T9-E3.

Bem József utca 2024: *Bem József utca*, 1970: *Bem József utca*, 1968: *Bem utca*, 1967: *Bem utca*, 1965: *Bem utca*. — Polgár belterületének délkeleti részén húzódó utca, a Szabadság utca folytatása. Hivatalos neve *Bem József utca*, de

Bem utca-ként is említik. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T52-G4.

Bem utca lásd **Bem József utca**

Benczúr Gyula utca 2024: *Benczúr Gyula utca*. — Polgár belterületének nyugati részén húzódó utca, a Viola utcából nyílik, a Vereckei utcával párhuzamosan halad. Hivatalos név. — ÉGy. — T52-E3.

Benise-tanya 1883: *Benise tn. [tanya]*. — A település külterületének délkeleti részén, a Piócás mellett lévő tanya. Valószínűleg egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — HKFT. — T9-H5.

Bérc +?1292: in 1 loc. quod *Beerch* dicitur. — Polgár és a Tisza jobb oldalán fekvő Palkonya (Borsod vm.) közös határvonalán fekvő domb a Csikor tava és a Center között. Helye pontosabban nem határozható meg. — Gy. 1: 799, HA. 1: 91.

Bercsényi utca 2024: *Bercsényi utca*, 1970: *Bércsényi utca*, 1968: *Bercsényi utca*, 1967: *Bercsényi u[tca]*, 1967: *Bercsényi utca*, 1965: *Bercsényi utca*, 1870: *Torma utca*, 1864: *Torma uttza*. — A település belterületének északkeleti részén, a Taskó utcával párhuzamosan haladó utca, a Hunyadi utca és az Iskola utca között. Korábban **Torma utca** volt a neve, a megnevezés indítékát nem ismerjük. Hivatalos neve *Bercsényi utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PESTY 1864/38: 268b, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 20, 22, TERGE 1968: 49. — T52-F2.

Berényi-tanya 2024: *Berényi-tanya*. — A település külterületének északi részén fekvő tanya, a Kocsis Zsiga tanyájától keletre található. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T10-C1.

Béres-tanya 2024: *Béres-tanya*. — A település külterületének északkeleti részén fekvő tanya. Egykori *Béres* nevű tulajdonosáról nevezték el. — ÉGy. — T10-B1.

Bertó foka lásd **Bartók foka**

Bessenyei utca 2024: *Bessenyei utca*, 1970: *Bessenyei utca*, 1968: *Bessenyei ucca*, 1967: *Bessenyei utca*, 1965: *Bessenyei utca*. — A település központjához közel fekvő utca, amely háromfelé ágazik el a Kossuth utca és a Mátyás utca között. Korábban egyik részét Kis Gelej utcának, a másik részét Nagy Gelej utcának nevezték. Hivatalos neve *Bessenyei utca*. — ÉGy., GÖRÖM-

BEI 1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T52-F2.

Beváltó lásd **Dohánybeváltó**

Bíbic-domb lásd **Bíbic-halom**

Bíbices 1970: *Bibicës*, 1968: *Bibices*, *-be* | *It vam valahun az Alsó-rét balóadalán. Sog bibic tanyázott azonn a részenn*. 1967: *Bibices*. — A település déli határában fekvő legelő az Alsó-rét keleti részén. Nevét az ott tanyázó bíbicekről kapta. Vö. **Bíbic-halom**. — PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 4, TERGE 1968: 18. — T8-C4.

Bíbic-halom 1870: *Bébicz domb*, 1841: *Bibicz halom*. — Kisebb halom a belterülettől délre, a Halastó északi oldalán. Tőle nyugatra fekszik a Bíbices. **Bíbic-domb** formában is említik. — BENCSIK 1974a: 232, Kat. — T8-C4.

Birkás Józsi tanyája lásd **Birkás-tanya**

Birkás-tanya 2024: *Birkás-tanya*, 2013: *Birkás Józsi tanyája*. — A település belterületétől délre, a Homok-dombon lévő tanya. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. **Birkás Józsi tanyája**-ként is említik. — ÉGy. — T52-F5.

Bocskai utca 2024: *Bocskai utca*, 1970: *Bocskai utca*, 1968: *Bocskai utca*, 1967: *Bocskai utca*, *Selypes u[tca]*, 1965: *Bocskai utca*, 1870: *Selypes utca*. — A belterület északnyugati részén húzódó utca, a Gábor Áron utcából nyílik. Egykori **Selypes utca** nevét az magyarázza, hogy a Selypes-érhez vezet. Hivatalos neve *Bocskai utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 21, 22, TERGE 1968: 49. — T52-E2.

Bódé őrház lásd **Őrház**

Bódési-rét 1968: *Bódési rét, -re*, 1967: *Bódési rét, -re* | *A Tiszagátom vót egy őrház, arrú vëtte a föld a nevit*. — A település külterületének északkeleti részén fekvő rét, szántóföld. A Tisza-gáti **Bódé őrház**-ról kapta a nevét. — TARJÁNYI 1967: 5, TERGE 1968: 20. — T9-G3.

Bodzafa utca lásd **Maros utca**

Bogát farka 1871: *Bogát farkán*. — A Bogát-fok északi részét jelölhette, közel a belterülethez. — BENCSIK 1974a: 232.

Bogát-fok 1872: *Bogátfokból*, 1864: *bogát foka*. — A település külterületének déli részén a Bogát tavából eredő ér, amelyet a forrás szerint csatornává alakítottak. **Bogát foka** formá-

Bogát halma

Fotó: Harangi Mária

ban is szerepel. — BENCSEK 1974a: 233, PESTY 1864/38: 268a.

Bogát foka lásd **Bogát-fok**

Bogát halma 2000: *Nagybogát-halom*, 1981: *Nagy-Bogát-halom*, 1970: *Bogát halma*, 1968: *Bogáthalma*, *Bogáthalmára* | *A folyási út mellett minygyá. Ott is van egy halom. A terület egy részén gyakran át víz, oszt a döllőt elszigetelte másik szántódöllőktű. A Bogádi Panna birtoka vót.* 1965: *Bogáthalma*, *Bogáthalom*, 1961: *Bogáthalmi domb*, 1941: *N[agy] Bogát-hlm. [halom]*, 1939: *Bogáthalom*, 1937: *Bogáthalom*, 1929: *Bogáthalom*, 1926: *Bogáthalom*, 1913: *Bogáthalom*, 1900: *Bogáthalom*, 1898: *Bogáthalom*, 1883: *Nagy Bogád hal[om]*, 1870: *Nagy-Bogát*, 1864: *bogát halma*, 1858: *Nagy Bogád*, 1831: *Nagy Bogát halmáig*, 1783: *Nagy Bogat*. — A település külterületének déli részén, a Bogát-közben fekvő halom a folyási út mellett, a polgári határ szélén. Alakváltozata **Bogát-halom**. Emellett nevezik még **Nagy-Bogát-halom**-nak, **Nagy Bogát halmá**-nak illetve **Nagy-Bogát**-nak is. Alkalmilag a *halom*-mal azonos jelentésű *domb* földrajzi köznévvvel kiegészülve **Bogát-halmi-domb** változatban is előfordul. Vö. *Bogát-halom-tanya*. — BENCSEK 1974a: 245, DIENES 1939: 356, EKFT., GÖRÖMBEI 1965: 10, HKFT., Hnt., Kat., MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, PESTY 1864/38: 268a, PJFN. 19, POZSONYI 2000: 188, TARJÁNYI 1967: 4, TERGE 1968: 18, T22.B.IX.a.2078. — T9-F5.

Bogát-halmasi-dűlő lásd **Bogát-halmi-dűlő**

Bogát-halmi lásd **Bogát-halmi-dűlő**

Bogát-halmi-dűlő 1970: *Bogát-halmi-döllő*, *Bogát-halmi-déllő*, *Bogát-halmasi-döllő*, *Bo-*

gát-halmasi-déllő, 1967: *Bogáthalmi*, 1909: *Bogáthalmi dűlő*, 1870: *Bogát halmi dűlő*. — A külterület déli részén, a Bogát halma körül fekvő szántóterület. **Bogát-halmasi-dűlő** és **Bogát-halmi** formában is említik. — Kat., PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 4.

Bogát-halmi-domb lásd **Bogát halma**

Bogát-halom lásd **Bogát halma**

Bogát-halom-tanya 1907: *Bogáthalom tanya*, 1902: *Bogáthalom tanya*. — A település külterületének délnyugati részén, a Bogát halmán lévő egykori tanya. — Hnt. — T16-C1.

Bogát-köz 2024: *Bogát köz*, 1970: *Bogát köze*, 1968: *Bogátköze*, *Bogátközibe* | *It két ágba fojja át a Bogáthalmasi döllőt egy kis ér. Ami a két ág közt elterű földet nevezzüg Bogátközinek. De esz csak rétnek jó föld, művelnyi nem lehet.* 1967: *Bogátköz*, 1965: *Bogátköze*, *Bogátközé*, *Bogátközi*, 1941: *Bogát köze*, 1872: *Bogátközi*, 1870: *Bogát köze*, 1847: *Bogátközi* térség, 1843: *Bogátközi* legelő. — A település külterületének déli részén fekvő, a határig terjedő nagy területű határrész. Régen mocsaras rét volt, ma erdős, legelős terület. Egy magyarázat szerint egy kis ér két ága zárta közre, ezért nevezik *köz*-nek. A *Bogát* előtag (amely az ide tartozó nevekben *Bogád* alakban is szerepel) eredetét nem ismerik a helybeliek. Ez az Árpád-korban gyakori személynév volt. **Bogát köze** formában is említik. Egyes részei: Hosszú-Bogát, Keskeny-Bogát, Kis-Bogát, Száraz-Bogát. Vö. *Bogát farka*, *Bogát-fok*, *Bogát halma*, *Bogát-közi-legelő*, *Bogát-közi-tanya*, *Bogát-oldal*, *Bogát tava*. — ÁSz. *Bogat*, BENCSEK 1974a: 233, ÉGy., FNESz. *Bogát*, GÖRÖMBEI 1965: 9, Kat., MaKF.,

PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 4, TERGE 1968: 18. — T16-C1.

Bogát köze lásd **Bogát-köz**

Bogátköze-tanya lásd **Bogát-közi-tanya**

Bogátköze-tanyák lásd **Bogát-közi-tanya**

Bogát-közi-legelő 1970: *Bogát-közi-legelő*, 1968: *Bogátközi legelő, -re*, 1967: *Bogátközi legelő*. — A település külterületének déli részén fekvő legelő a Bogát-közben. — PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 4, TERGE 1968: 19. — T9-F5.

Bogát-közi-tanya 2024: *Bogátköz tanya*, 2022: *Bogátközitanya*, 2011: *Bogátközitanya*, 1985: *Bogátközitanya*, 1981: *Bogátközitanya*, 1973: *Bogátközetanyák*, 1967: *Bogátközi tanyák*, 1956: *Bogátközetanya*, 1944: *Bogátközetanya*. — A település délnyugati határában, a Bogát-közben fekvő, nagyrészt ma már nem létező tanyák. Hivatalos forrásokban *Bogátköze-tanya*, *Bogátköze-tanyák*, *Bogát-közi-tanyák*, illetve *Bogát-köz-tanya* formában is szerepel. — ÉGy., Hnt., MoFnT. 2/9. — T16-C1.

Bogát-közi-tanyák lásd **Bogát-közi-tanya**

Bogát-köz-tanya lásd **Bogát-közi-tanya**

Bogát-oldal 1968: *Bogátoldal, -ba*, 1944: *Bogátoldal*. — A külterület déli részén, a Bogát-közben fekvő terület, helyét pontosabban nem ismerjük. — Hnt., TERGE 1968: 18.

Bogát tava 1871: *Bogát tavának*. — A település külterületének déli részén, a Bogát-köz legmélyebb részén, a Hosszú-Bogátban lévő tó lehetett, amelynek vizét a Bogát-fok vezette le. A forrás szerint a Bogát tavát a Selypes-érbe csapolták le. — BENCSIK 1974a: 233. — T9-F4.

Bokor-hát 2024: *Bukor-hát ~ Bokor-hát*, 2013: *Bokorhát*, 1981: *Bokor-hát*, 1970: *Bukor-hát*, *Bokor-hát*, 1968: *Bukorhát, -ra* | *Bukros, háta terület, fűszfák vótak ot valamikor*. | *Apámtú hallogattam, hogy ott egy bukorerdő vót valamikor. Ojjan négy-öt köblös furmál lehetett. Arrú kapta a föld a nevit. Régebben, mikor ez a terület még nem vót lécsapolva, nagyon keves vót rajta a szántóföld. Ez a keves is a dombosab részeken vót, ojjan bukrogba vótak a jó részeg benne. Eszt ezé neveszték el bukorhátnak*. 1967: *Bokorhát*, 1965: *Bokorhát, Bukorhát, Bukorhátra, Bukorháton, Bukorhátrú*, 1909: *Bokorhát*, 1874: *Bokorhāti*, 1873: *Bokorhāti zsellér szántó földekre*, 1870: *Bokor hát*, 1858: *Bokorhát*, 1843: *Bokorhāti kaszálló*. — A település belterüle-

tétől északkeletre, a Morotvától keletre fekvő szántóföld. A 35-ös főút, a Király-ér és a 36-os főút fogja közre. A Tisza szabályozása előtt vizes terület volt, az ebből kiemelkedő hátaakat bokros erdők borították. Részei a Kis-Bokor-hát és a Nagy-Bokor-hát. Vö. Bokorhāti-Kis-tag, Bokor-hāti-kút, Bokor-hāti-tanya. — BENCSIK 1974a: 233, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 10, Kat., MoFnT. 2/9, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 4, 5, TERGE 1968: 19, T1.S.79.929/8. — T9-G1.

Bokorhāti-Kis-tag 1970: *Bukor-hāti-kis-tag, Vásártéri döllő, Vásártéri déllő*, 1968: *Bokorhāti kistag, Bukorhāti kistag, Vásártéri déllő, Vásártéri döllő* | *Mer ez esett lekközelebb a faluhó, a vásártérhő*. 1967: *Bokorhāti Kistag, Vásártéri déllő*, 1909: *Kistag*, 1870: *Kis tag*. — A település északi határában fekvő szántóföld, a Kis-Bokor-hát része. *Kis-tag* néven is említik. A *Vásártéri-düllő* név arra utal, hogy ez a külterületi rész esett legközelebb a Vásártérhez. — PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 5, 17, TERGE 1968: 19, 43, T1.S.79.929/8. — T9-G2.

Bokor-hāti-kút 1869: *Bokorhāti kútnál*. — A Bokor-hát területén lévő egykori kút. — BENCSIK 1974a: 233.

Bokor-hāti tanya 2024: *Bokor-hāti tanya*. — A település külterületének északkeleti részén, a Bokor-háton, a Felső-dűlőtől északra fekvő tanya. — ÉGy. — T9-G1.

Boldog-rét 2024: *Boldog-rét*, 2013: *Boldog-rét, -re*, 1968: *Bódogrét, Boldogrét, -re*. — A település külterületének északkeleti részén fekvő rét, az Ásvány-oldaltól északnyugatra. Az előtag bizonyára személynévi eredetű. — ÉGy., TERGE 1968: 20. — T2-C4.

Bosnyák lásd **Bosnyák-domb**

Bosnyák-domb 2024: *Bosnyák-domb*, 2013: *Bosnyák-domb*, 1970: *Bosnyák-domb*, 1968: *Bosnyágdomb* | *A bosnyák család lehetett ot lételepülve*. 1967: *Bosnyák domb*, 1864: *búsnják dombja*, 1821: *Bozsnják halom*, 1783: *Bosnjak*. — A település délnyugati határában fekvő domb, a Rózsa-tanyától délre. A helybeliek szerint az ott letelepült bosnyák családról kaphatta a nevét, de előtagja lehet személynév is. *Bosnyák dombja*, *Bosnyák-halom* és *Bosnyák* formában is említik. — BENCSIK 1974a: 233, ÉGy., EKFT., PESTY 1864/38: 268b, PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 5, TERGE 1968: 20. — T9-E5.

Bosnyák dombja lásd **Bosnyák-domb**

Bosnyák-halom lásd **Bosnyák-domb**

Botond utca 2024: *Botond utca*, 2013: *Botond utca*, 1970: *Boton-utca*, 1968: *Botond ucca*. — A település központjától délnyugatra húzódó utca, a Táncsics utcából ágazik ki, és azzal párhuzamosan halad. Újabban nyitották, az 1870-es kataszteri térképen még nem szerepel. Botond vezérről kapta a nevét. Hivatalos név. — ÉGy., PJFN. 17, TERGE 1968: 49. — T52-F4.

Bödön 1970: *Bödön*, 1968: *Bödön* | *Egy lapos részt neveznek így. Az alakjárú lett nevezetes, mer mindén tavasszal víz ád benne, ojjan nagy méjjesedés.* 1967: *Bödön*. — A belterület nyugati részén, a Bajza utca és a Dózsa György utca környékén lévő egykori településrész. Nagy mélyedés volt rajta, minden tavasszal állt benne a víz, erről kapta a nevét. Ma már nem ismerik a nevet. — PJFN. 16, térkép, TARJÁNYI 1967: 19, TERGE 1968: 46. — T52-E2.

Böszörményi országút lásd **Böszörményi út**

Böszörményi út 1864: *Böszörményi út, Böszörményi ország út*. — A csupán PESTY FRIGYES helynévtárában szereplő adat a mai 35-ös út Hajdúböszörmény felé vezető szakaszát jelölhette. **Böszörményi országút**-ként is említi a forrás. Vö. Debreceni út. — PESTY 1864/38: 268b.

Center 1981: *Center*, 1970: *Center*, 1968: *Center, -be* | *Füszterületés rész a Tisza ártér nyugati ódalánn.* 1967: *Center, -be*, 1883: *Czenter*, 1872: *czenteri* gazdák, 1870: *Czenter*, +?1292: *Centur*, piscina. — A határ délkeleti részén, a Selypes-ér közelében lévő terület. Úrbéres kaszáló volt az Alsó-réten. A 13. század végén ezen a helyen a Polgárral szomszédos Palkonyához (Borsod vm.) tartozó halastavat említenek a birtok határjáró oklevelében. A név korabeli hangalakja *Centür* ~ *Centör* lehetett. A halászóhely neve mögött középkori személynevet sejtethetünk. A mai név közvetlen folytatása a középkori megnevezésnek. Vö. Center-oldal, Center-tó. — ÁSz. *Centur*, BENCSIK 1974a: 234, FNESz. *Center*, Gy. 1: 799, HA. 1: 91, KMHsz. 1: 69, MoFnT. 2/9, PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 5, TERGE 1968: 20, T1.S.79.929/8, T10.FM.93. — T8-C4D4.

Center-fenek lásd **Center-tó**

Center-oldal 1883: *Zenter oldal*, 1870: *Czenter oldal*. — A település külterületének nyugati

részén, a Centertől északra fekszik. — HKFT., Kat. — T8-C4D4.

Center-tó 1870: *Czenter tó*, 1843: *Czenter fenék*. — A Center déli, mélyebb fekvésű része, amelyen egykor vízállás is volt. **Center-fenek** néven is említik. — BENCSIK 1974a: 234, Kat. — T8-C4.

Ciba-hát 2024: *Ciba-hát*, 2013: *Cibahát*, 1970: *Ciba-hát, Cibe-hát*, 1968: *Cibahát, Cibahátra, Cibehát* | *Ez még a Sejpestér keleti ódalám van. Cibehát lenne az, csak má elferdítették, mer sok csibét tenyészítették ott.* 1967: *Ciba hát*, 1870: *Czibóhát*, 1858: *Czibak hát*, 1824: *Cziba hát*, 1810: *Cziba háton*, 1783: *Czibahát*. — A település külterületének délnyugati részén, az Ásott-halomtól délre fekvő szántóföld. Ha hihetünk az 1858. évből való **Cibak-hát** formának, akkor a név előtagjában a *cibak* 'cövek, karó' tájszót kereshetjük, de esetleg a *cibakhát* 'az a sor, vonal, amelyet a dűlőutak végén a határkarók alkotnak' is szolgálhatott a név előzményeül. Ennek elhomályosulásával módosulhatott a név *Ciba-hát* és **Cibe-hát** hangalakra. — BENCSIK 1974a: 234, ÉGy., EKFT., Kat., MKFT., PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 5, TERGE 1968: 20, T10.FM.44, ÚMTsz. — T16-A1.

Cibak-hát lásd **Ciba-hát**

Cibe-hát lásd **Ciba-hát**

Cigléd lásd **Ciklédi**

Ciglédi lásd **Ciklédi**

Cigléd köze lásd **Cikléd köze**

Cigléd-tanya lásd **Ciklédi-tanya**

Cikléd lásd **Ciklédi**

Ciklédesi út 2013: *Ciklédesi út*. — A településről a Ciklédi nevű területre vezető út. Az előtagként szereplő helynévhez a *-si* képző járult. — ÉGy. — T9-E5E4.

Ciklédi 2024: *Ciglédi* ~ *Ciklédi, Ciklédibe*, 2013: *Ciglédi* ~ *Ciklédi*, 1981: *Ciklédi-dűlő*, 1970: *Ciglédi, Ciklédi*, 1968: *Ciklédi, Ciglédi, Ciglédibe*, 1967: *Ciklédi, Ciglédi, Ciglédibe*, 1909: *Ciklédi*, 1900: *Czikléd*, 1898: *Czikléd*, 1888: *Czigléd*, 1870: *Ciklédi*, 1843: *Czigléd*. — A település délnyugati határában fekvő szántóföld a Selypes-közön. Korábban **Cikléd** és **Ciglédi** formában szerepelt, illetve **Ciklédi-dűlő**-ként is említik. Legrégebbi alakja **Cigléd** lehetett, amely a *cigle* 'parti fűz' növény nevéből alakult

-d helynévképzővel, és fűzfában gazdag helyet jelölhetett. Később ehhez a névformához az -i képző kapcsolódott hozzá. Vö. Ciklédi-tanya, Cikléd köze. — BENCSEK 1974a: 234, BÉNYEI 2012: 53–70, ÉGy., Hnt., Kat., MoFNT. 2/9, PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 5, TERGE 1968: 21, ÚMTsz. — T8-D5D4.

Ciklédi-dűlő lásd **Ciklédi**

Ciklédi-tanya 2024: *Ciklédi-tanya*, 1939: *Cigléd-tanya*, 1937: *Cigléd-tanya*, 1929: *Ciglédit[tanya]*, 1926: *Cigléditánya*, 1913: *Czigléd-tanya*, 1907: *Czikléd tanya*, 1902: *Czikléd tanya*. — A település külterületének délnyugati részén, a Ciklédiben fekvő tanya. **Cigléd-tanya** és **Cikléd-tanya** néven is ismerték. — DIENES 1939: 356, ÉGy., Hnt., T22.B.IX.a.2078. — T9-G5.

Cikléd köze 2024: *Cikléd köze ~ Cigléd köze*, 1843: *Cigléd köze*. — A település külterületének délnyugati részén fekvő földterület az Alsó-réten, a Ciklédi mellett. Nem világos, hogy az utótagként szereplő *köze* mire utal. — BENCSEK 1974a: 234, ÉGy.

Cikléd-tanya lásd **Ciklédi-tanya**

Csaba utca 2024: *Csaba utca*, 1970: *Csaba utca*, 1968: *Csaba utca*, 1967: *Csaba utca*, 1965: *Csaba utca*, 1870: *Rövid utca*. — A település központjától északra levő kis utca, a Kossuth utcát a Dózsa György utcával köti össze. Korábban **Rövid utca** volt a neve. Hivatalos neve *Csaba utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T52-F2.

Csalogány utca 2024: *Csalogány utca*. — A település belterületének északi részén levő, a Pacsirta utcával párhuzamosan haladó utca. Hivatalos név. — ÉGy. — T52-E1.

Csapó utca lásd **Kassa utca**

Császár Gábor tanyája lásd **Császár-tanya**

Császár halma lásd **Császár-halom**

Császár-halom 1870: *Császár halom*, 1858: *Császár hal[om]*, 1831: *Császár halmánál*, 1783: *Császárh[alom]*. — A település belterülete mellett délen, a Temető-dűlőtől délkeletre fekvő halom. **Császár halma** formában is említik. A név előtagja családnévi eredetű lehet. — BENCSEK 1974a: 234, EKFT., Kat., MKFT. — T9-F4.

Császár-tanya 2024: *Császár-tanya*, 2013: *Császár Gábor tanyája ~ Császár-tanya*, 1941:

Császár-tny. [tanya], 1883: *Császár tn. [tanya]*. — A település külterületének keleti részén, a Nánási út mellett, a Nagy-Horti területén fekvő tanya. Tulajdonosáról, a Császár családról kapta a nevét. **Császár Gábor tanyája** néven is említik. — ÉGy., HKFT., MaKF. — T10-D2.

Cserepes-tanya 1967: *Cserepes tanya*, 1944: *Kiscserepes*, 1939: *Kiscserepes*, 1937: *Kiscserepes*, 1926: *Kiscserepes*, 1913: *Kiscserepes*, 1907: *Kiscserepes tanya*, 1902: *Kiscserepes tanya*. — A tanyának egykor gazdag bérlője volt, neki volt először a környéken cseréptetős háza. Innen kaphatta a nevét. Pontos helye ismeretlen. **Kis-Cserepes** és **Kis-Cserepes-tanya** néven is ismerték. — DIENES 1939: 356, Hnt., TARJÁNYI 1967: 5.

Csikord 2024: *Csikord ~ Csikort*, 2013: *Csikord*, -ra, 1970: *Csikord-ér*, 1968: *Csikordér | Egy ojjan vizes terület, amibe nagyon sok csikállat él*. 1967: *Csikord*, *Csikord ér*, 1864: *csokord ere*.

— A település nyugati határában levő mélyen fekvő, vizenyős terület és innen induló kanális, amely a Selypes-érbe folyik. BENCSEK szerint a Selypes-ér mélyebb része. A helybeliek szerint a benne levő csík halakról kaphatta a nevét. A név annak a *Csikor tava* névnek az előtagjából alakult, amelyet a 13. század végéről ismerünk: az Árpád-kori *Csikor* személynév -d helynévképzős alakját kereshetjük benne mint az adott személy által birtokolt terület megnevezését. **Csikord-ér**, **Csikord ere** néven is említik. Vö. Csikord-oldal, Csikord-zug. — BENCSEK 1974a: 234, BÉNYEI 2012: 60–61, ÉGy., PESTY 1864/38: 268a, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 5, TERGE 1968: 21. — T8-D3.

Csikord-ér lásd **Csikord**

Csikord ere lásd **Csikord**

Csikord-oldal lásd **Nagy-Selypes-köz**

Csikord-zug 2024: *Csikord-zug*, 2013: *Csikord zug*, 1876: *Csikord zugi*. — A település külterületének nyugati részén fekvő legelő a Csikord területén. A Selypes-ér kanyarulata zárja közre. A *zug* földrajzi köznévfő a folyó kanyarulatában lévő terület' értelmű. — BENCSEK 1974a: 234, ÉGy., FKNT. — T8-D3.

Csikor tava +?1292: prope 1 pysscynam *Chy-kurtowa* vocatam. — A Polgárral szomszédos, a Tiszán túl fekvő Palkonya (Borsod vm.) határleírásában említett halászhely, halastó a

Selypes-ér közelében. Előtagja azonosítható a későbbi *Csikord* helynévvel. A *Csikor* ~ *Csikur* az Árpád-korból adatolható személynév, amely *Csigur* változatban is élt (vö. 1276: *Chygur*, +1137/1228 k.: *Cykur*). Ebből valószínűleg *-d* helynévképzővel alakult a *Csikord* helynév. — ÁSz. 197, 211, Gy. 1: 799, HA. 1: 92, KMHsz. 1: 76.

Csinos-tanya 2013: *Csinos-tanya, Csinos-tanyában*, 1970: *Csinos-tanya*, 1968: *Csinostanya* | *Csinos nevű lakta a tanyáját, de aszt má most lebontották. A főggye jó szántó.* 1967: *Csinos tanya*. — A település külterületének északkeleti részén fekvő tanya és szántóföld a Kengyel-közben. Tulajdonosáról, a *Csinos* családról kapta a nevét. Mára már lebontották. — ÉGy., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 6, TERGE 1968: 21. — T10-A2.

Csírafészek 2024: *Csírafészek*, 2013: *Csírafészek* ~ *Csira-fészek*, 1970: *Csira-fészek*, 1968: *Csírafészek*, 1967: *Csírafészek*. — A település belterületének északnyugati részén levő egykori településrész, bizonyára a Szőlő és a Lakhatsz egy része. Mára már be van épülve teljesen. Az előtagban a *csíra* 'sirály' szó kereshető. — ÉGy., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 19, TERGE 1968: 46, ÚMTsz. — T9-E2.

Csokonai utca 2024: *Csokonai utca*. — A település központjától délre húzódó utca, a Táncsics és az Árpád utcát köti össze. Hivatalos név. — ÉGy. — T52-F4.

Csordagyep lásd **Csordalegelő**

Csordajárás lásd **Csordalegelő**

Csordalegelő 2024: *Csordalegelő* ~ *Csordajárás* ~ *Nagy-gyep*, 2013: *Csordalegelő* ~ *Kabóca-legelő* ~ *Nagy-gyep*, 1970: *Csordagyep, Csordalegelő, Gyalog-legelő, Kabóca-legelő*, 1970: *Nagy-gyep*, 1968: *Csordagyepre, Csordalegelő, Gyaloglegelő, -re, Naggyep, -re, Kabócalegelő* | *Legelő vód, de nyáron az állat allig vót még rajta, annyira kiszáratt. Csak a kabócák ugráltak rajta.* 1967: *Csorda legelő, Csordagyep, Kabóca legelő, Naggyep, Gyalog legelő*, 1877: *Gyalog legelő*, 1871: *Naggyep*, 1870: *Köz legelő, Köz legelő, Köz Legelő, köz legelő*. — A település külterületének délkeleti részén fekvő sík terület, rét, legelő. A *Csordalegelő* és a *Csordajárás* névforma 'a csorda legelője' jelentésű megfelelő földrajzi köznévből alakult. A *Nagy-gyep* és a *Csordagyep* utótagja ugyancsak 'legelő' értelmű.

A *Kabóca-legelő* előtagja az ott tanyázó rovarokra utal. A *Gyalog-legelő* névforma motivációját nem ismerjük. Egy térképi forráson *Közlegelő* néven szerepel: ez a legelő használati módjára utal. Vö. Nagy-gyep-tanya. — BENCSIK 1974a: 245, ÉGy., FKNT., Kat., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 6, 7, 12, TERGE 1968: 21, 24, 26, 34, TI.S.78.1806/28–32, TI.S.79.929/8. — T10-A4.

Csősz lásd **Csőszegyháza**

Csőszd lásd **Csőszegyháza**

Csőszegyház lásd **Csőszegyháza**

Csőszegyháza 1836: *Csősz Egyháza* fordulóban, 1727: *Csősz és Kékes Egyháza* ... nevű puszták, 1476/1477: p. *Chewzeghaza*, 1455/1456/1699: p. *Cheuseghaz*, 1455: pr. *Cheuzighaz*, 1430: p. *Cesekhaza, Chenseghaza* [ɔ: *Cheuseghaza*], 1389: p. seu t. *Chesd*, 1312: t. *Cheus*, 1299/1435: t. *Cheuzd*, 1261/1271: *Cheuzd*. — Elpusztult középkori település Polgár Csősz-halom nevű területén. Templomának alapjait a Kis-Csősz-halmon azonosították. Legkorábban **Csősz** és **Csőszd** néven említik. Ez a személynévként is használatos *csősz* '(mező)őr' foglalkozásnévből alakult közvetlenül, illetve a *-d* helynévképzővel. Az alapjául szolgáló szónak az Árpád-korban a maitól eltérő jelentése lehetett. Később a névhez az *egyház* 'templom' jelentésű főnév kapcsolódott, utalva a település egyházas jellegére, így **Csőszegyház**, **Csőszegyháza** formában szerepel. Ezt a nevet még a 19. században is ismerték. — BENCSIK 1974a: 234, 240, BÉNYEI 2012: 53–70, DHA. 1: 60, NÉMETH 2023: 95, 96, PERÉNYI 203, SUGÁR 1974a: 427, 428, TESz., Zs. 1: 141.

Csősz halma lásd **Csősz-halom**

Csősz-halom 2024: *Csősz-halom* ~ *Csősz halma*, 2013: *Csőszhalma* ~ *Csősz-halom*, 1981: *Csősz-halom*, 1970: *Csősz halma, Csősz-halom*, 1968: *Csőszhalma, Csőszhalmára* | *A nánási út*

Csősz-halom

Fotó: Harangi Mária

menytyin. A legmagosabb rész, ezé ot tanyázott a csósz. Onnan vigyázot fél a területekre. 1967: *Csósz halom, Csósz halma*, 1965: *Csószhalom | Van ott egy domb oszt onnét jó szét lehet látni, oda félment a csósz, a gunyhója is ott vót.* 1956: *Csószhalom*, 1909: *Csószhalom*, 1883: *Csósz hal[om]*, 1871: *Csószhalma*, 1870: *Csósz halom*, 1864: *Csüszhalma*, 1858: *Csös halom*, 1843: *Csószhalmi Táblák*, 1783: *Csósz h[a-lom]*. — A település belterületétől keletre fekvő dombos szántóföld, legelő, rét a Kenderföld keleti oldalán. A Nagy-Csósz-halom van rajta, tőle nyugatra pedig a Kis-Csósz-halom. A helyi hagyomány szerint a határcsósz őrhelyéről kapta a nevét. **Csósz halma** formában is használják. A történészek erre a helyre lokalizálják a középkori Csőszegyháza települést. — BENCSIK 1974a: 234, ÉGy., EKFT., GÖRÖMBEI 1965: 10, HKFT., Hnt., Kat., MKFT., MoFnt. 2/9, PESTY 1864/38: 268b, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 6, TERGE 1968: 21, T1.S.79.929/8. — T10-A2.

Csúr-domb 1870: *Csúr domb*. — A település külterületének déli részén, a Mervó-tanyától délkeletre található. — Kat. — T16-C1.

Damjanich utca 2024: *Damjanics utca ~ Könyök utca*, 1970: *Damjanics utca*, 1968: *Damjanich utca*, 1967: *Damjanich u[tcá]*, *Könyök u[tcá]*, 1965: *Damjanich utca*, 1870: *Könyök utca*. — A település belterületének északkeleti részén húzódó utca. Az Aradi utcával párhuzamosan fut, s abból nyílik mindkét végén kis könyökszerű kanyarral. Erre utal a **Könyök utca** megnevezés. Hivatalos neve *Damjanich utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 20, TERGE 1968: 49. — T52-F3.

Dankó Pista utca 2024: *Dankó Pista utca*. — A település belterületének déli részén húzódó utca. Hivatalos név. — ÉGy. — T52-F5.

Dankosi-rész 2013: *Dankosi-rész*, 1970: *Dankosi rész*, 1968: *Dankosi rész, -be*, 1967: *Dankosi rész*. — A Dankó-tanya körüli földterület a határ északkeleti részén. A név előtagja a tanyanév előtagjából alakult *-si* képzővel. — ÉGy., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 6, TERGE 1968: 21, 22. — T10-D1.

Dankó-tanya 2024: *Dankó-tanya*, 2013: *Dankó-tanya*, 1970: *Dankó-tanya*, 1968: *Dankótanya*, *Dankótanyára*, 1967: *Dankó tanya*. — A település külterületének északkeleti részén fekvő

tanya, a Dankosi-részen északon. Tulajdonosáról kapta a nevét. A tanyát mára már lebontották, de a nevet még ismerik. — ÉGy., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 6, TERGE 1968: 21, 22. — T10-D1.

Dante utca 2024: *Dante utca*, 2013: *Dante utca*, 1985: *Dante utca*, 1970: *Dantë utca*, 1968: *Dante utca*, 1967: *Dante utca*, 1965: *Dante utca*. — A település belterületének déli részén húzódó utca, a Tánacsics utca folytatása. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Hnt., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T52-E5.

Danyi-tanya 1. 1883: *Dany tn. [tanya]*. — A település belterületétől délkeletre, a Szőke-tanyától keletre fekvő tanya. Talán tulajdonosáról kapta a nevét, és a név előtagja *Danyi* helyett tévesen szerepel *Dany* formában. — HKFT. — T10-A3.

Danyi-tanya 2. 1883: *Danyi tn. [tanya]*. — A település külterületének keleti részén, a Nánási út mellett, a Király-dombi-tanya közelében fekvő tanya. Talán tulajdonosáról kapta a nevét. — HKFT. — T10-D3.

Deák Ferenc utca 2024: *Deák Ferenc utca*, 1970: *Dëák Ferenc utca*, 1968: *Deák Ferenc utca*, 1967: *Deák Ferenc utca*, 1965: *Deák utca*, 1870: *Sugár utca*. — A település belterületének központjától kissé délnyugatra húzódó utca, a Kolozsvári utcát köti össze a Petőfi utcával. Korábban **Sugár utca** volt a neve, a névadás indítékát nem ismerjük. Hivatalos neve *Deák Ferenc utca*, de említik **Deák utca** formában is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T52-F3.

Deák utca lásd **Deák Ferenc utca**

Debreceni út 1864: *Debreczeni Út*. — Pontosan nem azonosítható út, talán a Böszörményi út másik megnevezése volt. Az adatközlők ma nem használják ezt a nevet. — PESTY 1864/38: 269a.

Deli-dűlő 1970: *Deli-döllő, Deli-déllő*, 1968: *Deli déllő, Deli döllő, -be | Délnek fekszik az igaz, de nem azé léd Deli. Arrú kapta a nevit, hogy a nagyanyám Deli vót, oszt nekik vót ebbe a döllőbe nagyon sok föggyök.* 1967: *Deli dűlő*. — A település külterületének déli részén fekvő szántóföld, a Rózsa-tanya mellett. Egykori *Deli* nevű tulajdonosáról kapta a nevét. — PJFN. 20, TARJÁNYI 1967: 6, TERGE 1968: 22. — T16-A1.

Deli-ház 2024: *Deli-ház*, 1967: *Deli ház*, 1939: *Deliház*. — A település központjában álló épület, állatorvosi rendelő működik benne. Itt élt Deli Mátyás, a Hortobágy állatorvosa, róla kapta a nevét. — DIENES 1939: 356, ÉGy., TARJÁNYI 1967: 6. — T52-F2

Deli Mátyás utca 2024: *Deli Mátyás utca*. — A település belterületének nyugati részén húzódó utca, a Benczúr és a Vas Gereben utcák között, velük párhuzamosan halad. A Hortobágy állatorvosáról, Deli Mátyásról kapta a nevét, aki 1892-től állatorvosként dolgozott Polgáron, s a közéletnek is aktív tagja volt. Munkásságának emlékére emléktáblát is állítottak a Barankovics téren. Hivatalos név. — ÉGy. — T52-E3.

Deli-tanya 1870: *Déli-tanya*. — Egykori tanya a Kis-Piócás területén, a mai M3 Outlet közelében. Nevét tulajdonosáról, a *Deli* családról kaphatta, a térképen bizonyára tévesen szerepel *Déli* formában. — Kat. — T9-G5.

Dimitrov út lásd **Rozmaring utca**

Dimitrov utca lásd **Rozmaring utca**

Diófás iskola 2024: *Diófás iskola*, 2013: *Diófás iskola*. — A Bem József utcán álló egykori iskolaépület, nagy diófák voltak az udvarán, erről kapta a nevét. Ma már nem működik iskolaként, lakóházak találhatók a helyén. — ÉGy.

Dobos-tanya 2013: *Dobos-tanya*, 1956: *Munknagytanya*, 1944: *Munknagytanya*, 1929: *Munknagyt[anya]*, 1928: *Munk tn. [tanya]*, 1926: *Munknagytanya*, 1918: *Munk tn. [tanya]*, 1913: *Munknagytanya*, 1907: *Munk tanya*, 1883: *Munk tn. [tanya]*. — A település belterületétől keletre fekvő tanya, a Munk-földön található. Egykori *Dobos* nevű tulajdonosáról kaphatta a nevét. Régebben *Munk-tanya* és *Munk-nagy-tanya* változatban is előfordul: e nevek előtagja ugyancsak egykori tulajdonosára utalhat. — ÉGy., HKFT., Hnt., T16.T.150, T16.T.354, T22.B.IX.a.2078. — T10-A2.

Dobó István utca lásd **Dobó utca**

Dobó utca 2024: *Dobó utca ~ Dobó István utca*, 1970: *Dobó István utca*, 1968: *Dobó utca*, 1967: *Dobó utca*, 1965: *Dobó utca*. — A település belterületének északnyugati részén húzódó utca. A Bocskai utcát és a Klapka utcát köti össze. Hivatalos neve *Dobó utca*, de említik *Dobó István utca* formában is. — ÉGy., GÖRÖMBEI

1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T52-E2.

Dohánybeváltó 2024: *Dohánybeváltó*, 2013: *Dohánybeváltó*, 1970: *Dohánybeváltó*, 1965: *Béváltó*. — A település belterületének délkeleti részén álló egykori épület a Hajdú utca és a Toldi utca sarkán. Itt szárították a dohányt, és vitték Nyíregyházára. *Beváltó* néven is említik. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 9, PJFN. 17. — T52-H4.

Dózsa György út lásd **Dózsa György utca**

Dózsa György utca 2024: *Dózsa György utca*, 1970: *Dózsa György út*, 1968: *Dózsa utca*, 1967: *Dózsa utca*, 1965: *Dózsa utca*, 1870: *Fő utca*. — A település belterületének északi részén, a központtól a város széléig húzódó utca. Említik *Dózsa utca* és *Dózsa György út* formában is. Hivatalos neve *Dózsa György utca*. A 19. századi kataszteri térképen *Fő utca* néven szerepel. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T52-E2.

Dózsa utca lásd **Dózsa György utca**

Dögkert lásd **Dögös**

Dögös 2024: *Dögös*, 2013: *Dögös*, 1970: *Dögkert*, *Dögös*, 1968: *Dökkert*, *Dökkertbe*, *Dögös*, *Dögösbe*, 1967: *Dög kert*, *Dögös*, 1965: *Dögös*. — A település belterületétől északra fekvő földterület, a Selypes-ér mellett. Az elhullott állatokat temették ide. A *Dögkert* névváltozat a *dögkert* 'elhullott állatok elföldelésére szolgáló bekerített terület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnt., GÖRÖMBEI 1965: 14, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 6, TERGE 1968: 22. — T9-E2.

Drekó József-tanya 1883: *Drekó József tn. [tanya]*. — A település külterületének keleti részén, a Nánási út mellett, a Nagy-Horti területén fekvő tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét. — HKFT. — T10-D2.

Ebnet-tanya 1907: *Ebnet tanya*, 1902: *Ebnet tanya*. — Pontos helye ismeretlen, bizonyára tulajdonosáról kaphatta a nevét. — Hnt.

Egyház-erdő 1970: *Egyház-erdő*, 1968: *Etyház-erdő*, 1967: *Egyház-erdő*. — A település külterületének délnyugati részén fekvő erdő, a Nagy-Selypes-köztől északkeletre fekszik. Az egyház tulajdona volt. — PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 6, TERGE 1968: 22. — T8-D2D3.

Elek-tanya 1941: *Elek-tny. [tanya]*. — Egykori tanya a település déli határában, a Bogát-köz

területén. Bizonyára a tulajdonosáról kapta a nevét. — MaKF. — T9-F5.

Eperjesi-halom lásd **Epres-halom**

Epres-halom 1864: *Eperjesi halom* | *A' homoki szántó földeket disziti Eperjesi halom, melynek a' tetejen gyönyörű oltványos kert diszlik, melly a' Romai Catholica Egyház tagjába esik, jelenleg annak haszonnevője Főtisztelendő Eperjessy Ferencz esperest és helybeli lelkész úr.* 1821: *Epres halom.* — A belterülettől délre, a Homok területén fekvő halom, amelyen eperfák lehetnek. Az **Eperjesi-halom** névforma előtagját esetleg egykori használója (vö. PESTY adatközlése) nevéhez igazították. — BENCsik 1974a: 235, PESTY 1864/38: 268a.

Epreskert 2024: *Epreskert*, 2013: *Epreskert*, 1970: *Eprös-kert*, 1968: *Epreskert*, 1967: *Epreskert*, 1965: *Epreskert*, 1877: *Epreskert.* — A település belterületének délnyugati részén fekvő városrész. Az Ady, a Nagyváradi és a Velencei utcát foglalja magában. Cigányok lakta terület, itt vetették a vályogot. Az *epreskert* 'eperfával beültetett hely' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Vö. *Epreskert utca.* — ÉGy., FKNT., GÖRÖMBEI 1965: 6, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 20, TERGE 1968: 46, T1.S.78.1806/28–32. — T9-E3.

Epreskert utca lásd **Vas Gereben utca**

Erdei utca 2024: *Erdei utca*, 1970: *Erdei utca*, 1968: *Erdei utca*, 1967: *Erdei utca*, 1965: *Erdei utca.* — A település belterületének délkeleti részén húzódó utca, a Bem utcát köti össze a Hajdú utcával. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 49. — T52-G4.

Erdő utca 2024: *Erdő utca.* — A település belterületének északi részén húzódó kis utca, a Hévíz utcából nyílik, és erdős terület mellett halad. Hivatalos név. — ÉGy. — T52-F1.

Eretvény köze lásd **Örötvény-köz**

Erzsébet-malom 2024: *Erzsébet-malom*, 2013: *Nagymalom*, 1970: *Erzsébet-malom*, *Nagy-malom*, *Malom*, 1968: *Erzsébet malom*, *Nagymalom*, 1967: *Erzsébet malom*, *Nagymalom.* — A település belterületének központjában, a Hősök utcán álló egykori malomépület. A legnagyobb malom volt a településen, ezt jelzi a *Nagy malom* névváltozat, említik egyszerűen **Malom**-nak is. Az épület a tulajdonos feleségéről kapta az

Erzsébet-malom megnevezést. Vö. Kis malom. — ÉGy., PJFN. 16–17, TARJÁNYI 1967: 12, TERGE 1968: 46, 48.

Faragó-tag 2024: *Faragó-tag*, 1965: *Faragó tag, -on.* — Szántóföld, amelynek pontos helye ismeretlen, esetleg a Faragó-tanya körül lehetett. Valószínűleg tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 10.

Faragó-tanya 1883: *Faragó tn. [tanya]*, 1870: *Faragó tanya.* — A település belterületétől keletre, a Nánási úttól délre fekvő tanya. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. Vö. *Faragó-tag.* — HKFT., T1.S.79.929/8. — T9-H3.

Fátyol-fenek 2013: *Fátyol-fenek*, 1981: *Fátyol-fenek*, 1970: *Fátyol-fenek*, *Fátyol-fenek*, 1968: *Fátyolfenek*, 1967: *Fátyolfenek*, 1965: *Fátyolfenek, -be, -bű* | *Ojan furcsa fü termett benne. A marha félfuvódott tüle. Itt vannak a Kesz-Vámosi tanyák. Kesznek híjják őket mert ojan hirtelen szőkék.* 1909: *Fátyolfenek* *dűlő*, 1877: *Fátyol fenek*, *Fátyol fenek dűlő*, 1872: *Fátyol-fenekig*, 1870: *Fátyol fenék*, 1864: *Fátyol fenek.* — A Nagy-Nádas-tói-dűlőtől keletre fekvő határrész a Nyugati-főcsatorna mellett. A mélyebb része nádat termelt. Említik **Fátyol-fenek(i)-dűlő**, **Fátyol-fenek** formában is. A névadás indítékát nem ismerjük. Vö. **Fátyol-fenek**-domb. — BENCsik 1974a: 236, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 10, Kat., MoFnT. 2/9, PESTY 1864/38: 268a, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 6, TERGE 1968: 22, T1.S.78.1806/28–32. — T10-B3C3.

Fátyol-fenek-dűlő lásd **Fátyol-fenek**

Fátyol-fenek lásd **Fátyol-fenek**

Fátyol-fenek-domb 1909: *Fátyolfenek* *domb.* — A település külterületének keleti részén fekvő domb. A **Fátyol-fenek** területén keresendő. — TARJÁNYI 1967: 6. — T10-B3.

Fátyol-fenek-dűlő lásd **Fátyol-fenek**

Felső-dűlő 2013: *Felső-dűlő*, 1970: *Felső-dűlő*, *Felső-dűlő*, 1968: *Felső dűlő, -be* | *Ami legmesszebb vót a kössiktű.* 1967: *Felső dűlő*, 1821: *Felső Déllőnek.* — A település külterületének északi részén fekvő sík terület, szántóföld, legelő, a Nagy-Bokor-hát része. BENCsik a település déli határában levőnek mondja az Alsó-dűlővel együtt. — BENCsik 1974a: 235, ÉGy., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 5, 6, TERGE 1968: 19, 23. — T9-G1.

Felvég 2024: *Felvég*, 1970: *Félvég*, 1968: *Felvég* | *Magosabb a talaj, mint az Alvégbe. Három méter szinkülömpsig is van kösztök.* 1967: *Felvég*, 1965: *Felvég*. — A település központjától nyugatra fekvő településrész. Nevét onnan kapta, hogy magasabban fekszik, mint az Alvég. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 5, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 19, TERGE 1968: 46, 47. — T9-E3.

Félvékás-föld lásd **Kenderföld**

Fenyő utca 2024: *Fenyő utca*. — A település belterületének északi részén húzódó kis utca, a Hévíz utcából nyílik. Hivatalos név. — ÉGy. — T52-F1.

Ferenc-háti-kistanya 1907: *Ferenczháti kistanya*, 1902: *Ferenczháti kistanya*. — Egykori tanya, amely a Ferenci-háton, a település délkeleti határában feketett, pontos helye ismeretlen. Talán azonos lehet a Ferenci-hát-tanyával. — Hnt.

Ferenci-fenek 1870: *Ferenczi fenék*, 1864: *Ferenczi Fenek*. — A település belterületétől délkeletre, a Ferenci-hát északnyugati részén lévő mélyebb fekvésű terület. — Kat., PESTY 1864/38: 268b. — T9-H4.

Ferenci-hát 2024: *Ferenci-hát*, 2013: *Ferenci-hát*, 1981: *Ferenci-hát*, 1970: *Ferenci-hát*, 1968: *Ferencihát, -ra* | *Ez is keletnek van. Ety Ferenci nevezetűnek vót ot lektöp föggye, arró kapta még a nevit.* 1967: *Ferenci hát, -ra*, 1965: *Ferencihát, -ra* | *Faragónak sok földgye vót itt a tagon, ennek dombosabb része lett a Ferencijé.* 1956: *Ferencihát*, 1939: *Ferencihát*, 1937: *Ferencihát*, 1929: *Ferencihát*, 1926: *Ferencihát*, 1913: *Ferencihát*, 1909: *Ferenci-hát*, 1900: *Ferencihát*, 1898: *Ferencihát*, 1883: *Ferenci hát*, 1870: *Ferenci hát*, 1840: *Ferenci Háton*, é. n.: *Ferencihát*. — A település belterületétől délkeletre, a Pálincás keleti oldalán fekvő dombos szántóföld. Egykori tulajdonosáról kaphatta a nevét. Rajta volt a Ferenci-hát-tanya és, ha nem azonosak, a Ferenc-háti-kistanya. Vö. Ferenci-fenek, Ferenci-tanya, Ferenci út. — BENCSIK 1974a: 236, DIENES 1939: 356, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 10, HKFT., Hnt., Kat., MoFnT. 2/9, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 23, T1.S.79.929/8, T22.B.IX.a.2078. — T9-H4.

Ferenci-hát-tanya 1907: *Ferencihát tanya*, 1902: *Ferencihát tanya*. — A Ferenci-háton, a település délkeleti határában feketett, pontos

helye ismeretlen. Vö. Ferenc-háti-kistanya. — Hnt.

Ferenci-tanya 2013: *Ferenci-tanya*. — A település külterületének keleti részén, a Ferenci-hát környékén, a település délkeleti határában fekszik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T9-H4.

Ferenci út 1831: *Ferenczi úttól*. — A Ferenci-hát felé vezető vagy azon haladó utat jelölhette. — BENCSIK 1974a: 245.

Fleischer-gyep 2024: *Flajser-gyep ~ Flejser-gyep*, 2013: *Fleischer-gyep*, 1970: *Flajser-gyep*, 1968: *Flajser gyep, -re* | *A temető mellett a házak megétti nagy üresség. A birtososárú kapta a nevit.* 1967: *Fleischer gyep*. — A település belterülete mellett délen fekvő sík terület, rét a Homokdomb közelében. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. Ma már be van építve. — ÉGy., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 23. — T9-E3F4.

Fleischer szőlője 1970: *Flajser szőlője*, 1968: *Flajser szőlője, Flajser szőlőjébe*, 1967: *Fleischer szőlője*. — A település belterületétől délnyugatra fekvő szántóföld, szőlő. Egykori tulajdonosáról, Fleischer Tiborról nevezték el. — PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 23. — T9-E4.

Fleischer-tanya 1970: *Flajser-tanya*, 1968: *Flajser tanya, Flajser tanyára*, 1967: *Fleischer-tanya*, 1928: *Fleischer tn. [tanya]*, 1907: *Fleischer tanya*, 1902: *Fleischer tanya*, 1886: *Fleischer t[anya]*, 1883: *Fleischer tn. [tanya]*, 1870: *Fleischer tanya*. — A település külterületének déli részén, a Rózsa-tanya közelében fekvő tanya. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — GÖNCZY, HKFT., Hnt., Kat., PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 2, T1.S.79.929/8, T16.T.354. — T16-A1.

Fok +?1292: ad 1 locum quod *Fvk* dicitur, ubi dicta pysscina [ti. a Csikor tava] cadit ad aquam *Zelp(us)tv* vocatam. — Azt a vízfolyást jelölte, amely a Csikor tava vizét a Selypes-érbe levezette. Polgár és a Tisza jobb oldalán fekvő Palkonya (Borsod vm.) közös határvonalán kereshető a Csikor tava és a Center között. Helye pontosabban nem határozható meg. — Gy. 1: 799, HA. 1: 92.

Folyó-oldal 2024: *Fojó-ódal, Fojó-ódalon ~ Fojódal*, 2013: *Folyó oldal*, 1970: *Fojó-ódal*,

Fojódal, 1968: *Folyóoldal* | *A kössígnék közvetlenül a Tisza melletti része. Laposrú indul, osztán fokozatosan emelkedgyik éty partnak. Ez a part még megakadályozta, hogy a Tisza árvízskor előncse a város másík részit is. A Folyódalon ojjankor sokájig át a víz.* 1967: *Folyódal*, 1965: *Folyóoldal*. — Ma belterületi lakott rész, a település két leghosszabb utcáját, a Rákóczi és a Taskó utca északi szakaszát és környékét foglalja magában. Nevét onnan kapta, hogy a kerteket áradáskor mindig elöntötte a Tisza. A név *folyó* előtagja a Tiszára utal. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 5, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 19, TERGE 1968: 47. — T9-F2.

Fő utca lásd **Dózsa György utca, Hősök utca**
Fréki-tanya lásd **Tréki-tanya**

Fürdő lásd **Strandfürdő**

Fürdő utca 2024: *Fürdő utca*. — A település belterületének északi részén húzódó utca, a Strandfürdőhöz vezet. Hivatalos név. — ÉGy. — T52-F1.

Fűrész-major 2024: *Fűrész major*. — A település délnyugati határában található gazdaság, a Kacsá-tanyától délkeletre. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T8-D3.

Füzes 2024: *Füzes*, 1968: *Füzes, -be* | *Mocsaras rész vót. A Tisza szabályozása előtt csak fűszfát termétt. Mos má égy részibe kertészet is létesűt.* 1967: *Füzes, -be*, 1965: *Füzes*, 1965: *Füzes, Füzesbe, Füzesbü* | *Fűzfás, a Tisza partján. Erdő a tőtéstű a Tiszájig. Jó vadászterület.* 1870: *Füzes, Füzes*, 1864: *fűzes*. — A település belterületétől északra fekvő fűzfás, bokros, erdős szántóföld. Mocsaras rész volt a Tisza szabályozása előtt, csak fűzfa termett itt. A kosárfonók itt vágták a fűzfavesszőt. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 7, 11, Kat., PESTY 1864/38: 268a, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 24, T1.S.79.929/8. — T9-E1.

Gábor Áron utca 2024: *Gábor Áron utca*, 1970: *Gábor Áron utca*, 1968: *Gábor Áron utca*, 1967: *Gárom Áron utca*, 1965: *Gábor Áron utca*, 1870: *Kiskert utca*. — A település belterületének északnyugati részén húzódó utca, a Dózsa György utcát a Klapka utcával köti össze. Korábban **Kiskert utca** volt a neve, mert kis kertek feküdtek mindkét oldalán. Hivatalos neve *Gábor Áron utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-E2.

Gagarin utca 2024: *Gagarin utca*. — A település belterületének nyugati részén húzódó utca, a Verecke utcát köti össze a Vasvári utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T52-E3.

Gárdonyi utca 2024: *Gárdonyi utca ~ Kis-Mirhó*, 1970: *Gárdonyi utca*, 1968: *Gárdonyi utca*, 1967: *Gárdonyi utca*, 1965: *Gárdonyi utca*, 1870: *Kis Mirhó u[tcá]*. — A település központjától délkeletre húzódó kis utca, a Szabadság utcát köti össze a Kölcsény utcával. Korábban **Kis Mirhó utca**-nak nevezték, ma is említik **Kis-Mirhó** néven. Hivatalos neve *Gárdonyi utca*. Vö. Mirhó. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-F3.

Gátórház 2024: *Gátórház*, 2022: *Gátórház*, 2011: *Gátórház*, 1941: *Gátórh[áz]*. — A település nyugati határában álló egykori épület, a Selypes-ér mellett, a Bokorháti-Kis-tagtól délre. — ÉGy., Hnt., MaKF. — T10-B5.

Géza fejedelem utca 2024: *Géza fejedelem utca*, 1970: *Géza fejedelm utca*, 1968: *Géza fejedelem utca*, 1967: *Géza fejedelem utca*, 1965: *Géza f[fejedelem] utca*. — A település belterületének délnyugati részén húzódó utca, a Vas Gereben utca folytatása a Nagyvárad utca felé. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-E4.

Gólya kocsmá 2024: *Gólya kocsmá*, 1965: *Gólya kocsmá*. — A település belterületének északkeleti részén álló egykori épület, a Folyó-oldal kocsmája volt. Tulajdonosának, aki magas ember volt, a ragadványnevééről kapta a nevét. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 5.

Gorkij fasor lásd **Gorkij fasor utca**

Gorkij fasor utca 2024: *Gorkij fasor utca*, 1970: *Gorkij-fasor*, 1968: *Gorkij Fasor*, 1967: *Gorkij fasor utca*, 1965: *Gorkij fasor*. — A település belterületének északnyugati részén húzódó, a Verecke utcával párhuzamos, szélső utca. Fasornak azért nevezik, mert sok szép nyárfa található az utcában. Korábban **Gorkij fasor**-ként is szerepelt, hivatalos neve *Gorkij fasor utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-E3.

Gödrök köze 2024: *Güdrök köze ~ Gödrök köze*, 2013: *Gödrök köze*, 1970: *Güdrök köze*, 1968: *Güdrök köze, Güdrök közé* | *Régenn it földet termeltek ki, oszt nagy gödrök lettek utána.*

Asztám benyötte a fű, oszt marhák legeltetésire nagyój jó. 1967: *Gödrök köze*, 1965: *Gödrökköze*, *Güdrökköze*. — A település belterületének délnyugati részén fekvő, korábban földkitermelésre használt településrész a Temető és a Maros utca körül. Ezen a területen volt a Vályoggödör, mára már beépítették. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 6, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 24. — T9-E3.

Görbe-fok 1864: *görbe fok*. — A Görbe-tó vizét levezető vízfolyás lehetett. — PESTY 1864/38: 269a.

Görbe-tó 1970: *Görbe-tó*, 1968: *Görbetó*, 1967: *Görbetó*, 1870: *Görbe tó*, 1866: *Görbe tó*, *Görbő tó*, 1965: *Görbetóná*, 1864: *Görbe tó*. — A település külterületének délkeleti részén, mélyfekvésű területen található egykori állóvíz, mely nevét alakjáról kapta. Vö. *Görbe-tó-oldal*, *Görbe-tó-tanya*. — GÖRÖMBEI 1965: 11, PESTY 1864/38: 268a, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 24, T1.S.78.568/13–22, T1.S.79.929/8. — T10-B4.

Görbe-tó-dűlő lásd **Görbe-tó-oldal**

Görbe-tói-oldal lásd **Görbe-tó-oldal**

Görbe-tó-oldal 1981: *Görbe-tó-dűlő*, 1970: *Görbe-tóji-ódal*, *Görbe-tó-ódal*, 1968: *Görbetóji ódal*, *-ba*, 1967: *Görbetói oldal*, 1965: *Görbetó oldal* | *Tó nincs, de van egy lapos, jó kaszáló oszt annak a partya ez.* 1909: *Görbetó oldal*, *Görbe-tóoldal*. — A település külterületének délkeleti részén, a Görbe-tó környékén fekvő határrész. **Görbe-tói-oldal**, **Görbe-tó-dűlő** formában is említik. — GÖRÖMBEI 1965: 11, MoFnT. 2/9, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 24. — T10-B4.

Görbe-tó-tanya 1939: *Görbetó-tanya*, 1937: *Görbetótanya*, 1926: *Görbetótanya*, 1913: *Görbetótanya*, 1907: *Görbetó tanya*, 1902: *Görbetó tanya*. — A település külterületének délkeleti részén fekvő tanya, a Görbe-tó közelében. — DIENES 1939: 356, Hnt.

Görbe utca 1967: *Görbe u[tc]a*, 1870: *Görbe utca*. — A település belterületének északkeleti részén húzódik. Az Aradi utcának az északi, íves alakban a Taskó utcába vezető rövid szakaszát nevezték így. — Kat., TARJÁNYI 1967: 20. — T52-G2.

Görömbe lásd **Görömbei-tanya**

Görömbei lásd **Görömbei-tanya**

Görömbei-tanya 2024: *Görömbei-tanya*, 2013: *Görömbei-tanya*, 1888: *Görömbe*, 1886: *Görömbe*. — A település külterületének északkeleti részén fekvő egykori tanya, a Kengyel-közben. Jómódú kisparasztokról nevezték el, 1883-ban Görömbe József tulajdona volt. **Görömbe** és **Görömbei** formában is említik. — ÉGy., GÖNCZY, HKFT., Hnt. — T10-D1.

Gyalogföldre járó 2013: *Gyalogföldre járó*, 1970: *Gyalogföldre járó*, 1968: *Gyalokföldre járó*, 1967: *Gyalogföldre járó*, 1965: *Gyalokföldre járók*, 1877: *Gyalogföldre járók*, 1870: *Gyalogföldre járók*. — A település külterületének északi részén, a Bokor-hát területén fekvő legelő. A név előtagjában a *gyalogföld* 'a belterület szomszédságában levő, kis területű parcellákból álló határrész' földrajzi köznévi szerepel. A *járó* utótag 'valahová nyíló szántóföld' jelentésű földrajzi köznévi. **Gyalogföldre járók** formában is említik. — ÉGy., FKNT., GÖRÖMBEI 1965: 11, Kat., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 25, T1.S.78.1806/28–32. — T9-G2.

Gyalogföldre járók lásd **Gyalogföldre járó**

Gyaloglegelő lásd **Csordalegelő**

Gyevai-erdő 2024: *Gyevai erdő*. — A település külterületének északi részén fekvő erdő. A rendszerváltás óta hívják így. Tulajdonosáról kapta a nevét, aki telepítette. — ÉGy. — T2-B5.

Győri-tanya 2024: *Győri-tanya*. — A település külterületének délkeleti részén, a Vámosi-tanyától délre fekvő tanya. Bizonyára tulajdonosáról kaphatta a nevét. — ÉGy. — T10-A3.

Hágen-tanya 2024: *Hágen-tanya*. — A település külterületének északi részén, a Berényi-tanyától keletre lévő tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T10-C1.

Hajdú utca 2024: *Hajdú utca*, 1970: *Hajdú utca*, 1968: *Hajdu utca*, 1967: *Hajdu utca*, 1965: *Hajdu utca*. — A település belterületének délkeleti részén húzódik, a 35-ös országútnak a településre bevezető első szakasza. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-G5H4.

Hajnal utca 2024: *Hajnal utca*, 2013: *Hajnal utca*. — A település belterületének déli részén húzódó utca, a Bem József utca mellett. Hivatalos név. — ÉGy. — T52-F4.

Halastó 2024: *Halastó*, 2022: *Halastó*, 2011: *Halastó*, 1985: *Halastó*, 1981: *Halastó*, 1973: *Halastó*, 1970: *Halastó*, 1968: *Halastó*, 1967: *Halastó*, 1967: *Halastó*. — A település déli határában, a Sertéshizlaldától délnyugatra fekvő halastó. Mesterséges állóvíz, haltenyésztésre használják. Vö. Halastói-oldal. — ÉGy., Hnt., MoFnT. 2/9, PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 25. — T9-F5F4.

Halastó

Fotó: Hortobágyi Leader Egyesület

Halastói-oldal 1970: *Halastói-ódal*, *Halastó-ódal*, 1968: *Halastóji ódal*, *Halastóódal*, 1967: *Halastó oldal*. — A település külterületének déli részén fekvő szántóföld, a Halastó mellett nyugaton. **Halastó-oldal** formában is említik. — PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 25. — T9-E5.

Halastó-oldal lásd **Halastói-oldal**

Hársfa utca lásd **Mátyás utca 1.**

Hatház utca lásd **Jókai utca**

Házhely 2024: *Házhely*, *-en*, 1970: *Házhej*, 1968: *Házhely*, 1967: *Házhely*, 1965: *Házhely*, 1877: *Házhelyek*, 1870: *Házhelyek*. — Településrész a belterület délkeleti részén. A Bacsó, Somogyi, Ságvári, Bajcsy, Kárpát, Móra, Erdei utcákat foglalja magában. 1945 után kezdtek itt építeni házakat, és az addig művelés alatt álló területeket osztották ki házhelyeknek. **Házhelyek** formában is említik. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 6, Kat., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 19, TERGE 1968: 47, T1.S.78.1806/28–32. — T9-F3.

Házhelyek lásd **Házhely**

Hévíz utca 2024: *Hévíz utca*, 2013: *Hévíz utca*. — A település belterületének északi részén, a Strandfürdő mellett húzódó utca. Hivatalos név. — ÉGy. — T52-F1.

Hizlalda lásd **Sertéshizlalda**

Homok 1981: *Homok*, 1970: *Homok*, 1968: *Homok* | *Magos fekvésű föld a többihé képest. Igencsak a homokos talajjárú lett a terület neve.* 1967: *Homok*, 1965: *Homok*, *-ra*, *-on*, *-rú* | *Homokos, dombos sárgaföld az egész. Félkörbe veszi körü a falut. Két dombot már el is hortak mert jó sárga a föld.* 1909: *Homok*, 1870: *Homok*. — A település külterületének délnyugati részén, a Szőlőtől délre fekvő, nagy kiterjedésű, magasabb fekvésű földterület. Homokos talajáról nevezték el. Vö. Homokdomb, Homok-halom, Homok-tanya. — GÖRÖMBEI 1965: 11, Kat., MoFnT. 2/9, PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 25, T1.S.79.929/8. — T52-E5.

Homokdomb 2024: *Homokdomb*, 1967: *Homokdomb*. — A település belterülete mellett délen fekvő dombos rész, a Bem utca végén. Homokos a talaja. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 8. — T52-E5.

Homok-halom 1968: *Homokhalom*, 1967: *Homok halom*, 1883: *Nagy Homok halom*, 1870: *Homok halom*, 1858: *Nagy Homok halom*, é. n.: *Nagy Homok*. — A település külterületének délnyugati részén, a Nagy-fenéktől keletre fekszik, a Homok nevű területen. Térképes forrásokon **Nagy-Homok-halom** és **Nagy-Homok** néven is feltűnik. — HKFT., Kat., MKFT., TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 25, T16.T.222. — T9-E4.

Homok-tanya 1941: *Homok-tny. [tanya]*. — A település külterületének déli részén, a Pap-tanyától délkeletre, a Homok nevű területen állt. — MaKF. — T52-F5.

Honvéd utca 2024: *Honvéd utca*, 1970: *Honvéd utca*, 1968: *Honvéd utca*, 1967: *Honvéd utca*, 1965: *Honvéd utca*. — A település belterületének északi részén húzódik, a Zólyom utca folytatása a Dózsa György utcától északkelet felé. Hivatalos név. Vö. Malom utca. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-F2.

Horti 2024: *Horti*, 2013: *Horti*, 1970: *Horti*, 1968: *Horti*, *-ba*, 1967: *Horti*, 1965: *Horti*, *Hortyi*, *-ra*, *-rú*, *-n* | *Még amikor tagosítottak az ezérhétszázás években, akkor nevezték el így.* 1956: *Hortyi*, 1909: *Horti*, 1900: *Horti*, *Horthi*, 1898: *Horthi*, 1897: *Horti*, 1896: *Horti*, 1886: *Horthy*, 1877: *Horti dülő*, *Horti tagok*, 1872: *Horti gazdák*, 1870: *Horti*, 1864: *Horti düllö*. — A település külterületének északkeleti

részén, a Kengyel-oldaltól keletre fekvő határ rész. Két része a Kis-Horti és a Nagy-Horti. A név eredetét nem ismerjük, az Árpád-kori Hort települést Hortobágy falu területére lokalizálják. **Horti-dűlő** és **Horti-tagok** formában is említik. Vö. Horti-lapos, Horti-legelő, Horti-Király-domb, Horti-tanya, Horti-kistanyák. — BENCsik 1974a: 237, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 11, Hnt., KOVÁCS 2018: 62–63, MVV 19: 71, NÉMETH 2023: 176–177, PESTY 1864/38: 268a, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 25, T1.S.78.1806/28–32, T1.S.79.929/8, T10.FM.46, T10.FM.94. — T10-D2.

Horti-dűlő lásd **Horti**

Horti-Király-domb 2013: *Hortikirálydomb*, 1968: *Horti királydomb*, 1967: *Hortikirálydomb*, 1965: *Hortikirálydomb* | *A nánási kövesút mēntiben van egy kicsike domb, azon egy csárda oszt ez a rész a Hortikirálydomb*. 1909: *Hortikirálydomb*, 1883: *Király domb*, 1870: *Hortikirálydomb*, 1864: *Király dombi gyp*, 1853: in praedio *Királydomb*, ?1800: *Király dombján*, 1783: *Király Halom*, 1762: *Király Dombja*. — A település külterületének északkeleti részén, a Hortitól keletre, a Nánási út mellett fekvő kiemelkedés. Átnyúlik Görbeháza területére is. Korábban **Király-halom**, **Király-domb**, **Király dombja** formában említik. A névadás indítékát nem ismerjük, az előtag esetleg személynévi eredetű lehet. A névhez később járuló **Horti** előtag a halom elhelyezkedésére utal. Vö. **Király-dombi-tanya**. — BENCsik 1974a: 242, ÉGy., EKFT., GÖRÖMBEI 1965: 11, Kat., PESTY 1864/38: 268b, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 25, T10.FM.37, T10.FM.93. — T10-D2.

Horti-kistanyák 1907: *Horthi kistanyák*, 1902: *Horthi kistanyák*. — Bizonyára a Kis-Horti nevű területen, a település keleti határában található egykori tanyákat jelölte a név. — Hnt. — T10-D2.

Horti-lapos 1843: *Horti lapos*, 1841: *Horti lapost*. — A Horti nevű határ részen fekvő terület, urasági kaszáló volt az 1840-es években. — BENCsik 1974a: 237. — T10-D2.

Horti-legelő 1981: *Horti-legelő*. — A Horti nevű határ részen, a település keleti határában található legelő. — MoFnT. 2/9. — T10-D2.

Horti-tagok lásd **Horti**

Horti-tanya lásd **Király-dombi-tanya**

Hort-tanya lásd **Király-dombi-tanya**

Horváth-tanya 1. 2024: *Horvát-tanya*. — A település délnyugati határában, a Kacsatanyától északra levő tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T9-E3.

Horváth-tanya 2. 1941: *Horváth-tny. [tanya]*. — A település belterületétől délkeletre, a vasút és az országút kereszteződésénél feküdt. Bizonyára tulajdonosáról kaphatta a nevét. — MaKF. — T9-H4.

Hosszú-Bogát 1870: *Hosszu Bogát*, 1864: *hoszszú bogát*. — A település külterületének déli részén, a Bogát-közben feküdt, a mai Halastó környékén. — Kat., PESTY 1864/38: 268a. — T9-F4.

Hősök utca 2024: *Fő utca ~ Hősök utca ~ Hősök útja*, 2013: *Fő utca*, 1970: *Hősök útja*, 1968: *Hősök utca*, 1967: *Fő utca*, *Hősök utca*, 1965: *Hősök utca*, *Hősök útja*, *Rákosi Mátyás utca*, *Szent Imre utca*, 1870: *Vasút utca*. — A település belterületének központjától délkeleti irányban haladó utca, a Dózsa György utca folytatása. Az egész útszakaszt, amely korábban a 35-ös útnak a városon átvezető része volt, **Fő utcá**-nak is nevezik. Korábban **Vasút utca** nevet is viselt, mivel a Vasútállomás felé vezet. Egy időben **Szent Imre utca**, majd **Rákosi Mátyás utca** volt a neve. A hivatalos neve **Hősök utca**, de említik **Hősök útja** formában is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, 6, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-F3.

Hősök útja lásd **Hősök utca**

Hunyadi utca 2024: *Hunyadi utca*. — A település belterületének északi részén húzódó utca, a Viola utcát köti össze a Taskó utcával. Hivatalos név. Egy részét korábban Mátyás utcának nevezték. — ÉGy. — T52-E2.

Ibituba lásd **Tökös-tó**

Ibolya utca 2024: *Ibolya utca*, 2013: *Ibolya utca*, 1965: *Ibolya utca*. — A település belterületének északi szélén levő, rövid zsákutca. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép. — T52-E1.

Iskola 1. 2024: *Iskola ~ Általános iskola*. — A település központjában, a Zólyom utcán álló épület. **Általános iskola**-ként is említik. Hivatalos neve **Vásárhelyi Pál Általános Iskola**. — ÉGy. — T52-F3.

Iskola 2. lásd **József Attila Szakképző Iskola**

Iskola utca 2024: *Iskola utca*, 2013: *Iskola utca*, 1970: *Iskola utca*, 1967: *Iskola utca*, 1965: *Iskola utca*, 1870: *Iskola utca*. — A település belterületének északkeleti részén húzódó utca, a Széchenyi utcából nyílik a Taskó utca felé. Az iskola itt található, de az adatok szerint itt állt már a 19. század második felében is. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22. — T52-F2.

Izsvák-tanya 2024: *Izsvák-tanya*, 2013: *Izsvák-tanya*, 1970: *Izsvák-tanya*, 1968: *Izsvák-tanya*, *Izsványtanyára*, 1967: *Izsvák tanya*, 1941: *Isvák-tny. [tanya]*. — A település külterületének keleti részén, a Nagy-Csösz-halomtól keletre fekvő tanya. Tulajdonosáról, az Izsvák családról kapta a nevét. — ÉGy., MaKF., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 26. — T10-B2.

Jánosi-órház 2013: *Jánosi-órház*. — Egykori épület a település külterületének délkeleti részén, a vasútállomás közelében. Mára már elbontották. Jánosi András bakterről kapta a nevét. — ÉGy. — T9-F3.

Járványkórház 2024: *Járványkórház ~ Kolerás kórház*, 1970: *Járványkórház*, 1968: *Járványkórház*, 1967: *Járványkórház*. — A település belterületének északi részén, a Mátyás utca környékén álló egykori épület. Amikor himlőjárvány volt a községben, ide különítették el a betegeket. Nem kórházként működött, csupán elkülönített részek voltak kialakítva erre a célra.

Kolerás kórház-ként is említik. — ÉGy., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 47.

Java-páskom 2024: *Java-páskom*, 2013: *Java-páskom*, 1974: *Javapáskum*, 1970: *Java-páskom*, 1968: *Javapáskom, -ba* | *Nagyoroszföld. Nehez benne a szántás. Még négy ökor sē nagyonn akarta bírnyi. Ebbű csak páskom lét vóna jó.* 1967: *Javapáskom, -ba*, 1810: híd a *Páskumon*. — A település külterületének keleti részén fekvő szántóföld, legelőrész a Csösz-halom mellett. Nehezen művelhető föld, korábban legelőnek használták. Erre utal a név *páskom* 'legelő' földrajzi köznévi utótagja. Az előtag szemantikai tartalma nem világos. Korábban **Páskom** néven is szerepel. — BENCSIK 1974a: 246, ÉGy., FKNT., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 26. — T10-A3.

Jókai Mór utca lásd **Jókai utca**

Jókai utca 2024: *Jókai utca*, 1970: *Jókai Mór utca*, 1968: *Jókai utca*, 1967: *Jókai utca*, 1965: *Jókai utca*, 1870: *Hatház utca*. — A település belterületének központjában húzódó rövid utca, a Petőfi utca és a Kolozsvári utca között. Korábban **Hatház utca** volt a neve, bizonyára arra utalóan, hogy csak hat ház állt benne. Hivatalos neve *Jókai utca*, de említik **Jókai Mór utca**-ként is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-F3.

Jóska kútja 2013: *Jóska kútja*. — A *Tanyi* nevű doktor házában volt, pontos helye ismeretlen. Valószínűleg tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy.

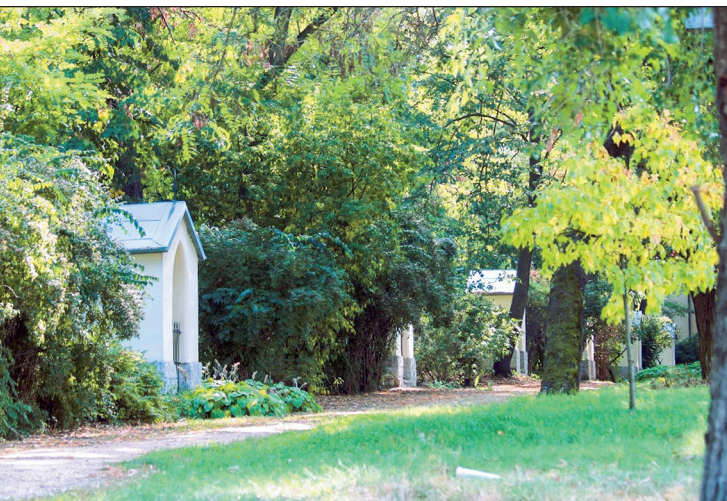
József Attila Szakképző Iskola 2024: *József Attila Szakképző Iskola ~ Iskola*. — A település belterületének központjában álló épület, a Kiss Ernő utcán. Hivatalos név. **Iskola** néven is említik. — ÉGy. — T52-F3.

Kabóca-legelő lásd **Csordalegelő**

Kacsa-tanya 2024: *Kacsa-tanya*. — A település külterületének nyugati részén fekvő tanya, a Fűrész-majortól északnyugatra. A tulajdonos családról kapta a nevét. — ÉGy. — T8-D3.

Kálvária lásd **Kálvária-domb**

Kálvária-domb 2024: *Kálvária-domb*, 2013: *Kálvária*, 2000: *Kálvária-domb*, 1970: *Kálvária*, 1967: *Kálvária*. — A település központjában levő domb. 1768-ban épült rá egy kis templom, azok építették, akik túléltek a járványt. Temető is van a dombon, a második világháborúban elhunyt katonákat is ide temették. Ma már nem temetkeznek ide. **Kálvária**-ként is említik. Vö.

Kálvária-domb

Fotó: Harangi Mária

Kálvária kápolna, Kálvária utca. — ÉGy., PJFN. 16, POZSONYI 2000: 189, TARJÁNYI 1967: 20. — T52-F3.

Kálvária kápolna 2024: *Kálvária kápolna*. — A település központjában, a Kálvária-dombon álló kápolna. — ÉGy. — T52-F3.

Kálvária utca lásd **Táncsics utca**

Kántor-gyep lásd **Kántor-lapos**

Kántor-lapos 2024: *Kántor-lapos*, 2013: *Kántor-gyep*, 1970: *Kántor-gyep*, 1968: *Kántorgyep, -re* | *Gyepterület, ami a kántori főthő tartozott*. — A település belterületének délkeleti részén fekvő földterület, a Dohánybeváltó környékén. Korábban legelő volt, a konda járt ide, mára már azonban beépítették. Nevét arról kapta, hogy a kántor illetményföldje volt. Említik **Kántorgyep**-nek is. — ÉGy., PJFN. 18, TERGE 1968: 27. — T52-H4.

Kántor-tanya 1883: *Kántor tn. [tanya]*, 1870: *Kántor tanya*. — A település nyugati határában, a Homok-halomtól északnyugatra fekvő egykori tanya. Tulajdonosáról kaphatta a nevét. — HKFT., Kat. — T8-D4.

Kapros 2024: *Kapros ~ Kaprosi-legelő*, 2013: *Kapros ~ Kaprosi-legelő*, 1970: *Kapros, Kapros-döllő, Kapros-déllő*, 1968: *Kapros, -ba, Kaprosz déllő, Kaprosz döllő* | *Biztosan hoty sok kapros vöd benne, azé kapta a nevit is*. — A település külterületének keleti részén fekvő nagy kiterjedésű legelő, kettévágja a Nyugati-főcsatorna. A nagyobb része Görbeházához tartozik. Sok vadkapros nőtt rajta, erről kapta a nevét. **Kaprosi-legelő**, **Kapros-dűlő** néven is említik. Vö. Kapros-erdő, Kaprosi-árok, Kaprosi-domb, Kis-Kapros. — ÉGy., PJFN. 19, TERGE 1968: 26, 27. — T10-B4.

Kapros dombja lásd **Kaprosi-domb**

Kapros-dűlő lásd **Kapros**

Kapros-erdő 1970: *Kapros-erdő*, 1968: *Kaproserdő*, 1967: *Kapros erdő*. — A település külterületének keleti részén fekvő erdő, a Kapros területén. — PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 27. — T10-B4.

Kaprosi-árok 1872: *Kaprosi ároknál*. — A település külterületének keleti részén fekvő árok, a Kapros területén. — BENCSIK 1974a: 238.

Kaprosi-domb 1967: *Kaprosi*, 1909: *kaprosi domb*, 1831: *Kapros dombjáig*. — A település

külterületének keleti részén fekvő domb, a Kapros területén. **Kapros dombja** formában is említik. — BENCSIK 1974a: 238, TARJÁNYI 1967: 8.

Kaprosi-legelő lásd **Kapros**

Kárpát utca 2024: *Kárpát utca*, 1970: *Kárpát utca, Ládi-döllő, Ládi-déllő*, 1968: *Kárpát utca, Ládi déllő*, 1967: *Kárpát utca, Ládi déllő*, 1965: *Kárpát utca*. — A település belterületének délkeleti részén húzódik, a Bem utcát köti össze a Hősök utcával. A **Ládi dűlő** névváltozat előtagja a terület egykori tulajdonosára utal, korábban ugyanis külterületi rész volt, akkori nevét hosszú ideig az utcára vonatkozóan is megőrizte. Hivatalos neve *Kárpát utca*. Vö. Ládi-kocsmá. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 19, 22, TERGE 1968: 48, 50. — T52-G4.

Kása-domb lásd **Kása-halom**

Kása-gyep lásd **Kása-halom**

Kása halma lásd **Kása-halom**

Kása-halmi lásd **Kása-halom**

Kása-halmi-dűlő lásd **Kása-halom**

Kása-halom 2024: *Kása-halom*, 2013: *Kása gyep*, 1970: *Kása-domb, Kása-gyep, Kása-halom*, 1968: *Kásadomb, Kásagyep, Kásahalom, Kásahalomba*, 1967: *Kása domb, Kásagyep, Kásahalmi*, 1965: *Kásahalma, Messzetag* | *Nincs itt sē kása, sē domb, nem is igen vót. Mongyák Messzetagnak is, mert messze van*. 1909: *Kásadomb, Kásahalom*, 1872: *Kásahalmi dűllőben*, 1870: *Kása halmi dűlő*, 1858: *Kasa domb, Kasá halom*, 1847: *Kása halom*, 1843: *Kása halom*, 1830: *Kása Dombig*. — A település külterületének délkeleti részén, a Piócastól keletre fekvő dombos szántóföld, rét, legelő. Nevét a helybeliek szerint onnan kaphatta, hogy sok köleskása termett itt. **Kása halma** és **Kása-halmi** formában is szerepel, de emellett **Kása-domb**, **Kása-gyep** és **Kása-halmi-dűlő** néven is említik. **Messze-tag** elnevezése arra utal, hogy a határ távoli részén fekszik. Vö. Kásai-híd. — BENCSIK 1974a: 238, 247, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 12, Kat., MKFT., PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 8, 9, TERGE 1968: 27, 28. — T9-H4.

Kásai-híd 1970: *Kásai-híd*, 1968: *Kásaji híd*, 1967: *Kásai híd*. — A település külterületének délkeleti részén álló híd, bizonyára a Kása-halom közelében, pontos helye ismeretlen. — PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 9, TERGE 1968: 28.

Kassai utca lásd **Kassa utca**

Kassa utca 2024: *Kassa utca*, 1970: *Kassai utca*, 1968: *Kassai utca*, 1967: *Kassai utca*, 1965: *Kassa utca*, 1870: *Csapó utca*. — A település belterületének délnyugati részén húzódó kis íves utca, a Kolozsvári utcát köti össze a Deák Ferenc utcával. Korábban **Csapó utca** volt a neve, talán arra utalóan, hogy egykor csapómesterek lakták. Hivatalos neve *Kassa utca*, de említik **Kassai utca** formában is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-F3.

Kasziba 2024: *Kasziba, Kaszibán*, 2013: *Kasziba*, 1981: *Kasziba*, 1970: *Kasziba*, 1968: *Kasziba, Kaszibára* | *A káptalani birtokba tartozott, valamikor káka mégy gyíkin termő terület volt. Asztánn egy részit féltörték, oszt a birtokos-sa neve Kaszibaji Ferenc volt.* 1967: *Kasziba*, 1967: *Kasziba*, 1965: *Kasziba*, 1939: *Kasziba*, 1937: *Kasziba*, 1929: *Kasziba*, 1928: *Kasziba*, 1926: *Kasziba*, 1918: *Kasziba*, 1913: *Kasziba*, 1900: *Kasziba*, 1900: *Kasziba*, 1898: *Kasziba*, 1897: *Kasziba*, 1886: *Kasziba*, 1883: *Kasziba*, 1883: *Kasziba*, 1870: *Kasziba*, 1867: *kaszibai* rátájának, 1797: *Polgári Kaszibának*, 1763: *Polgári Kaszibán*. — A település külterületének északkeleti részén, a Hortitól északkeletre fekvő szántóföld, legelő, átnyúlik a szomszédos Újtikosra is. Nevének eredetével kapcsolatban többféle magyarázat él a településen. TERGE szerint Kaszibai Ferenc volt a tulajdonosa. Itt azonban éppen a családnév alakulhatott a helynévből. GÖRÖMBEI gyűjtése szerint ha valami nagy lánggal ég a településen és környékén, azt mondják rá, hogy „Ég, mint Kasziba.” A szólás arra utal, hogy a Kaszibának nevezett zombékos határ-részt az egri káptalan bérlőknek adta, és abban állapotok meg, ha kiirtják a zombékot, három évig nem kell adót fizetniük. Egy másik történet is fűződik a névhez: a második világháborúban, amikor 1944-ben jöttek az oroszok, egy orosz repülő lezuhant itt, s egy időse asszony beszélgetni kezdett egy orosz katonával. Egyikük sem értette azonban a másik nyelvét, és amikor az asszony enni adott a katonának, akkor az orosz katona a következőt felelte: „Szpasziba”. Ő azonban félreértette, s azt mondta: „Hát Kasziba messze van, fiam.” A *Kasziba* név bizonyára összefügg a *kaszibás* ’iksz-lábú’, *kasziba* ’gáncs’, *kaszibál*

’lábával kaszálva megy’, *kacsibál* ’húzgál, rán-gat’ szócsaláddal. Ezek mögött egy általánosabb ’görbe’ jelentés húzódhat, ami a légifelvelelek és a régi térképek tanúsága szerint jellemző az itt húzódó erek és földterületek íves alakjára. Talán a 18. században említett Kasziba erét jelölhette elsődlegesen. A 18–19. században **Polgári-Kaszibá**-nak is említik. Vö. Kasziba-legelő, Kasziba-tanya, Kis-Kasziba, Nagy-Kasziba. — BENCSIK 1974a: 238, DIENES 1939: 356, ÉGy., GÖNCZY, GÖRÖMBEI 1965: 12, HKFT., Hnt., MoFnT. 2/9, MVV 19: 71, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 27, T1.S.79.929/8, T10.FM.46, T10.FM.93, T16.T.150, T16.T.354, T22.B.IX.a.2078, ÚMTsz. — T4-A5B4.

Kasziba ere 1796: *Kasziba eren*, 1763: *Kasziba ere*. — A település külterületének északkeleti részén található nádvágo hely, a Kasziba legmélyebb része lehetett. Lásd Kasziba ere (Újtikos). — BENCSIK 1974a: 238.

Kaszibai-legelő lásd **Kasziba-legelő**

Kasziba-legelő 1970: *Kasziba-legelő*, 1968: *Kaszibalegellőre*, 1967: *Kasziba legelő*, 1864: *Kaszibai legelő*. — A település külterületének északkeleti részén, a Kasziba területén fekvő legelő. **Kaszibai-legelő** formában is említik. — PESTY 1864/38: 268b, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 27. — T4-A5.

Kasziba-tanya 2024: *Kasziba-tanya*, 1985: *Kaszibatanya*, 1981: *Kaszibatanya*, 1907: *Kasziba tanya*, 1902: *Kasziba-tanya*, 1865: *Kasziba tanya*. — A település külterületének északkeleti részén, a Kasziba területén fekvő tanya. Egykor 15-20 ház állt itt. — BENCSIK 1974a: 238, ÉGy., Hnt., MoFnT. 2/9. — T11-E1.

Katolikus templom

Fotó: Vékony Vivien

Katolikus templom 2024: *Katolikus templom* ~ *Templom*. — A település központjában, a Barankovics téren álló katolikus templom. **Templom**-ként is említik. Vö. Templomkert, Templom tér. — T52-F2.

Kazinczy utca 2024: *Kazinci utca*. — A település belterületének keleti részén húzódó utca. Hivatalos név. — ÉGy. — T52-G3.

Kenderáztató 2024: *Kenderásztató*. — Pontos helye ismeretlen. Az 1960-as évek végéig, 1970-es évek elejéig áztatták itt a kendert. — ÉGy.

Kenderföld 2024: *Kenderföld* ~ *Félvékás-föld*, 2013: *Kenderföld*, 1981: *Kenderföld*, 1970: *Kendérföd, Félvékásföd*, 1968: *Kendérföd, -re, Félvékás föld* | *Valójába kendérföd vót, de csak kis parcellák. Összesen vagy másfé-két méter szélés. | Félvékás földnek is monták, mer annyi termim mēnd bele. – Ez ēty kis jó föld a sok rosz köszt. A kendēr mēg igēlli a jó földet, mer csak akkor lēsz jó magos. Így oszt mindēnkinek attak itt ēty kizs darabot.* 1967: *Kenderföld, -re*, 1965: *Kendérföld, -re, -ön, -rű*, 1944: *Kenderföld*, 1909: *Kenderföld*, 1877: *Kenderföld*, 1870: *Kenderföld, Kenderföld*, 1840: *Kenderföld*, 1872: *Kenderföldek*, 1871: *Kenderföld*. — A település belterülete mellett keleten fekszik. A *kenderföld* 'kender termesztésére használt terület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. **Kenderföldek** formában is említik. Ma már nem kendertermesztésre használják. A **Félvékás-föld** névváltozat a parcellák kis méretére utal. Vö. Kenderföldek alja, Kenderföld-fok, Kenderföld-tanya. — BENCSIK 1974a: 238, 239, ÉGy., FKnt., GÖRÖMBEI 1965: 12, Hnt., Kat., MoFnT. 2/9, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 9, TERGE 1968: 28, T1.S.78.1806/28–32, T1.S.79.929/8. — T9-G2.

Kenderföldek lásd **Kenderföld**

Kenderföldek alja 1970: *Kenderfödék aija*, 1968: *Kenderfödék aija, Kenderfödék alá*, 1967: *Kenderföldnek alja*, 1965: *Kendérfödék alja* | *A vasút mēg a kövesút köszt a Kendérföd mellett. Mēgyék a Kendérfödék alá, vótam a Kendérfödék alatt, gyövök a Kendérfödék alól.* 1909: *Kenderfödék aija*, 1877: *Kender földék alja*, 1870: *Kenderföldek alja*. — A település belterületétől keletre, a Kenderföldtől északra fekszik. — GÖRÖMBEI 1965: 12, Kat., PJFN. 18, TARJÁNYI

1967: 9, TERGE 1968: 28, T1.S.78.1806/28–32. — T9-G2.

Kenderföld-fok 1871: híd a *Kenderföd fokon*. — A Kenderföld vizét vezethette le a Nánási út felé, a település belterületétől keletre. — BENCSIK 1974a: 239.

Kenderföld-tanya 2024: *Kenderföld-tanya*, 2022: *Kenderföldtanya*, 2011: *Kenderföldtanya*, 1985: *Kenderföldtanya*, 1981: *Kenderföldtanya*, 1967: *Kenderföldtanya*, 1944: *Kenderföldtanya*. — A település belterületétől keletre fekvő tanya, a Kenderföld területén. — ÉGy., Hnt., MoFnT. 2/9. — T9-G3.

Kengyel lásd Kengyel-ér

Kengyel-dűlő 2013: *Kengyel-dűlő*, 1970: *Kengyel-déllő, Kengyeli-döllő*, 1968: *Kengyeldöllő, Kengyeldéllő*, 1967: *Kengyel dűlő*, 1870: *Kengyel dűlő*. — A település külterületének keleti részén, a Kengyel-köztől keletre fekvő szántóföld. **Kengyeli-dűlő** formában is említik. — ÉGy., Kat., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 9, TERGE 1968: 28, 29. — T10-D2.

Kengyel-ér 1981: *Kengyel-ér*, 1970: *Kengyel-ér*, 1968: *Kenygyelér* | *Ety kis patakszerűség. Kenygyelhē hasolló alagba fojdogá a szántón végig.* 1967: *Kengyel ér*, 1941: *Kengyel*, 1877: *Kengyel*, 1876: *Kengyeli víznek*, 1874: *Kengyelben*, 1872: *Kengyel ér*, 1864: *kengyel ere*, 1858: *Kengyel ér*, 1843: *Kengyel*, [1840 k.]: *Kengyel ér*, 1834: megkerülvén a *Kengyel erét*, 1820: *Kengyel vize*, 1783: *Kengyel mor[ast]*. — A település külterületének északkeleti részén található egykori vízállás, a Tisza régi holtága, illetve az ennek

A Kengyel-ér és a Kengyel-köz a második katonai felmérés térképén

helyén kialakított vízfolyás. Az 1783-as katonai térkép mocsárnak jelzi. Nevét a kengyelre emlékeztető alakjáról kapta, és a *kengyel* 'kengyel alakban kanyarodó vízállás, vízfolyás' jelentésű földrajzi köznévből alakult. **Kengyel** és **Kengyel ere** néven is említik. Vö. Kengyel-dűlő, Kengyel-halom, Kengyel-köz, Kengyel kútja, Kengyel-oldal. Lásd Kengyel-ér (Újtikos). — BENCsik 1974a: 239, 241, 242, EKFT., FKNT., MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, PESTY 1864/38: 268a, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 9, TERGE 1968: 28, 29, T1.S.78.1806/28–32, T10.FM.48. — T10-B1C1.

Kengyel ere lásd **Kengyel-ér**

Kengyel-halom lásd **Nagy-Kengyel-halom**

Kengyeli-dűlő lásd **Kengyel-dűlő**

Kengyel-köz 2024: *Kengyel-köz, Kengyel-közön, Kengyel-közbe*, 2022: *Kengyelköz*, 2013: *Kengyel köz*, 2011: *Kengyelköz*, 1981: *Kengyel-köz*, 1975: *Kengyelköz*, 1973: *Kengyelköz*, 1970: *Kengyel-köz, Kengyel köze*, 1968: *Kengyelköz, -be* | *Errű kapta a nevejit a Kengyelköze is, mer a patak fojása épehhoty kengyel alagba zárja be aszt a területet, s ezen túl az egész dűlő is erről lett Kengyel dűlő*. 1967: *Kengyelköz*, 1967: *Kengyelköz, -e, -be*, 1965: *Kengyelköz, Kengyelközé, Kengyelközt, Kengyelközű*. | *Van az a lapos az Örötvénytű a Kaszibájig, meg vissza ami részt lészár, az a Kengyel-köze, mert közte van a Kengyel két ágának. Van a Kengyelbe, Nagyfenek is, meg Kisfenek is. Itt jobban lapos*. 1956: *Kengyelköz*, 1944: *Kengyelköz*, 1941: *Kengyel köz*, 1939: *Kengyelköz*, 1937: *Kengyelköz*, 1929: *Kengyelköz*, 1926: *Kengyelköz*, 1913: *Kengyelköz*, 1909: *Kengyel-köze*, 1900: *Kengyelköz*, 1898: *Kengyelköz*, 1877: *Kengyel köz* tagok, *Kengyel köz* tagok, 1871: *Kengyelközi legelő*, 1870: *Kengyel köze, Kengyel köz*, 1866: *Kengyel köz* gazdák, 1858: *Kengyel köz*, 1853: *kengyel köze*, 1843: *kengyel köze*, 1808: *Praedium kengyelköz*. — A település külterületének északkeleti részén, a Kengyel-ér által körülfogott nagy területű határrész. **Kengyel köze** formában is említik. Vö. Kengyel-közi-gyep, Kengyel-köz-tanya. — BENCsik 1974a: 239, DIENES 1939: 356, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 13, Hnt., Kat., MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 9, TERGE 1968: 28, 29,

T1.S.78.1806/28–32, T1.S.79.929/8, T4.T.198, T22.B.IX.a.2078. — T10-C1D1.

Kengyel köze lásd **Kengyel-köz**

Kengyel-közi-gyep 1864: *kengyelközi gyep*. — A település külterületének északkeleti részén fekvő legelő, a Kengyel-köz területén. — PESTY 1864/38: 268a. — T10-D1.

Kengyel-köz-tanya 2024: *Kengyel-köz-tanya*, 1985: *Kengyelköztanya*, 1981: *Kengyelköztanya*, 1907: *Kengyelköz tanya*, 1902: *Kengyelköz-tanya*. — A település északkeleti határában a Kengyel-köz területén fekvő egykori tanya. — ÉGy., Hnt., MoFnT. 2/9. — T10-D2.

A Kengyel-köz-tanya 1980-ban Fotó: Gombos László

Kengyel kútja 1808: *Kengyel kutyához közel*. — A Kengyel ér legmélyebb, kútszerű részét jelölhette. — BENCsik 1974a: 239.

Kengyel-oldal 1965: *Kengyeloldal* | *A nánási kövesút bal ódalán, az Okvát tanya körütti rész. Az Örötvényrű a Kaszibájig visz egy nagy lapos, ott mégcsavarodik, a délő másik ódalán gyön vissza az Örötvényig. Ennek a jobb ódalán van a Kengyel délő*. 1956: *Kengyeloldal*. — A település külterületének északkeleti részén, a Kengyel-köztől délre fekvő földterület. — GÖRÖMBEI 1965: 12, Hnt. — T10-C2.

Kerek-tó 1970: *Kerek-tó*, 1968: *Kerek-tó* | *A Bukorhát közepinn ád benne a víz*. 1967: *Kerek-tó*, 1864: *kerek-tó*. — A belterületől északkeletre, a Bokor-háton levő egykori állóvíz. Nevét alakjáról kapta. — PESTY 1864/38: 268a, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 9, TERGE 1968: 29. — T9-G1.

Kerek-tói-dűlő 1970: *Kerek-tói-döllő, Kerek-tói-döllő*, 1968: *Kerek-tóji dellő, -be*, 1968: *Kerek-tóji dellő, -be*, 1967: *Kerek-tói dellő, Kerek-tói dűlő*. — A település belterületétől északkeletre, a Nagy-Bokor-háton fekvő dűlő. Az itt

található Kerek-tóról kapta a nevét. — PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 5, 9, TERGE 1968: 19, 29. — T9-G1.

Kereszt utca lásd **Vasvári utca**

Kertész utca lásd **Petőfi utca**

Keskeny-Bogát 1870: *Keskeny Bogát*. — A település külterületének déli részén, a Bogát-közben, a Hosszú-Bogáttól keletre feküdt. — Kat. — T9-G4.

Keskeny utca 1967: *Keskeny u[tcá]*. — Pontos helye ismeretlen. — TARJÁNYI 1967: 20.

Kígyó utca lásd **Alkotmány utca**

Király-domb lásd **Horti-Király-domb**

Király-dombi-tanya 2024: *Király-dombi-tanya ~ Horti-tanya ~ Lenin-tanya*, 2022: *Lenintanya*, 2013: *Lenin-tanya*, 2011: *Lenintanya*, 1985: *Lenintanya*, 1981: *Lenintanya*, 1975: *Lenintanya*, 1973: *Lenintanya*, 1970: *Lenin-tanya*, 1968: *Lenintanya*, 1967: *Lenintanya*, 1967: *Lenin tanya*, 1944: *Hortitanya*, 1939: *Horti-tanya*, 1937: *Hortitanya*, 1929: *Hortit[anya]*, 1928: *Horti tn. [tanya]*, 1926: *Hortitanya*, 1916: *Horti tanya*, 1913: *Hortitanya*, 1907: *Horthi tanya*, 1902: *Horthi tanya*, 1897: *Horti-tanya*, 1875: *Horti tanya*. — A település külterületének keleti részén, a Horti területén, a Király-domb mellett fekvő tanyaközpont. Erre utal a **Horti-tanya**, **Hort-tanya** megnevezés is. A második világháború után a Hortobágyra kitelepített családok laktak itt, emlékművük is itt áll. Ebben az időben nevezték el **Lenin-tanyá**-nak. Vö. Lenin-tanyai-legelő. — BENCSIK 1974a: 237, DIENES 1939: 356, ÉGy., Hnt., MoFnT. 2/9, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 11, TERGE 1968: 32, T4.T.198, T10.FM.46, T16.T.354, T22.B.IX.a.2078, T26.62/6. — T11-F2.

Király dombja lásd **Horti-Király-domb**

Király-ér lásd **Selypes-ér**

Király-halom lásd **Horti-Király-domb**

Kis-Bacsó-ház 1865: *Kis Bacsóház tanya*. — A Bacsó-háton lévő kisebbik juhászati központ volt. Vö. Bacsó-ház. — BENCSIK 1974a: 231.

Kis-Bogát 1870: *Kis-Bogát*, 1864: *kis bogát*. — A település külterületének déli részén, a Bogát-köz délnyugati részén fekvő földterület. — Kat., PESTY 1864/38: 268a. — T9-F5.

Kis-Bokor-hát 1970: *Kis-bukor-hát*, 1968: *Kis-bokorhát*, 1968: *Kizsbukorhát, -ra*, 1967: *Kis*

Bokorhát, -ra. — A település északi határában fekvő szántóföld, a Bokor-hát kisebbik, déli része. — PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 5, 10, TERGE 1968: 19, 30. — T9-G2.

Kis-Cserepes lásd **Cserepes-tanya**

Kis-Cserepes-tanya lásd **Cserepes-tanya**

Kis-Csősz-halom 2000: *Kiscsősz-halom*, 1941: *Kis Csősz-hlm. [halom]*. — A település külterületének keleti szélén, a Nyugati-főcsatorna és a Nánási út mellett fekvő halom. NÉMETH PÉTER szerint a dombon az elpusztult középkori Csőszegyháza falu templomának alapfalai kivehetők. A Nagy-Csősz-halom távolabb esik tőle. — MaKF., NÉMETH 2023: 96, POZSONYI 2000: 188. — T10-C2.

Kis-erdő 2024: *Kiserdő | Május elsején megyünk a Kiserdőbe*. 2013: *kis erdő*. — A Bacsó utca és a Somogyi utca közé eső terület. Beépítették. — ÉGy. — T9-F3.

Kis-Fás-tanya 1926: *Kisfástanya*. — Polgár területén említett egykori tanya, pontos helye ismeretlen. — Hnt.

Kisfolyó utca lásd **Wesselényi utca**

Kis Gelej utca 1870: *Kisgelej u[tcá]*. — A település belterületének központjában fekvő utca, a Bessenyei utca egyik részét nevezték így. Talán a közeli Gelej faluból betelepültek lakták. Vö. Nagy Gelej utca. — Kat. — T52-F2.

Kis-Horti 2024: *Kis-Horti*, 1981: *Kis-Horti-dűlő*, 1970: *Kis-Horti*, 1968: *Kishorti, -ba*, 1967: *Kis-Horti*, 1967: *Kishorti*, 1956: *Kishortyi*. — A település külterületének északkeleti részén fekvő szántóföld, tanyaközpont. A Horti nevű határrész kisebbik része, a Nagy-Hortitól északkeletre fekszik. Az adatközlők szerint az egri káptalan birtoka volt. **Kis-Horti-dűlő** néven is említik. — ÉGy., Hnt., MoFnT. 2/9, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 8, 10, TERGE 1968: 30. — T10-D2.

Kis-Horti-dűlő lásd **Kis-Horti**

Kis-Kapros 2024: *Kis-Kapros*, 1981: *Kis-kapros*, 1970: *Kis-kapros*, 1968: *Kiskapros, -ba*, 1965: *Kiskapros, Kiskaprosra | Nem tudnám, hogy vót vóna ot valamikor kapor*. 1941: *Kiskapros*, [1925]: *Kiskapros*, 1909: *Kis-kapros*, 1900: *Kiskapros*, 1900: *Kis-Kapros*, 1898: *Kis-Kapros*. — A település külterületének keleti részén fekszik, a Kapros kisebbik, Polgár területére eső része. Lásd Kis-Kapros (Görbeháza). — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 13, Hnt., MaKF., MoFnT. 2/9,

MVV 19: 71, PJFN. 19, TERGE 1968: 30, T10. FM.85. — T10-C4.

Kis-Kasziba 1870: *Kis Kaziba*. — A külterület északkeleti szélén fekvő határrész, a Kaszibanak a belterülethez közelebb eső része. — MKFT.

Kis-Kengyel-fiók 1876: *Kiskengyel-fiók*, 1872: a *Kiskengyel-fiók* egész hosszában az Örötvényig. — Határrész a Kengyel-ér mellett, bizonyára az Örötvény felé eső részen feketett. — BENCSIK 1974a: 241.

Kis Kengyel halma 1821: *Kiskengyel halma*. — Halom a határ keleti részén, a Kengyel-értől délre, a Nagy-Kengyel-halomtól nyugatra feketett. — BENCSIK 1974a: 241.

Kiskert utca lásd **Gábor Áron utca**

Kis körút 1870: *Kis körút*. — A központban található rövid kis útszakasz a Barankovics tér mellett. Neve íves alakjára utal. Ma a Munkácsy utca része. Vö. Nagy körút. — Kat.

Kis malom 2024: *Kis malom*. — Két malom is működött korábban a településen a Hősök utcán: a Kis és a Nagy malom. — ÉGy.

Kis Mélylak utca lásd **Vereckei utca**

Kis-Mirhó lásd **Gárdonyi utca**

Kis Mirhó utca lásd **Gárdonyi utca**

Kis-Morotva-köz 1970: *Kis-Morotva köze*, 1968: *Kismorotvaköze*, *Kismorotvaközébe* | *A Morotvaközinek, van két része. A kisebbet Kismorotvaközinek monygyák, a nagyobbak még Nagymorotvaköze a neve. Kismorotvaköz a Morotvaér kisarkalló része*. 1967: *Kismorotva köz*, 1965: *Kismorotvaköz* | *A kövesút bal oldala a Kismorotvaköz, jobbra pedig a Nagymorotva-köz*. — A település külterületének északi részén fekvő szántóföld, a Morotva-köz kisebbik része. Ma már nem használják a megnevezést. **Kis Morotva köze** formában is említik. Vö. Nagy-Morotva-köz. — GÖRÖMBEI 1965: 14, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 10, TERGE 1968: 30. — T9-E1.

Kis Morotva köze lásd **Kis-Morotva-köz**

Kis-Nádas-tó lásd **Kis-Nádas-tói-dűlő**

Kis-Nádas-tói-domb 1967: *Kisnádas-tói domb*. — A határ keleti részén, a Kis-Nádas-tói-dűlő területén lévő domb. — TARJÁNYI 1967: 10.

Kis-Nádas-tói-dűlő 1970: *Kis-nádas-tói-döllő*, *Kis-nádas-tói-déllő*, 1968: *Kisnádas-tói déllő*, *-be*, *Kisnádas-tói döllő*, *-be*, *Kisnádas-tó* | *Elég mocsaras, vizenyős rét az. Nyőt még abba nád is*

jócskán. Különösen két hejél leheted benne szép nádat látynyi. Ezeket oszt a natyságjok mijat külömböszítették mők Kisnádas-tó még Nagynádas-tó nevekre, oszt asztám még az egíz döllő is arrú vette át a nevit. 1965: *Kisnádas-tói déllő*, *Kisnádas-tóba*, *Kisnádas-tóbú* | *Ha nem szántának, nád gyönne benne, lapos*. 1909: *Kis-nádas-tói-déllő*, 1877: *Kis Nádas tói dűlő*, 1870: *Kis nádas-tói dűlő*. — A település külterületének keleti részén fekvő dűlő, a Nádas-tó kisebbik része, a Nagy-Nádas-tói-dűlőtől nyugatra. **Kis-Nádas-tó** néven is említik. Rajta van a Kis-Nádas-tói-domb. — GÖRÖMBEI 1965: 13, Kat., PJFN. 18, TERGE 1968: 30, 31, T1.S.78.1806/28–32. — T9-H4.

Kisoldal 2024: *Kisódal*, 1970: *Kis-ódal*, 1968: *Kisoldal*, 1967: *Kisoldal*, 1965: *Kisoldal*. — Ez a település legrégebben lakott része, a központtól délre fekszik. Vö. Kisoldal utca. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 5, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 19, TERGE 1968: 47. — T52-F2.

Kisoldal utca 1870: *Kisoldal utca*. — A Taskó utca középső, ketté ágazó részének keleti szakaszát jelölte a Kis-oldal nevű településrészen. — Kat.

Kis-Pelyhes 1831: *Kis-Pelyhesig*. — A Pelyhes kisebbik, talán a belterülethez közelebbi része lehetett. Vö. Nagy-Pelyhes. — BENCSIK 1974a: 247.

Kis-Piócás 1870: *Kis-Pióczás*, 1831: *Kis Piócás Fenékig*. — Mélyebb fekvésű terület volt a Piócás déli részén. **Kis-Piócás-fenék** néven is említik. — Kat., BENCSIK 1974a: 247. — T9-G5.

Kis-Piócás-fenék lásd **Kis-Piócás**

Kis-Rakottyás 1864: *kis rakottyás*, 1858: *Kis rakotyás*. — A település külterületének keleti részén fekszik, a Nagy-Rakottyástól délre. A Rakottyás kisebbik részét jelölte. — MKFT., PESTY 1864/38: 268a. — T10-B4.

Kis-Selypes-köz 2013: *Kis-Selypes-köz*, 1970: *Kis-Sejpes-köz*, 1968: *Kissejpesköz*, *-be*, 1967: *Kissejpesköz*. — A település külterületének nyugati részén fekvő mező, szántóföld, a Selypes-köz északi része. Vö. Nagy-Selypes-köz. — ÉGy., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 31. — T9-E2.

Kiss Ernő út lásd **Kiss Ernő utca**

Kiss Ernő utca 2024: *Kiss Ernő utca* ~ *Kiss Ernő út*, 2013: *Kiss Ernő utca*, 1970: *Kis Ernő út*, 1968: *Kiss Ernő utca*, 1967: *Kiss Ernő utca*,

1965: *Kiss E[rnő] utca*. — A település belterületének központjában húzódó utca, a Zólyom utcát köti össze a Hősök utcával. A városközpontban lévő újabb utca, az 1870-es kataszteri térképen még nem látható. Hivatalos neve *Kiss Ernő utca*, de *Kiss Ernő út*-ként is említik. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-F3.

Kis-tag lásd **Bokorháti-Kis-tag**

Kis-tanya 2024: *Kis-tanya*, 1900: *Kistanya*, 1898: *Kistanya*. — A mai Dante utca környékén található egykori tanya. Talán a méretéről kaphatta a nevét. — ÉGy., Hnt.

Klapka utca 2024: *Klapka utca*, 2013: *Klapka utca*, 1970: *Klapka utca*, 1968: *Klapka utca*, 1967: *Klapka utca*, 1965: *Klapka utca*, 1870: *Nagymélylak u[tc]a*. — A település belterületének északnyugati részén húzódó utca, a Dobó utca és a Hunyadi utca között. Korábban *Nagy Mélylak utca* volt a neve, a névadás indítékát nem ismerjük. Hivatalos neve *Klapka utca*. Vö. Kis Mélylak utca. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-E2.

Kocsis Béla bácsi tanyája lásd **Kocsis-tanya 2.**

Kocsis-tanya 1. 2024: *Kocsis-tanya ~ Kocsis Zsiga tanyája*. — A település külterületének északi részén, a Béres-tanyától délre lévő tanya. *Kocsis Zsiga tanyája* néven is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T10-B1.

Kocsis-tanya 2. 2024: *Kocsis-tanya ~ Kocsis Béla bácsi tanyája*. — A település külterületének keleti részén, a Gyalogföldekre járótól délre lévő tanya. *Kocsis Béla bácsi tanyája* néven is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T9-G2.

Kocsis Zsiga tanyája lásd **Kocsis-tanya 1.**

Kodály Zoltán utca 2024: *Kodály Zoltán utca*. — A település belterületének keleti részén húzódik, a Hősök utcát köti össze a Taskó utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T52-G3.

Kolerás kórház lásd **Járványkórház**

Kolerás temető 2024: *Kolerás temető*, 1970: *Kolérás-temető*, 1968: *Kolerástemető | a nagy járvány idején sok ember halt mők kolérában. Naponta nyóc-tíz embert is vittek temetőnyei. 1967: Korelás temető*. — A település belterületének központjában álló egykori temető, az Árpád

és az Arany János utca között lehetett. A 19. században többször is kolerajárvány volt, a járvány idején ide temetkeztek. — ÉGy., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 10, TERGE 1968: 47. — T9-F3.

Kolozsvári utca 2024: *Kolozsvári utca*, 1970: *Kolozsvári utca*, 1968: *Kolozsvári utca*, 1967: *Kolozsvári utca*, 1965: *Kolozsvári utca*, 1870: *Temető utca*. — A település belterületének nyugati részén húzódó utca, a Mátyás utca folytatása a Temetőig. Korábban *Temető utca* volt a neve. Hivatalos neve *Kolozsvári utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-E3.

Kondáslegelő 2024: *Kondáslegelő*. — A belterület déli szélén fekvő egykori legelő, a mai Dante utca környékén lehetett. Ide hajtották ki a kondát. — ÉGy.

Kón-kocsma 2024: *Kón kocsma*, 1965: *Kón kocsma*. — A Szabadság utcán álló egykori épület, egykor a Kis-oldal kocsmája volt. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 5.

Kónya-tanya 1967: *Kónya-tanya*. — Egykori tanya Polgár határában, pontos helye ismeretlen. Kónya Lajos lakott itt. Ma már nem ismerik a nevet. — TARJÁNYI 1967: 10.

Kopasz-gát lásd **Kopasz-töltés**

Kopasz-töltés 2024: *Kopasz-töltés ~ Kopasz-gát*, 2013: *Kopasz-töltés*, 1970: *Kopasz-töltés*, 1968: *Kopasz-töltés, -re | A vágóhíttú a Tiszatötés felé húzógyik. Csak magosra félhánt főkupac, nem nyő rajta sèmmi. Kopasz.* 1967: *Kopasz töltés*. — A település külterületének északnyugati részén húzódó gát, régi árvízvédelmi töltés. Nevét onnan kapta, hogy nem nő rajta semmi. **Kopasz-gát** néven is említik. — ÉGy., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 10, TERGE 1968: 31. — T9-E2.

Koshodály-pusztá 1907: *Koshodály p[uszt]a*. 1902: *Koshodály p[uszt]a*. — Pontos helye ismeretlen. — Hnt.

Kossuth utca 2024: *Kossuth utca ~ Rózsa utca ~ Rózsa út*, 1970: *Kosút utca, Rózsa utca*, 1968: *Kossuth utca, Rózsa utca*, 1967: *Rózsa utca, Kosuth utca*, 1965: *Kossuth utca*, 1870: *Rózsa utca*. — A település központjában lévő rövid utca, a Hunyadi utcát a Zólyom utcával köti össze. Korábban *Rózsa utca* volt a neve, ezt ma is ismerik, és *Rózsa út* formában is említik. Hivatalos neve *Kossuth utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI

1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-F2.

Kotró-halom 1834: *Kotró halom* mentiben megkerülve a Kengyel érét. — Nagyobb földhát a Kengyel-ér környékén. A névadás indítékát nem ismerjük. — BENCSIK 1974a: 242.

Kovács-daráló 1967: *Kovács daráló, Ungár kocsmá, Zsani kocsmá*. — A település belterületének délkeleti részén, a Szabadság utcán álló egykori épület, a Makk 7-es kocsmá mellett. Lucernát, kukoricát daráltak itt az állatoknak. Régen kocsmá volt, amit a tulajdonosáról **Ungár kocsmá**-nak neveztek. Később felesége után kapta a **Zsani kocsmá** nevet. — TARJÁNYI 1967: 10.

Kozma-kert 1970: *Kozma kert*, 1968: *Kozmakert*. — A település belterületének délnyugati részén fekvő egykori kert, a Kassa utca környékén keresendő. Tulajdonosáról kapta a nevét. — PJFN. 16, TERGE 1968: 47. — T9-E3.

Kőkút 2024: *Kőkút*, 1970: *Kőkút*, 1968: *Kőkút*, 1967: *Kőkút*, 1909: *Kőkút*, 1870: *Kőkút*. — Kőből épített kút volt a település belterülete mellett keleten, a Nánási út elején. A hagyomány szerint ez volt a település első kútja. Vö. Kőkúti-dűlő, Kőkúti út. — ÉGy., Kat., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 10, TERGE 1968: 31. — T9-F3.

Kőkúti-dűlő 2013: *Kőkúti-dűlő*, 1970: *Kőkúti-döllő, Kőkúti-déllő, Kőkútyi-déllő*, 1968: *Kőkúti déllő, -be, Kőkútyi déllő, -be, Kőkútyi döllő, -be, Kőkúti döllő, -be*, 1965: *Kőkúti délő*, 1877: *Kő kúti dűlő*, 1870: *Kőkúti dűlő*. — A település belterületének keleti oldalán lévő dűlő, a Nánási úttól északra. A déli szegletében állt a Kőkút. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 13, Kat., PJFN. 18, TERGE 1968: 31, T1.S.78.1806/28–32. — T9-G3.

Kőkúti út 2024: *Harminchatos út*, 1968: *Kőkúti út, Kőkútyi út*, 1877: *Kő kúti út*. — A település keleti határában húzódó út, amely a Kőkúthoz vezet. A Hősök utcából nyílik, a Szabolcs utcával párhuzamos. **36-os út** néven is említik. — ÉGy., TERGE 1968: 31, T1.S.78.1806/28–32. — T9-F3.

Kölcsey utca 2024: *Kölcsei utca*, 1970: *Kölcsey utca*, 1968: *Kölcsei utca*, 1967: *Kölcsey utca*, 1965: *Kölcsey utca*, 1870: *Tövis utca*. — A település belterületének keleti részén húzódik, a Hősök utcát köti össze a Rózsa utcával. A Mirhó leghosszabb utcája. Korábban **Tövis utcá**-nak

hívták. Hivatalos neve *Kölcsey utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-G3.

Könyök utca lásd **Damjanich utca**

Könyvtár lásd **Művelődési ház**

Körtvélyes-hát 1843: *Körtvélyes háta*. — A település külterületének északi részén húzódik, kaszáló volt a Morotva-közben. A név előtagja egykor itt álló körtefákra utal, a *körtvély* régi, népnyelvi formából létrejött alakkal. — BENCSIK 1974a: 243. — T9-F1.

Közlegelő lásd **Csordalegelő**

Közösléglő 1858: *Közösléglő*. — A település belterülete mellett északkeleten, a Morotvától délre feküdt. A *közösléglő* 'közös tulajdonú és használatú legelő' földrajzi köznévből alakult. — FKNT., MKFT. — T9-F2.

Községháza lásd **Polgármesteri hivatal**

Községkert 2024: *Községkert*, 2013: *Községkert*, 1970: *Községkert, Városkert*, 1968: *Községkert, Városkert*, 1967: *Városkert*. — A belterület központjában levő városrész. A Városkert utca, a Zólyom utca, a Virág utca és a Kiss Ernő utca tartozik ide. Korábban gazdasági épületek, istállók és a tűzoltószertár voltak itt. **Városkert** néven is említik. Vö. Városkert utca. — ÉGy., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 17, TERGE 1968: 47, 49. — T9-F3.

Kukorica-hát 2024: *Kukorica-hát*, 2013: *Kukorica-hát*, 1970: *Kukorica-hát*, 1968: *Kukorica-hát, -ra* | *Északi rész vót a káptalanyi birtogba. Sok kukoricánövint termeltek ott. A Morotva-köz még a Bukorhát nem természet kukoricát. Ez mők hátasap terület vót, osz jó kukoricát tuttag benne termelnyí.* 1967: *Kukoricahát*, 1965: *Kukoricahát*, 1935: *Kukoricahát*. — A település külterületének északi részén fekvő szántóföld, a Morotva-köz és a Szil-hát között. Nevét onnan kapta, hogy jó kukoricatermő föld volt. Vö. Kukorica-tanya. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 16, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 10, TERGE 1968: 31, T10.FM.82. — T2-B5.

Kukorica-hát-tanya lásd **Kukorica-tanya**

Kukorica-tanya 2024: *Kukorica-tanya*, 1941: *Kukoricahát-tny. [tanya]*, 1883: *Kukoricza tn. [tanya]*. — A település külterületének északi részén, a Kukorica-háton, a Szil-hát-tanyától délnyugatra lévő egykori tanya. Csak a helye van már meg. Korábban káptalani birtok volt.

Kukorica-hát-tanya néven is szerepelt. — ÉGy., HKFT., MaKF. — T2-B5.

Kun Béla utca lásd **Kun utca**

Kun utca 2024: *Kun utca*, 1970: *Kun Béla utca*, 1968: *Kun Béla utca*, 1967: *Kun utca*, 1965: *Kun utca*. — A település belterületének központjában levő utca, a Táncsics utcát köti össze a Szabadság utcával. Korábban **Kun Béla utcá**-nak hívták, ma *Kun utca* a hivatalos neve. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-F3.

Kurucz-tanya 1883: *Kurucz tn. [tanya]*. — Egykori tanya a település külterületének délkeleti részén, a Bogát halmától délkeletre feküdt. — HKFT. — T9-G5.

Kutyás 1968: *Kutyás*, 1967: *Kutyás*, 1870: *Kutyás*. — A belterület északnyugati részén, a Szőlő nevű városrész nyugati oldalán fekvő településrész. A község legmagasabb része. A Szőlőskert északi sarkát nevezték így. A névadás indítéka nem ismert. — Kat., TARJÁNYI 1967: 10, 19, TERGE 1968: 47, T1.S.79.929/8. — T52-E3.

Kutyatejes 1872: *Kutya tejes* legelő. — Szikes legelő a Kengyel felé eső határrészen. A *kutya-tejes* terület, ahol sok a kutyatej nevű növény jelentésű földrajzi köznévből alakult. — BENCNIK 1974a: 243, FKNT.

Külső sor lásd **Bacsó utca**

Kürti-tanya 1870: *Kürti tanya*. — Egykori tanya a település belterületétől délre, a Homoktól keletre. Tulajdonosáról kaphatta a nevét. — Kat. — T9-E4.

Ládi dűlő lásd **Kárpát utca**

Ládi-kocsmá 2024: *Ládi kocsmá*, 1970: *Ládi-kocsmá*, 1968: *Ládi kocsmá*, 1967: *Ládi kocsmá*. — A település belterületének délkeleti részén álló egykori épület. Már csak a helye van meg a Kárpát és Erdei utca sarkán. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 11, TERGE 1968: 48.

Lakatos 2024: *Lakatos*, 2013: *Lakatos ~ Lakatos-dűlő*, 1970: *Lakatos*, 1968: *Lakatos, -ba | A Szégyés még a Nyilas mellet van. Fekete agyag a talajja. Aki beleragatt, az ott is maratt egy idejig, mék ki nem húszták. Úty fokta a talaj, mint a lakat a zárt*. 1967: *Lakatos*, 1965: *Lakatos, -ra, -ho, -on, -rú | Egy része fűzvevesszős, nem tudom mi jé lakatos, tán az alakja mijatt*. 1909: *Lakatos dűlő*, 1877: *Lakatos dűlő*, 1870: *Lakatos*

dűlő, 1843: majorsági kaszálókból kérik ... a *Lakatos*. — A település belterületétől keletre, a Kőkúti-dűlőtől északra fekvő szántó föld. A névadás indítékát a helybeliek többféleképpen magyarázzák, valószínű, hogy egykori tulajdonosáról kapta a nevét. **Lakatos-dűlő**-ként is említik. — BENCNIK 1974a: 243, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 13, Kat., PJFN. 16, 18, TARJÁNYI 1967: 11, TERGE 1968: 32, T1.S.78.1806/28–32. — T9-F2.

Lakatos-dűlő lásd **Lakatos**

Lakhatsz 2024: *Lakhacc ~ Lakhatsz*, 2013: *Lakhatsz ~ Méglakhacc*, 1974: *Lakhacc*, 1970: *Lakhatsz*, 1968: *Lakhatsz | Lakhacc, marathacc, ha gyön az árvíz, szalathacc*. 1967: *Lakhatsz, Meglakhatsz házak*, 1870: *Meglakhatsz házak*. 1869: *méglakhatsz* földért. — Településrész a belterület északnyugati szélén. A név arra utal, hogy gyepes legelő, vizes terület volt, később lecsapolták, és kiosztották házhelynek, de az árvíz mindig fenyegette az itt lakókat. A Bocskai, Dobó, Bajza utcákat és a Gorkij fasor utcát foglalja magában. **Méglakhatsz, Meglakhatsz-házak** formában is említik. — BENCNIK 1974a: 244, ÉGy., Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 11, 19, 21, TERGE 1968: 47, 48. — T52-E2.

Láncos bank lásd **OTP-bank**

Láncos bolt lásd **OTP-bank**

László utca lásd **Széchenyi utca**

Lehel utca 2024: *Lehel utca*, 1970: *Lehél utca*, 1968: *Lehel vezér utca*, 1967: *Lehel utca*, 1965: *Lehel utca*. — A település belterületének délkeleti részén húzódó utca, a Bem utcát köti össze a Hajdú utcával. Hivatalos neve *Lehel utca*, de említik **Lehel vezér utca** néven is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-G5.

Lehel vezér utca lásd **Lehel utca**

Lengyel Mihály-tanya lásd **Lengyel-tanya**

Lengyel-tag lásd **Örötvény**

Lengyel-tanya 2024: *Lengyel-tanya, Lengyel Mihály-tanya*, 2013: *Lengyel-tanya*. — A település külterületének északkeleti részén, a Lengyel-tagon álló egykori tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét, az 1883-as katonai térképen Lengyel Mihály tulajdonként szerepel. **Lengyel Mihály-tanya** formában is említik. — ÉGy., HKFT. — T9-H2.

Lenin-tanya lásd **Király-dombi-tanya**

Lenin-tanyai-legelő 1981: *Lenintanyai-legelő*. — A település külterületének keleti részén, a Lenin-tanyán fekvő legelő. — MoFnT. 2/9. — MoFnT. 2/9: 37. — T11-F2

Lepke-tanya 2024: *Lepke-tanya*, 2013: *Lepke-tanya*, 1970: *Lepke-tanya*, 1968: *Lepketanya*, *Lepketanyára*, 1967: *Lepke-tanya*. — A település belterületétől keletre fekvő tanya a Nánási úttól délre. Sertésekkel foglalkoztak itt, volt ott egy vágóhid is. Az elnevezés indítékát nem ismerik a helybeliek. — ÉGy., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 11, TERGE 1968: 32. — T9-G3.

Léta tava +?1292: inter 2 pysscinas Centur et *Letowa* vocatas. — A Polgár és Palkonya (Borsod vm.) közti határon említett halászhely, halastó a Center közvetlen szomszédságában. Az egyetlen fennmaradt 13. századi adatot FEHÉRTÓI KATALIN – nem megalapozatlanul – *Léta tava* formára javítja, más helynév-előfordulások alapján. Az így rekonstruált névalakot azonban későbbi adatokkal egyelőre nem tudjuk igazolni. — ÁSz. 490, Gy. 1: 799, HA. 1: 94.

Lévi tagja 1872: *Lévi tagja*. — Földterület a Bogát-fok mellett. Egykori tulajdonosáról kaphatta a nevét. — BENCSIK 1974a: 233.

Ló-rét lásd **Nyilas**

Máji-tanya 1941: *Máji-tny. [tanya]*. — A település északnyugati határában, a Füzestől délre állt. Nevét bizonyára egykori tulajdonosáról kapta. — MaKF. — T9-E2.

Május 1. út lásd **Május 1. utca**

Május 1. utca 2024: *Május egy utca ~ Május egy út*, 2013: *Május 1. utca*. — A település központjában húzódó utca, a Petőfi utca és a Kolozsvári utca között. Újabban nyitották, az 1870-es kataszteri térképen még nem látható. Hivatalos neve *Május 1. utca*, de említik **Május 1. út** néven is. — ÉGy. — T52-F3.

Makk hetes kocsmá 2024: *Makk hetes kocsmá*, 1965: *Makk 7-es kocsmá*. — A Szabadság utcán álló épület, egykor a Felvég kocsmája volt. Az adatközlők szerint a *Makk hetes* egy cigány muzsikás gúnyneve volt, aki házról házra járt új évet, húsvétot, karácsonyt köszönteni. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 5.

Malom lásd **Erzsébet-malom**

Malom utca 1870: *Malom utca*. — A Honvéd utcának a Tasó utcától keletre eső rövid szakaszát jelölte. — Kat.

Malom-zug 2013: *Malom-zug*, 1981: *Malom-zug*, 1970: *Malom-zug*, *Malom-zugi-döllő*, *Malom-zugi déllő*, *Malom-zugi-tábla*, 1967: *Malom zug*, 1968: *Malomzug*, *-ba*, *Malomzugi déllő*, *Malomzugi döllő*, *Malomzugi tábla* | *Ot valamikor gőzmalom vót, annak a területtye vót ez. Azé monygyuk, mer csúcsra, háromszögre mégyén körű rajta a Morotva-rész*. 1884: *Malom zugi csósznek*, 1874: *Malom zugi gyalog földekre*. — A település belterületétől északra fekvő határrész, szántóföld a Selypes-ér mellett. Az adatközlők szerint egykori gőzmalom, BENCSIK szerint pedig a 18. században elpusztult vízimalom emlékét őrzi a név. A *zug* utótag 'valamely határrész (félreeső) szeglete' értelmű földrajzi köznévként. **Malom-zugi-döllő** és **Malom-zugi-tábla** néven is említik. — BENCSIK 1974a: 243, ÉGy., FKNT., MoFnT. 2/9, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 11, TERGE 1968: 32, 33. — T9-F2.

Malom-zugi-döllő lásd **Malom-zug**

Malom-zugi-tábla lásd **Malom-zug**

Maros utca 2024: *Maros utca*, 2013: *Maros utca*, 1970: *Maros utca*, 1968: *Maros utca*, 1967: *Maros utca*, 1965: *Maros utca*, 1870: *Bodzafa utca*. — A település belterületének délnyugati részén húzódó, a Nagyváradi utcával párhuzamos utca, a Kolozsvári utcából nyílik. Korábban **Bodzafa utcá**-nak hívták. Hivatalos neve *Maros utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-E4.

Mátyás utca 1. 2024: *Mátyás utca*, 1970: *Mátyás utca*, 1968: *Mátyás utca*, 1967: *Mátyás utca*, 1965: *Mátyás utca*, 1870: *Hársfa utca*. — A település belterületének északnyugati részén húzódó utca, a Hunyadi utca és a Petőfi utca között. Korábban **Hársfa utcá**-nak hívták. Hivatalos neve *Mátyás utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-F2.

Mátyás utca 2. 1870: *Mátyás u[tc]a*. — A Hunyadi utcának a Dózsa György utcától északkeletre eső rövid szakaszát jelölte. A névadás indítékát nem ismerjük. — Kat. — T52-E2.

Medvebagoly-tanya lásd **Medve-tanya**

Medve-tanya 1883: *Medve tn. [tanya]*, 1870: *Medve bagoly tanya*. — Egykori tanya a település külterületének déli részén, a Bogát halma mellett. **Medvebagoly-tanya**-ként is említik. A

névadás indítékát nem ismerjük. — HKFT., Kat. — T16-C1.

Meggyes-tanya 2024: *Meggyes-tanya*, 2022: *Meggyestanya*, 2011: *Meggyestanya*. — A település külterületének keleti részén fekvő tanya. A Nánási út mellett, a Vámosi-tanyától északkeletre, a Faragó-tanyától délkeletre található. A *Meggyes* családról nevezték el. — ÉGy., Hnt. — T10-B3.

Méglakhatsz lásd **Lakhatsz**

Meglakhatsz-házak lásd **Lakhatsz**

Ménes-fenek 1858: *Ménes fenek*. — A település külterületének keleti részén, a Rakottyás mellett nyugaton fekvő földterület. A névadás indítékát nem ismerjük. — MKFT. — T10-A3.

Mervó lásd **Mervó-tanya**

Mervó Dezső-tanya lásd **Mervó-tanya**

Mervó-dűlő lásd **Mervó-tanya**

Mervó-tanya 2024: *Mervó-tanya* ~ *Mervó Dezső-tanya* ~ *Mervó*, 2013: *Mervó-tanya* ~ *Mervó*, 1981: *Mervó-dűlő*, 1883: *Mervó Lajos tn. [tanya]*. — A település külterületének déli részén, a Bartók-tanyától délkeletre fekvő tanya, a Folyási út mellett. A helybeliek szerint Mervó Lajos tanítóról, egykori tulajdonosáról kapta a nevét. Nevezik **Mervó-nak** és **Mervó Dezső-tanyá-nak**, illetve **Mervó Lajos-tanyá-nak**. A körülötte lévő földeket **Mervó-dűlő** néven is említik. — ÉGy., HKFT., MoFnT. 2/9. — T16-C1.

Mészáros utca lásd **Vak Bottyán utca**

Messze-tag lásd **Kása-halom**

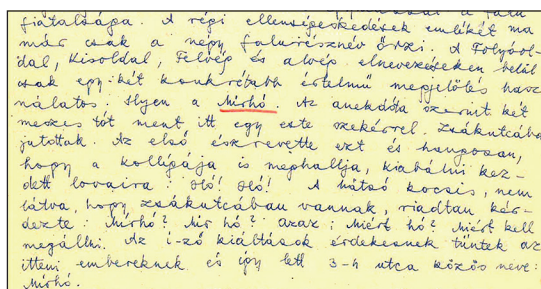
Mikes Kelemen utca lásd **Mikes utca**

Mikes utca 2024: *Mikes utca*, 1970: *Mikës Kelemen utca*, 1968: *Mikes utca*, 1967: *Mikes utca*, 1965: *Mikes utca*. — A település belterületének délkeleti szélén húzódó utca, a Hajdú utcából nyílik. Hivatalos neve *Mikes utca*, de említik **Mikes Kelemen utca**-ként is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-H5.

Mikszáth utca 2024: *Mikszáth utca*, 1970: *Mikszát utca*, 1968: *Mikszát utca*, 1967: *Mikszáth utca*, 1965: *Mikszáth utca*, 1870: *Nagy Mirhó utca*. — A település központjától kissé keletre fekszik, a Gárdonyi utcát köti össze a Hősök utcával. Hivatalos név. Az alsó szakaszát korábban **Nagy Mirhó utca**-nak nevezték. Vö. Mirhó. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat.,

PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-F3.

Mirhó 2024: *Mirhó, -ban* ~ *Mirhó*, 2013: *Mirhó* ~ *Mirhó*, 1970: *Mirhó*, 1968: *Mirhó* | *Meszesék jártak lë Pógárra szekerekkel. Akik vásárolni akartak meszet, kijabátak neki, hoty hó, hó. A kocsis mëg ajig akarta mëgértényi, vissza kija-bát, hogy mir hó?* 1967: *Mirhó*, 1965: *Mirhó*, 1872: a *Mirhóból* lefolyó víz. — A település belterületének központjában fekvő településrész. A Mikszáth, a Kölcsey, a Gárdonyi és a Kazinczy utca tartozik ide, szűk, kacskaringós, rövid utcák. Régebben cigányok lakták, akik vályogvetéssel, tapasztással, télen kosárfonással foglalkoztak. A név a *mirhó* 'házsorok között vagy a kertek végén lévő vízlevezető árok', 'lapály' stb. jelentésű földrajzi köznévből alakult, ami összefüggésben van azzal, hogy a hely egykor mélyen fekvő, sáros terület volt. Vö. Kis Mirhó utca, Nagy Mirhó utca. — BENCSEK 1974a: 244, ÉGy., FKNT., GÖRÖMBEI 1965: 6, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 21, TERGE 1968: 48. — T9-F3.

A Mirhó leírása Görömbei Andor 1965-ös kéziratából

Móra Ferenc utca 2024: *Móra Ferenc utca*. — A település belterületének délkeleti részén, a Hősök utcából nyíló zsákutca. Az egykori Kis-erdő helyén nyitották. Hivatalos név. — ÉGy. — T52-G3.

Móra úti sörkert lásd **Sörkert**

Móricz utca lásd **Móricz Zsigmond utca**

Móricz Zsigmond út lásd **Móricz Zsigmond utca**

Móricz Zsigmond utca 2024: *Móricz Zsigmond utca*, 1970: *Móricz Zsigmond út*, 1968: *Móricz utca*, 1967: *Móricz utca*, 1965: *Móricz utca*. — A település belterületének középső részén húzódó utca, a Báthori utca folytatása az Iskola utcáig. Hivatalos neve *Móricz Zsigmond utca*,

de a források említik *Móricz utca* és *Móricz Zsigmond út* formában is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-F2.

Morotva 2024: *Morotva*, 1970: *Morotva*, 1967: *Morotva*, 1965: *Morotva* | *Lapos vízállás, száraz időben a két oldalon kaszáló, nádas, sásas. Morotvába megyek, Morotvába vótam.* 1896: *Morotva*, 1880: *Morotva*, 1870: *Morotva*, 1866: *Morotva*, 1864: *Morotva*, 1843: *Morotva*. — A település külterületének északnyugati részén, a Füzesről északkeletre fekvő nagy területű hátrész. Lápos, vízállásos terület volt, gyékény és nád nőtt rajta. Az árvízmentesítés után főleg kaszálónak használták. Egykor alábbi részeit különítették el: Morotva-tó, Morotva-köz és Morotva-part. A *morotva* 'hosszú, széles mély hajlat, lapos; holtág' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — BENCSIK 1974a: 244, ÉGy., FKNT., GÖRÖMBEI 1965: 7, 14, Kat., PESTY 1864/38: 268a, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 11, T1.S.78.568/13–22, T1.S.79.929/8, T10.FM.84, T10.FM.94. — T2-B5C5.

Morotva-dűlő lásd **Morotva-köz**

Morotva-ér lásd **Morotva-tó**

Morotva-fok lásd **Morotva-tó**

Morotva-föld lásd **Morotva-köz**

Morotva-köz 2024: *Morotva-köz*, 2013: *Morotva-köz* ~ *Morotva köze*, 1985: *Morotvaköz*, 1981: *Morotva-köz*, 1970: *Morotva-köz*, *Morotva köze*, *Morotva-ódal*, *Morotva-döllő*, *Morotva-déllő*, 1968: *Morotvaköze*, *Morotvaközibe*, *Morotva-ódal*, *Morotva déllő*, *Morotva döllő* | *Hullámos talajú terület, háttas még lapos. A háttasbját megművelnyi lóhátoj jártag be.* 1967: *Morotva föld*, *Morotva köz*, 1965: *Morotvaköz*, *Morotva-köze*, *Morotvaközé*, *Morotvakösz*, *Morotvaközű* | *A Morotvátu a Tiszájig tart.* 1956: *Morotvaköz*, 1944: *Morotvaköz*, 1909: *Morotva köze*, 1870: *Morotva köze*, *Morodva közé*, *Morotva köze*, *Morotva közé*, 1844: *Morotvaközi* kaszáló nyilasokból, 1843: *Morotva köz*i kaszállók, 1732: a *Morotva közzé* behajtván, é. n.: *Morotva Köz*. — A település külterületének északnyugati részén fekvő, a Morotvától közrefogott nagy kiterjedésű terület. **Morotva köze** formában is említik. A terület megművelhető jellegére utal a **Morotva-dűlő**, **Morotva-föld**, **Morotva-oldal** névváltozat. Vö. Kis-Morotva-köz, Nagy-Morotva-köz.

— BENCSIK 1974a: 244, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 14, Hnt., Kat., MoFnT. 2/9, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 11, 12, TERGE 1968: 33, T1.S.79.929/8, T16.T.222. — T2-A5B5.

Morotva köze lásd **Morotva-köz**

Morotva-oldal lásd **Morotva-köz**

Morotva-part 1970: *Morotva-part*, *Morotva partja*, 1968: *Morotva part*, *-ra*, *Morotva partya*, *Morotva partyára*, 1967: *Morotva part*, 1864: *Morotva partja*. — A település külterületének északnyugati részén fekvő szántóföld, a Morotva-köz magasabb fekvésű része. A *part* földrajzi köznévv 'magasabb fekvésű terület' értelmű. **Morotva partja** formában is említik. — FKNT., PESTY 1864/38: 268a, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 12, TERGE 1968: 34. — T9-F1.

Morotva partja lásd **Morotva-part**

Morotva tava lásd **Morotva-tó**

Morotva-tó 1974: *Morotva tava*, 1970: *Morotva-ér*, *Morotva-fok*, 1968: *Morotvaér* | *Tiszagyulaházárú gyön. Ez a Tiszának éggy ága vót.* 1968: *Morotvafok*, *-ba* | *A Morotva hajlatyának a sarka. Szögletés alakjárú neveszhették el.* 1967: *Morotva ér*, 1909: *Morotva-fok*, 1870: *Morotva fok*, 1864: *Morotva tava*, 1858: *Morotva tó*, 1858: A *Morotva tava* ágya, mely egészen kiszakadt. — A település külterületének északi részén található ér, a Szil-háttól délnyugatra húzódik, a Morotva területén, aminek egykor vízzel telt részét jelölhette. Említik **Morotva tava**, **Morotva-ér**, **Morotva-fok** formában is. — BENCSIK 1974a: 245, Kat., MKFT., PESTY 1864/38: 268a, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 11, TERGE 1968: 33. — T2-B5.

Mosó-domb 1834: A *Mosó dombnál* az Akasztó hát végén. — A település belterületétől keletre fekszik, az Akasztó-hát mellett. A névadás indítékát nem ismerjük. — BENCSIK 1974a: 245.

Mócsi-tanya 1870: *Mócsi-tanya*. — A település külterületének déli részén, a Bartók-tanyától délre fekszik. Egykori tulajdonosáról kaphatta a nevét. — Kat. — T16-B1.

Munk lásd **Munk-föld**

Munkácsy utca 2024: *Munkácsi utca*, 1970: *Munkácsi utca*, 1968: *Munkácsy utca*, 1967: *Munkácsy utca*, 1965: *Munkácsy utca*. — A település belterületének központjában húzódó utca, a Barankovics tér mellett. Egyik szakasza félkörívben halad, korábbi Kis körút, illetve

Nagy körút megnevezése az alakjára utal. Hivatalos neve *Munkácsy utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-F2.

Munk-föld 2024: *Munk-föld ~ Mum-föld*, 2013: *Munk*, 1970: *Munk-föd*, 1968: *Munkföd, -be, -re* | *Egy zsidó család birtoka vót. A föld neve is a zsidó nevirű lett.* 1967: *Munk-föld, Okvát dülő*, 1900: *Munk*, 1898: *Munk*. — A település belterületétől keletre fekvő földterület, amely tulajdonosáról kapta a nevét. Rajta volt a Munk-tanya. **Munk** formában is említik. Az **Okvát-dülő** névváltozat névadási indítéka nem ismert. — ÉGy., Hnt., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 12, TERGE 1968: 34. — T10-A2B2.

Munk-nagy-tanya lásd **Dobos-tanya**

Munk-tanya lásd **Dobos-tanya**

Művelődési ház 2024: *Művelődési ház ~ Könyvtár*. — A település belterületének központjában, a Barankovics téren álló épület. Hivatalos neve *Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár*. Funkciója alapján nevezik **Könyvtár**-nak is. — ÉGy. — T52-F2.

M3 Outlet 2024: *Em három Ótlet ~ Ótlet*. — A település belterületétől délre levő bevásárlóközpont, az M3 autópálya mellett. — ÉGy. — T9-G4.

Nádas-tó 1943: *Nádas-tó*, 1941: *Nádas tó*, 1939: *Nádas-tó*, 1937: *Nádas-tó*, 1926: *Nádas-tó*. — A település külterületének keleti részén, a Nyugati-főcsatornától nyugatra fekvő határ-rész. Egykor vizes, náddal benőtt terület volt. Részei a Kis-Nádas-tói-dülő és a Nagy-Nádas-tói-dülő. — DIENES 1939: 356, Hnt., MaKF., T22.B.IX.a.2086. — T9-G4G5.

Nád-gyep-tanya lásd **Nagy-gyep-tanya**

Nagy-Bogát lásd **Bogát halma**

Nagy Bogát halma lásd **Bogát halma**

Nagy-Bogát-halom lásd **Bogát halma**

Nagy-Bokor-hát 1970: *Nagy-bukor-hát*, 1968: *Nagybokorhát, Nagybukorhát, -ra*, 1967: *Nagy Bokorhát, -ra*, 1944: *Nagybokorhát*. — A település belterületétől északkeletre, a Morotvától keletre fekvő szántóföld. A Bokor-hát nagyobbik, északi része. — Hnt., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 5, 12, TERGE 1968: 34. — T9-G1.

Nagy-Csősz-halom 2000: *Nagycsősz-halom*, 1981: *Nagy-Csősz-halom*, 1941: *N. Csősz-hlm. [halom]*. — A település külterületének keleti

részén fekszik, a Csősz-halom területén, a Nánási út mellett északra. Vö. Kis-Csősz-halom. — MaKF., MoFnT. 2/9, POZSONYI 2000: 188. — T9-H3.

Nagy-fenek 1968: *Nagyfenek*, 1967: *Nagyfenék*, 1965: *Nagy fenek*, 1870: *Nagy fenék*. — A település külterületének nyugati részén, a Kántor-tanyától délre fekszik, a Selypes-ér közelében. — GÖRÖMBEI 1965: 13, Kat., TARJÁNYI 1967: 12, TERGE 1968: 34. — T8-D4.

Nagyfolyó utca lásd **Taskó utca**

Nagy Gelej utca 1870: *Nagygelej utca*. — A település belterületének központjában fekszik, a Bessenyei utca egyik részét nevezték így. Talán a közeli Gelej faluból betelepültek lakták. Vö. Kis Gelej utca. — Kat. — T52-F2.

Nagy-gyep lásd **Csordalegelő**

Nagy-gyepi-tanya lásd **Nagy-gyep-tanya**

Nagy-gyepi-tanyák lásd **Nagy-gyep-tanya**

Nagy-gyep-tanya 2024: *Nagy-gyep-tanya ~ Nagy-gyepi-tanya*, 1985: *Nagygyeptanya*, 1981: *Nagygyeptanya*, 1975: *Nagygyepi tanyák*, 1973: *Nagygyepi tanyák*, 1967: *Nagygyepi tanyák*, 1956: *Nagygyeptanya*, 1944: *Nagygyeptanya*, 1883: *Nádgyep tn. [tanya]*. — A település délkeleti határában, a Nagy-gyepen lévő tanya. **Nagy-gyepi-tanya, Nagy-gyepi-tanyák** formában is említik. A **Nád-gyep-tanya** tévesen lejegyzett alak lehet. — ÉGy., HKFT., Hnt., MoFnT. 2/9, T4.T.198. — T10-A4.

Nagy-Homok lásd **Homok-halom**

Nagy-homokdomb 1864: *Nagy homok domb*. — Pontos helye ismeretlen. Esetleg azonos a **Nagy-Homok-halom**-mal vagy a **Homok-domb**-bal. — PESTY 1864/38: 268b.

Nagy-Homok-halom lásd **Homok-halom**

Nagy-Horti 1970: *Nagy-Horti*, 1968: *Natyhorti*, 1967: *Nagy-Horti*, 1967: *Nagyhorti*, 1956: *Nagyhortyi*, 1939: *Nagyhorti*, 1937: *Nagyhorti*, 1926: *Nagyhorti*. — A település külterületének északkeleti részén fekvő szántóföld. A **Horti** nevű határ-rész nagyobbik része, a Kis-Hortitól délnyugatra fekszik. — DIENES 1939: 356, Hnt., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 8, 12, TERGE 1968: 34. — T10-C2D2.

Nagy-Kasziba 2013: *Nagy-Kasziba*, 1981: *Nagykasziba, Nagy-Kasziba*, 1970: *Nagy-Kasziba*, 1968: *Natykasziba, Natykaszibára*, 1967:

Nagykasziba, 1956: *Nagykasziba*, 1944: *Nagykasziba*, 1939: *Nagykasziba*, 1937: *Nagykasziba*, 1926: *Nagykasziba*, 1913: *Nagykasziba*, 1802: *Nagy Kasziba*. — A település külterületének északkeleti részén fekvő földterület, a Kasziba északi, nagyobbik része. Vö. Nagy-Kasziba-tanya, Kis-Kasziba. — DIENES 1939: 356, ÉGy., Hnt., MoFnT. 2/9, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 12, TERGE 1968: 34, T16.T.110. — T10-B2C1.

Nagy-Kasziba-tanya 1907: *Nagykasziba tanya*, 1902: *Nagykasziba tanya*. — A település külterületének északkeleti részén, a Nagy-Kasziba területén fekvő egykori tanya. — Hnt. — T10-C1.

Nagy Kengyel halma lásd **Nagy-Kengyel-halom**

Nagy-Kengyel-halom 1858: *Nagy kengyel halom*, 1821: *Nagy Kengyel halma*, 1783: *Kengyel halom*. — A település külterületének északkeleti részén, a Kengyel-értől délre fekvő halom, illetve a körülötte levő terület. **Nagy Kengyel halma** és **Kengyel-halom** néven is említik. Vö. Kis Kengyel halma. — BENCSEK 1974a: 245, EKFT., MKFT. — T10-D2.

Nagy körút 1870: *Nagykörút*. — A központban található rövid kis útszakasz a Barankovics tér mellett. Neve íves alakjára utal. Ma a Munkácsy utca része. Vö. Kis körút. — Kat. — T52-F2.

Nagy malom lásd **Erzsébet-malom**

Nagy Mélylak utca lásd **Klapka utca**

Nagy Mirhó utca lásd **Mikszáth utca**

Nagy-Morotva-köz 1970: *Nagy-Morotva-köz*, 1968: *Nagymorotvaköz, -be*, 1967: *Nagymorotvaköz*, 1965: *Nagymorotvaköz*. — A település külterületének északi részén fekvő mélyen fekvő szántóföld, legelő. A Morotva-köz nagyobbik része. Ma már nem ismerik a megnevezést. Vö. Kis-Morotva-köz. — GÖRÖMBEI 1965: 14, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 12, TERGE 1968: 34. — T2-B5.

Nagy-Nádas-tó lásd **Nagy-Nádas-tói-dűlő**

Nagy-Nádas-tói-domb 1967: *Nagynádas-tói domb*. — A település külterületének keleti részén, a Nagy-Nádas-tói-dűlő területén fekvő domb. — TARJÁNYI 1967: 12. — T10-A4.

Nagy-Nádas-tói-dűlő 1970: *Nagy-nádas-tói döllő*, *Nagy-nádas-tói déllő*, 1968: *Nagynádas-tói déllő*, *Nagynádas-tói döllő*, *Nagynádas-tó* | *Elég mocsaras, vizenyős rét az. Nyőt még*

abba nád is jócskán. Különösen két hejél leheted benne szép nádat látynyi. Ezeket oszt a natyság-jok mijat különböztették mők Kisnádas-tó még Nagynádas-tó nevekre, oszt asztám még az egiz döllő is arrú vette át a nevit. 1965: *Nagynádas-tói déllő* | *Nád vót ott a laposba, améddig nem szántották meg most is a lenne benne.* 1909: *Nagy-nádas-tói déllő*, 1877: *Nagy Nádas tói dűlő*, 1870: *Nagy nádas-tói dűlő*. — A település külterületének keleti részén fekvő dűlő, a Nádas-tó nagyobbik része, a Kis-Nádas-tói-dűlőtől keletre. **Nagy-Nádas-tó** néven is említik. Rajta van a Nagy-Nádas-tói-domb. — GÖRÖMBEI 1965: 14, Kat., PJFN. 18, TERGE 1968: 31, 35, T1.S.78.1806/28–32. — T10-A4.

Nagy-Pelyhes 1864: *Nagypejhesi* Kaszálló. — A Pelyhes nagyobbik, talán a belterülettől távolabbi része lehetett. Vö. Kis-Pelyhes. — PESTY 1864/38: 268a.

Nagy-Piócás 1870: *Nagy-Pióczás*, 1831: *Nagy Pióczás fenektül*. — Mélyebb fekvésű terület volt a Piócás északi részén. **Nagy-Piócás-fenek** néven is említik. — BENCSEK 1974a: 247, Kat. — T9-G5.

Nagy-Piócás-fenek lásd **Nagy-Piócás**

Nagy-Rakottyás 1864: *Nagy Rakottyás*, 1858: *Nagy rakotyás*. — A település külterületének keleti részén feküdt, a Rakottyás nagyobbik, mocsaras részét jelölte, a Kis-Rakottyástól északra. — MKFT., PESTY 1864/38: 268a. — T10-B3.

Nagy-Selypes-köz 2024: *Nagy-Selypes-köz*, 2013: *Nagy-Selypesköz*, 1970: *Csikord-ódal*, *Nagy-Sejpes-köz*, 1968: *Csikordódal, -ba*, *Natyselypésköz, -be*, 1967: *Natyselypésköz*, *Csikord oldal*, 1909: *Csikord oldal*, *Csikord-ódal*, 1870: *Csikord oldal*. — A település külterületének nyugati részén fekvő szántóföld, a Selypes-köz déli, a Csikord felőli része. **Csikord-oldal** néven is említik. Vö. Kis-Selypes-köz. — ÉGy., Kat., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 6, 13, TERGE 1968: 21, 35. — T8-D3.

Nagy Tanyi tanyája 1873: *Nagy Tanyi tanyájára*. — A Pálinkás-háton lévő egykori tanya. Tulajdonosáról kaphatta a nevét. — BENCSEK 1974a: 247.

Nagyváradi utca 2024: *Nagyváradi utca*, 1970: *Nagyváradi utca*, 1968: *Nagyváradi utca*, 1967: *Nagyváradi utca*, 1965: *Nagyváradi utca*. —

A település belterületének délnyugati részén húzódó, kétfelé ágazó utca, a Kolozsvári utcával köti össze a Géza fejedelem utcával és a Velenicei utcával. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-E4.

Nánási országot lásd **Nánási út**

Nánási út 2024: *Nánási út*, 1877: *Nánási út*, 1871: *nánási úton*, 1864: *Nánási ország út*. — A település külterületének keleti részén húzódó út, Hajdúnánás felé vezet. A 35-ös útról nyílik, a Szabolcs utca folytatása. *Nánási országot*-ként is említik. — BENCsik 1974a: 239, ÉGy., PESTY 1864/38: 268b, T1.S.78.1806/28–32. — T10-D3.

Nikó István-tanya 1883: *Nikó István tn. [tanya]*. — A belterületől délkeletre, a mai Ser-téshizlalda területén fekvő egykori tanya. — HKFT. — T9-G5.

November 7. út lásd **Városkert utca**

November 7. utca lásd **Városkert utca**

Nyárfa utca 2024: *Nyárfa utca*. — A település belterületének északi részén húzódó utca, a Hévíz utcából nyílik. Hivatalos név. — ÉGy. — T52-F1.

Nyilas 2013: *Nyilas*, 1970: *Nyilas*, 1968: *Nyilas, -ba* | *Közvetlen a Hódosi csatorna mellett. ... ez a terület régén tiszta kaszáló volt. Valamikor kiosztották az embereknak. Hogy oszt sénkik köszt nē lēgyēn nēzeteltérés, nē vethessēn az ēggyik sē a másik szemire sēmmit, ezē nyilat hūsztak. Ezē maratt a Nyilas név a fēlosztott területēn.* 1967: *Nyilas, Ló-rét*, 1870: *Nyilos*. — A település külterületének északi részén fekvő szántóföld, az Örötvénytől északkeletre, az újtikosi Hódosi-kanális mellett. A *nyilas* 'nyílhúzás útján nyert rét, legelő, föld- vagy szőlőterület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. **Ló-rét** néven is említik. — ÉGy., FKNT., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 13, TERGE 1968: 35, T1.S.79.929/8. — T9-H1.

Nyugati lásd **Nyugati-főcsatorna**

Nyugati-főcsatorna 2024: *Nyugati-főcsatorna* ~ *Nyugati*, 2000: *Nyugati-főcsatorna*, 1981: *Nyugati-főcsatorna*. — Mesterséges öntözőcsatorna, amely a Keleti-főcsatornából ágazik ki, és az Újszentmargitához tartozó Bődönhátnál viszi bele a vizét a Hortobágy-öntözőcsatornába. Polgár keleti határszélén észak-déli irányban halad át. A nevet a vízügyi terminológiában hozták létre, az előtagja arra utal, hogy a vizét

kibocsátó Keleti-főcsatornától nyugatra húzódik. Ma széles körben használt megnevezés. *Nyugati* formába is említik. — ÉGy., MoFnT. 2/9, POZSONYI 2000: 188. — T10-C4.

Okvát-dülő lásd **Munk-föld**

Olei József-tanya 1883: *Olei József tn. [tanya]*. — A település belterületétől délkeletre, a Nagy-gyep-tanyától északnyugatra állt. Tulajdonosáról kapta a nevét. — HKFT. — T9-H4.

Osztuli-tanya 1883: *Osztuli tn. [tanya]*. — Egykori tanya a település külterületének északi részén, a Kukorica-tanyától délnyugatra. Valószínűleg tulajdonosáról kapta a nevét. — HKFT. — T2-B5.

OTP-bank 2024: *OTP-bank* ~ *Láncos bank*, 1970: *Láncos-bót*, 1968: *Láncosbolt*, 1967: *Láncosbolt*. — Az OTP épülete a Barankovics téren. Korábban is bank és üzlet volt a helyén, amely előtt láncsal összekötött oszlopok álltak. Erről kapta a **Láncos bank** és a **Láncos bolt** nevét. — ÉGy., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 11, TERGE 1968: 48. — T52-F2.

Óvoda 2024: *Óvoda*. — A település belterületének északi részén, a Bessenyei utcán álló épület. Hivatalos neve *NapSugár Óvoda és Bölcsőde*. — ÉGy. — T52-F2.

Órház 1968: *Órház*, 1967: *Órház*, 1909: *Bódé órház*. — A település külterületének északkeleti részén, a Bokor-háttól délkeletre helyezkedik el a Kenderföldön. A **Bódé órház** névforma előtagja a *bódé* 'juhakol' értelmű földrajzi köznévből alakulhatott. Nem tudjuk pontosan, hogy mi volt a funkciója. Ma már nincs meg. — FKNT., TARJÁNYI 1967: 5, 13, TERGE 1968: 36. — T9-G2.

Örötvény 2024: *Örötvény, Örötvénybe*, 2013: *Örötvény*, 1967: *Örötvény*, 1965: *Örötvény, -be, -ben, Lengyel tag* | *Sokáig nem tudták használni, oszt elnevezték Örötvénynek. A víz most is a Morotvára van levezetve rúla. Mongyák Lengyel tagnak is, mert a Lengyel családnak nagy darab volt belüle.* 1956: *Örötvény*, 1944: *Örötvény*, 1880: *Öretvény*, 1877: *Öretvény, Öretvény dülő*, 1872: *Örötvényig*, 1871: az *Örötvénynek* a Selypesbe való lecsapolását, 1867: *örötvényi* volt nádasunkat, 1820: *Örötvény ... halászattya*, é. n.: *Öretvény*. — A település külterületének északkeleti részén, a Morotvától keletre fekvő szántóföld, kisebb része átnyúlik Újtikos területére. Egykor halászóvíz, vizállá-

sos terület volt, amely körülvette az Örvény közét, de lecsapolták. **Örvény-dűlő** néven is említik. A névadás indítékát nem ismerjük, talán az *öröl* ~ *örvény* szócsaládba tartozik, de összefügghet az *orotvány* 'irtás' földrajzi köznévvvel is. **Lengyel-tag**-nak is nevezték, mivel a Lengyel családnak sok földje volt benne. Vö. Lengyel-tanya, Örvény-kanális, Örvény-kaszálós, Örvény-köz, Örvény-lapos, Örvényi-nádas. — BENCSEK 1974a: 241, 245, ÉGy., FKnt., GÖRÖMBEI 1965: 15, Hnt., Kat., TARJÁNYI 1967: 13, T1.S.78.1806/28–32, T10.FM.84, T16.T.222. — T9-G1.

Örvény-dűlő lásd **Örvény**

Örvény-fok lásd **Örvény-kanális**

Örvény foka lásd **Örvény-kanális**

Örvény-kanális 1970: *Örvény-kanális*, 1968: *Örvínkanális*, 1871: a szentmihályi úton ... az *Örvény fokán* nagyobb híd, 1824: *Örvény Fok*, 1783: *Óredwin fok*, *Óredvin Fok*, *Oredvin fok*. — Az Örvény vizét levezető vízfolyás, **Örvény-fok(a)** formában is említik. Később csatornázták, ezt jelzi az *Örvény-kanális* névforma. Lásd Örvény-kanális (Újtkos). — BENCSEK 1974a: 246, EKFT., PJFN. 17, TERGE 1968: 35, T10.FM.44.

Örvényi-nádas 1864: *örvényi nádas*. — Az Örvény területén található, pontos helyét nem ismerjük. — PESTY 1864/38: 268a.

Örvényi-oldal lásd **Örvény-oldal**

Örvény-kaszálós 1967: *Örvénykaszállós*. — Az Örvény területén található, pontos helyét nem ismerjük. — TARJÁNYI 1967: 13.

Örvény-köz 2022: *Örvényköz*, 2011: *Örvényköz*, 1985: *Örvényköz*, 1981: *Örvényköz*, 1970: *Örvény köze*, 1968: *Örvényköze*, *Örvényközébe*, *Örvínköz*, *-be* | *A kanális még az ódalas rész közé esik*. 1967: *Örvényköz*, 1967: *Örvényköze*, 1941: *Örvény köze*, 1909: *Örvény köze*, 1883: *Eretvény köze*, 1870: *Öretvény köze*, *Öretvény Köze*, *Öretvény Közé*, *Örvény köze*, 1864: *örvény közti közlegelő*, 1858: *Örvén köz*, 1858: *Örvény köze*, 1843: *Örvény köze*, 1834: Az *Örvényköz*t volt zab vetésének. — A település északi határában, a Morotva-köztől délkeletre fekszik, az Örvény területén, az Örvény-kanális fogta közre. **Örvény köze** formában is említik. Vö. Örvény-közi-dűlő, Örvény-közi-kenderföld.

— BENCSEK 1974a: 246, HKFT., Hnt., Kat., MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, PESTY 1864/38: 268a, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 13, TERGE 1968: 36, T1.S.79.929/8. — T9-G1.

Örvény köze lásd **Örvény-köz**

Örvény-közi-dűlő 1864: *Örvény közi dűllő*. — Az Örvény-köz területén található, pontos helyét nem ismerjük. — PESTY 1864/38: 268a.

Örvény-közi-kenderföld 1864: *örvény közi kenderföld*. — Az Örvény-köz területén található, pontos helyét nem ismerjük. — PESTY 1864/38: 268a.

Örvény-lapos 2024: *Örvény-lapos*, 1872: *Az Örvénylaposáról* vizet levezető csatorna ásatása, 1858: *Örvén lapos*. — Az Örvény mélyebb fekvésű részét jelölhette. Említik **Örvény laposa** formában is. — BENCSEK 1974a: 246, ÉGy., MKFT. — T9-H1.

Örvény laposa lásd **Örvény-lapos**

Örvény-oldal 2024: *Örvény-ódal* ~ *Örvényi-oldal*, 1970: *Örvény-ódal*, 1968: *Örvényódal*, *-ba*, 1965: *Örvényódal*, *-ra*, 1872: az *Örvényóдали* gazdák. — A település külterületének északkeleti részén, a Morotvától keletre fekvő szántóföld, az Örvény nevű terület magasabb fekvésű része. **Örvényi-oldal** formában is említik. — BENCSEK 1974a: 246, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 15, PJFN. 17, TERGE 1968: 35.

Pacsirta utca 2024: *Pacsirta utca*. — A település belterületének északi részén levő utca, a Csalogány utcával párhuzamosan halad. Hivatalos név. — ÉGy. — T52-E1.

Pálinkás 1967: *Pálinkás*, 1965: *Pálinkás*, 1961: *Pálinkás*, 1939: *Pálinkás*, 1937: *Pálinkás*, 1929: *Pálinkás*, 1926: *Pálinkás*, 1918: *Pálinkás*, 1909: *Pálinkás*, 1883: *Pálinkás*, 1871: *Pálinkáson*, 1870: *Pálinkás*, 1783: *Palinkas*. — A település belterületétől délre, a Homok-halomtól keletre fekvő földterület. Talán egykori tulajdonosáról kapta a nevét. Vö. Pálinkás-fenek, Pálinkás-hát, Pálinkás-oldal. — BENCSEK 1974a: 246, DIENES 1939: 356, EKFT., GÖRÖMBEI 1965: 15, HKFT., Hnt., Kat., PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 13, T1.S.79.929/8, T16.T.150, T22.B.IX.a.2078. — T52-E1.

Pálinkás-fenek 1981: *Pálinkás-lapos*, 1970: *Pájinkási-fenek*, 1968: *Pájinkási fenek*, *Pálinkási fenek* | *A Pájinkási ódal leglaposabb területe*.

1967: *Pálinkási fenék*, 1876: *Pálinkás fenek*. — A település belterületétől délre fekvő földterület, a Pálinkás déli, mélyebb része. **Pálinkási-fenek** és **Pálinkás-lapos** néven is említik. — BENCSEK 1974a: 247, MoFnT. 2/9, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 13, TERGE 1968: 37. — T9-G5.

Pálinkás-hát 1873: *Pálinkás háton*, 1872: *Pálinkás háti* düllőben, 1818: *Pálinkás háton*. — Úrbéres szántóföld, a Pálinkás mellett. A település belterületétől délre fekvő földterület, a Pálinkás északi, magasabban fekvő része. — BENCSEK 1974a: 247. — T9-F5.

Pálinkási-fenek lásd **Pálinkás-fenek**

Pálinkási-oldal lásd **Pálinkás-oldal**

Pálinkás-lapos lásd **Pálinkás-fenek**

Pálinkás-oldal 2013: *Pálinkás-oldal*, 1970: *Pájinkás-ódal*, 1968: *Pálinkás ódal*, *Pájinkás ódal*, *-ba*, 1967: *Pálinkás oldal*, 1965: *Pájinkásódal*, *Pájinkásódarra* | *Olyan embër lakott itt, aki szerette a pájinkát. Pájinkásódarra megyek*. 1909: *Pálinkás-oldal*, *Pálinkásoldal*, 1870: *Pálinkási oldal*, 1868: *Pálinkás oldalon*. — A település belterületétől délre, a Homok-halomtól keletre fekszik. A Pálinkás keleti részét jelölhette. **Pálinkási-oldal** formában is említik. — BENCSEK 1974a: 247, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 15, Kat., PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 13, TERGE 1968: 36, 37. — T9-F5.

Palkó István-tanya lásd **Palkó-tanya**

Palkó-tanya 2024: *Palkó-tanya*, 2013: *Palkó István-tanya ~ Palkó-tanya*. — A település külterületének délkeleti részén, a Győri-tanyától keletre fekvő tanya. Ma is megvan, használják is. Tulajdonosáról kapta a nevét. **Palkó István-tanya**-ként is említik. — ÉGy. — T10-B5.

Pálya lásd **Sportpálya**

Pályaudvar lásd **Vasútállomás**

Paplak 2024: *Paplak*. — A település belterületének központjában, a katolikus templom mögött álló épület. A katolikus pap lakása. — ÉGy. — T52-F2.

Pap-tanya 2024: *Pap-tanya*, 2013: *Pap-tanya*, 1970: *Paptanya*, 1968: *Paptanya*, *Paptanyára*, 1967: *Papp tanya*, 1941: *Paptanya*, 1907: *Pap tanya*, 1902: *Pap tanya*, *Pap-tanya*, 1883: *Pap tn. [tanya]*, 1870: *Pap tanya*, 1858: *Papp tanya*. — A település külterületének nyugati részén fekvő tanya, szántóföld, a Homok-tanyától

északnyugatra. A név eredetével kapcsolatban többféle magyarázat létezik. Egyesek szerint *Pap* nevű család lakott itt, róluk nevezhették el. Mások szerint egyházi birtok volt. Ez utóbbit valószínűsíti, hogy a közelében található a Kántor-tanya. Vö. *Pap-tanyasi-híd*. — ÉGy., HKFT., Hnt., Kat., MaKF., MKFT., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 13, TERGE 1968: 36, T1.S.79.929/8. — T8-D3.

Pap-tanyasi-híd 1970: *Paptanyasi-híd*, 1968: *Paptanyasi híd*, 1967: *Paptanyasi híd*. — A település külterületének délnyugati részén álló híd, a Pap-tanya közelében, amelyet a mellette elfolyó ér fölé emeltek. — PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 13, TERGE 1968: 36. — T8-D3.

Pap tava 1968: *Paptava* | *A papi birtogba esett minygyá itt, ahogy a Morotvaközitű átmenni*. 1967: *Paptava*, 1864: *Pap tava*. — A település külterületének északi részén húzódó egykori állóvíz a Morotva-köz területén. Nevét arról kapta, hogy egyházi birtok volt. — PESTY 1864/38: 268a, TARJÁNYI 1967: 13, TERGE 1968: 36. — T9-E1.

Parkerdő 2024: *Parkerdő*, 2013: *Park-erdő*. — A település belterületének északkeleti részén, a Strandfürdő mellett létesített kis erdő, egykor vályogvető terület volt. A név a *parkerdő* 'üdülésre, sétára különlegesen alkalmassá tett és gondozott erdő' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnt. — T52-F1.

Páskom lásd **Java-páskom**

Pece utca lásd **Szondy utca**

Pece köz lásd **Szondy utca**

Péli-tag lásd **Pélyi-tag**

Pelyhes 2024: *Pelyhes* | *Az öreg juhásztól tudom: Amerikában kint voltak, amikor visszajöttek, csomó pénzzel jöttek. Megvették ezt a két oldalt, Pógárnak a legjobb földje volt, de az öreg juhász azt mondta, tiszta acat volt, gurdon, amikor fújtt a szél, mintha havat fújtt volna*. 2013: *Pelyhes*, 1970: *Péjhës, Péhës*, 1968: *Péhës, Pëjhës* | *Az Alsórétënn ideát a Sejpësënn. Nagyon finom fíve van*. 1967: *Peheș, Pelyheș, Pejheș*, 1843: *Pelyheș*, 1824: *Pelyheș*. — A település külterületének nyugati részén, a Selypes-ér közelében fekvő kaszáló. A név arra utal, hogy az ott növekvő növények elhullajtott magját hordta a szél, és amikor repült a magja, olyan volt, mintha hópehely repülne. Egykor Kis-Pelyhes és Nagy-Pelyhes

néven említették a részeit. — BENCSEK 1974a: 247, ÉGy., PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 13, 14, TERGE 1968: 37, T10.FM.44. — T8-D3.

Pélyi-tag 1970: *Péji-tag*, 1968: *Péji tag*, *Péli tag*, 1967: *Péli tag*. — A település belterületétől keletre fekvő szántóföld, a Pélyi-tanya körül terült el. **Péli-tag** formában is említik. — PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 37. — T9-H2.

Pélyi-tanya 2013: *Péji-tanya*, 1870: *Pélyi tanya*. — A település belterületétől keletre fekvő egykori tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét. Vö. Pélyi-tag. — ÉGy., Kat., T1.S.79.929/8. — T9-H2.

Petőfi téesz 2013: *Petőfi téesz*. — A település külterületének keleti részén, a Nánási úttól délre, a Ferenci-háton található szántóföld. Egykor a Petőfi termelőszövetkezeté volt. — ÉGy. — T9-H4.

Petőfi utca 2024: *Petőfi utca*, 1970: *Petőfi utca*, 1968: *Petőfi utca*, 1967: *Petőfi utca*, 1965: *Petőfi utca*, 1870: *Kertész utca*. — A település belterületének központjában húzódó utca, a Táncsics utcát és a Mátyás utcát köti össze. Korábban **Kertész utcá**-nak hívták. Hivatalos neve *Petőfi utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-F3.

Piac utca 1870: *Piac utca*. — A település belterületének központjában lévő rövid útszakasz neve volt, a Barankovics tér mellett délen. Ma a Hősök útja első házai tartoznak ide. — Kat. — T52-F3.

Pihenő híd 2024: *Pihenő híd*, 2013: *Pihenőhíd*, 1970: *Pihenő-híd*, 1968: *Pihenő híd*, 1967: *Pihenő híd*. — A település külterületének északkeleti részén álló híd a Tiszavasvári felé vezető úton. Az újtikkossal határt képező Hódosi-kanálison vezet át. Az adatközlők szerint a név előtagja arra utal, hogy akik a máriapócsi búcsúba gyalog mentek, itt pihentek meg. Lásd Pihenő híd (Újtikos). — ÉGy., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 37. — T2-C5.

Pincés-hát 1970: *Pincés-hát*, 1968: *Pincéshát*, *-ra* | *Délkelet felé van, télleg vam benne há-tas rész is*. 1967: *Pincéshát*, 1956: *Pincéshát*, 1944: *Pincéshát*. — A település belterületétől délkeletre fekvő terület. A név előtagja talán személynévi eredetű lehet. Vö. Pincés-háti-erdő, Pincés-hát-tanya, Pincés út. — Hnt., PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 37. — T9-H4.

Pincés-háti-erdő 1968: *Pincésháti erdő*, *-be*. — A település belterületétől délkeletre fekvő erdő a Pincés-háton. — TERGE 1968: 45. — T9-G4.

Pincés-hát-tanya 2024: *Pincés-hát-tanya*, 1985: *Pincésháttanya*, 1981: *Pincésháttanya*, 1967: *Pincésháttanya*. — A település belterületétől délkeletre, a Pincés-háton fekvő tanya. — ÉGy., Hnt., MoFnT. 2/9. — T9-H4.

Pincés út 1831: *Pincés úton*. — A Pincés-hátra vezető vagy azon haladó utat jelölhette. — BENCSEK 1974a: 247.

Piócás 2024: *Piócás*, 2013: *Piócás ~ Piócás-dűlő*, 1981: *Piócási-dűlő*, 1970: *Pijócás-döllő*, *Pijócási-döllő*, *Pijócás-déllő*, *Pijócási-déllő*, 1968: *Pijócási déllő*, *Pijócászdéllő*, *Pijócászdöllő*, *Pijócási döllő*, | *Vam benne güdör is. Teremhetett abba ki pijóca is, mer sokájig vót víz benne becsületésenn*. 1965: *Pijócási déllő* | *Lapos, télén-nyáron víz vót itt oszt pijóca termett benne*. 1909: *Piocás*, 1909: *Piócási dűlő*, 1872: *Piócási dűllőben*, 1870: *Piozásai dűlő*. — A település külterületének délkeleti részén fekvő egykor mocsaras terület, vízállás a Pincés-háttól délre. A *piócás* 'mocsaras terület, ahol sok a pióca' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Említik **Piócás-dűlő**, **Piócási-dűlő** formában is. Vö. Kis-Piócás, Nagy-Piócás, Piócás-domb. — BENCSEK 1974a: 247, ÉGy., FKNT., GÖRÖMBEI 1965: 15, Kat., MoFnT. 2/9, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 37.

Piócás-domb 1967: *Piócás domb*. — A határ délkeleti részén, a Piócás területén említett domb. — TARJÁNYI 1967: 14. — T9-G5H5.

Piócás-dűlő lásd **Piócás**

Piócási-dűlő lásd **Piócás**

Pléhes kocsmá 2024: *Pléhes kocsmá*. — Egykori kocsmá a Hunyadi utcán. Nevét onnan kapta, hogy pléh lemezből készült az oldala. Néhány éve eladták, azóta fel van állványozva. — ÉGy.

Pokol kocsmá 1965: *Pokol kocsmá*. — A település belterületének északnyugati részén álló egykori épület. Az Alvég kocsmája volt. — GÖRÖMBEI 1965: 5.

Polgárd lásd **Polgár**

Polgárdi lásd **Polgár**

Polgáregyház lásd **Polgár**

Polgári lásd **Polgár**

Polgáregyház lásd **Polgár**

Polgári-Kasziba lásd **Kasziba**

Polgármesteri hivatal 2024: *Községháza ~ Polgármesteri hivatal*, 1870: *Község háza*. — A település központjában, a Barankovics téren álló épület. Neve a mindenkori funkcióját jelöli. *Községháza* néven is említik. — ÉGy., Kat. — T52-F2.

Polonka lásd **Polonkai-tanya**

Polonka Gábor-tanya lásd **Polonkai-tanya**

Polonkai-ház 2024: *Polonkai-ház*. — A település belterületének délkeleti részén, az Aradi utca sarkán álló épület. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy.

Polonkai-ház Fotó: Hortobágyi Leader Egyesület

Polonkai-kastély 1970: *Polonkai-kastély*, 1968: *Polonkai kastély*, 1967: *Polonkay kastély*. — Kastélyszerű épület a Barankovics téren. *Polonkai* nevű építetőjéről anekdoták élnek a helybeliek körében. Ma rendőrőrs működik az épületben. — PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 48.

Polonkai-tanya 2013: *Polonkai-tanya*, 1970: *Polonkaji-tanya*, 1968: *Polonkaji tanya*, *Polonkaji tanyára*, 1967: *Polonkai tanya*, 1888: *Polonka*, 1883: *Polonka Gábor tn. [tanya]*. — A település külterületének keleti részén, a Nánási út mellett fekszik, a Kis-Csösz-halom közelében. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. Korábbi forrásokban **Polonka** és **Polonka Gábor-tanya** formában is szerepel, ezek tévesen lejegyzett formák lehetnek. — ÉGy., HKFT., Hnt., PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 37. — T10-D3.

Pultos 2024: *Purtus*, 1968: *Pultos*, 1967: *Pultos*. — Polgár belterületének keleti részén található egykori fatelep, a Hősök utcán, a Kis malommal szemben. A névadás indítékát nem ismerjük, ma

Purtus-nak mondják. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 48.

Purtus lásd **Pultos**

Pusztá-Szil-hát lásd **Szil-hát**

Rákóczi út lásd **Rákóczi utca 1.**

Rákóczi utca 1. 2024: *Rákóci utca*, 1970: *Rákóci út*, 1968: *Rákóczi utca*, 1967: *Rákóczi utca*, 1965: *Rákóczi utca*. — Polgár belterületének északkeleti részén húzódó utca, amely majdnem félkör alakban fogja körül a városrészt. Hivatalos neve *Rákóczi utca*, de említik *Rákóczi út* néven is. Az 1870-es kataszteri térképen az utca név nélkül szerepel. Ott a mai Zólyom utca van Rákóczi utcaként feltüntetve. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 21, 22, TERGE 1968: 50. — T52-F1.

Rákóczi utca 2. lásd **Zólyom utca**

Rákosi Mátyás utca lásd **Hősök utca**

Rakottyás 2013: *Rakottyás*, 1981: *Rakottyás-dűlő*, 1970: *Rakottyás*, 1968: *Rakottyás, -ba*, 1967: *Rakottyás*, 1965: *Rakottyás, -ra, -ba* | *Rakottyá vessző vót ott egy tötésén. Ennek a barkája gyön ki legelébb, ezt szokták virágvasárnap szentelni*. 1909: *Rakottyás dűlő*, 1877: *Rakottyás dűlő*, 1870: *Rakottyás dűlő*. — A település külterületének keleti részén, a Fátyol-fenéktől északra, a Nánási úttól délre fekszik. A *rakottyás ~ rekettyés* 'rekettyebokrokkal benőtt terület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Részai a Kis-Rakottyás és a Nagy-Rakottyás. **Rakottyás-dűlő** néven is említik. Vö. *Rakottyás iskola*, *Rakottyás-mocsár*, *Rakottyás-tanya*. — ÉGy., FKNT., GÖRÖMBEI 1965: 15, Kat., MoFnT. 2/9, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 38, T1.S.78.1806/28–32. — T10-B4.

Rakottyás-dűlő lásd **Rakottyás**

Rakottyás iskola 2024: *Rakottyás iskola*, 2013: *Rakottyás iskola*. — Tanyasi iskola volt a Rakottyás-tanyán, az 1960-as években még tanítottak itt, utána felszámolták. — ÉGy.

Rakottyás-mocsár 1970: *Rakottyás-mocsár*, 1968: *Rakottyás mocsár, -ba*, 1967: *Rakottyás mocsár*, 1909: *Rakottyás-mocsár*. — A település külterületének keleti részén, a Rakottyás mélyebb fekvésű részét jelölte. — PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 38. — T10-B4.

Rakottyás-tanya 2013: *Rakottyás-tanya*. — A település külterületének keleti részén, a Rakoty-

tyás nevű területen található. A Rakottyás iskola is itt volt. — ÉGy. — T10-A4.

Református templom 2024: *Református templom*. — A település belterületének északi részén, a Taskó utcán álló épület. Eredetileg magtárnak épült. — ÉGy. — T52-F2.

Református templom
Fotó: Hortobágyi Leader Egyesület

Rét lásd **Alsó-rét**

Révész Vámosi-tanyák lásd **Vámosi-tanya**

Rohai-dűlő 1965: *Rohaji dűlő, -be* | *Rohaji Palkójé vót 200 hold szántó, még legelő is*. 1877: *Rohai dűlő*, 1870: *Rohai dűlő*. — A település belterületétől keletre, a Csósz-halomtól északra fekvő földterület. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — GÖRÖMBEI 1965: 15, Kat., T1.S.78.1806/28–32. — T10-A2.

Rozmaring utca 2024: *Rozmaring utca ~ Dimitrov utca*, 2013: *Dimitrov utca*, 1970: *Dimitrov út*, 1968: *Dimitrov utca*, 1967: *Dimitrov utca*, *Rozmaring u[tc]a*, 1965: *Rozmaring utca*, *Dimitrov utca*, 1870: *Rozmaring utca*. — A belterület központjától délkeletre fekvő utca, a Szabadság és a Rózsa utcát köti össze. Korábban **Dimitrov utca**, **Dimitrov út** volt a hivatalos neve, ame-

lyet a rendszerváltáskor változtattak meg. A 19. században *Rozmaring utcá*-nak hívták, ma is ez a hivatalos megnevezése. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 6, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 21, 22, TERGE 1968: 49. — T52-G3.

Rózsa lásd **Rózsa-tanya**

Rózsa-dűlő 1981: *Rózsa-dűlő*. — A település külterületének délnyugati részén található szántóföld, az Alsó-rét területén, a Rózsa-tanya körül. — MoFnT. 2/9. — T8-D4.

Rózsa-tanya 2024: *Rózsa-tanya*, 1970: *Rózsa-tanya*, 1968: *Rózsatanya*, *Rózsatanyára* | *Ez isz gazdasági központ vót. Az épület körül vót ültetve rózsafával*. 1967: *Rózsatanya*, 1967: *Rózsa tanya*, *Rózsa tanyára*, 1956: *Rózsatanya*, 1944: *Rózsatanya*, 1941: *Rózsa-tny. [tanya]*, 1939: *Rózsa-tanya*, 1937: *Rózsatanya*, 1926: *Rózsatanya*, 1913: *Rózsatanya*, 1909: *Rózsa-tanya*, 1907: *Rózsa tanya*, 1902: *Rózsa-tanya*, 1900: *Rózsa*, 1898: *Rózsa*, 1870: *Rózsa tanya*. — A település külterületének délnyugati részén, a Homoktól délre fekvő tanya és szántóföld. Káptalani birtok volt. Egyesek szerint a tanya köré ültetett rózsafáról kapta a nevét, mások szerint tulajdonosáról nevezték el. Hivatalos források **Rózsa** formában is említik. Vö. Rózsa-tanyasi-híd. — DIENES 1939: 356, ÉGy., Hnt., Kat., MaKF., PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 38. — T9-E5.

Rózsa-tanyasi-híd 1970: *Rózsa-tanyasi-híd*, 1968: *Rózsatanyasi híd*, 1967: *Rózsa tanyasi híd*. — A település külterületének délnyugati részén álló híd, a Rózsa-tanya közelében. A Selypesen vezetett át, ma már csak a helye van meg. — PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 38. — T9-E5.

Rózsa út lásd **Kossuth utca**

Rózsa utca 1. 2024: *Rózsa utca*, 1870: *Szegfű utca*. — A város központjától délkeletre fekvő utca, a Szabadság és a Bacsó utcát köti össze. Régebben **Szegfű utca** volt a neve. Hivatalos neve **Rózsa utca**. — ÉGy., Kat. — T52-F3.

Rózsa utca 2. lásd **Kossuth utca**

Rövid utca lásd **Csaba utca**

Ságvári utca 2024: *Ságvári utca*, 1970: *Ságvári utca*, 1968: *Ságvári utca*, 1967: *Ságvári utca*, 1965: *Ságvári utca*. — A belterület délkeleti részén húzódó utca, a Hősök útja és a Bem utca között. Eredetileg Ságvári Endréről nevezték

el, de a névváltoztatásra azért nem volt szükség, mert a jelző *Ságvár* településre ugyancsak utalhatott. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-G4.

Selypes lásd **Selypes-ér**

Selypes-ér

Fotó: Hortobágyi Leader Egyesület

Selypes-ér 2024: *Selypes ~ Király-ér*, 2013: *Selypes ~ Király-ér*, 2000: *Selypes-ér*, 1981: *Király-ér*, 1970: *Sejpes-ér*, *Kiráj-ér*, 1968: *Kiráj-ér*, *Sejpes-ér*, 1967: *Király-ér*, *Selypes ér*, 1965: *Sejpes*, 1941: *Selypes ér*, *Király-ér*, 1938: *Selypes ér*, 1897: *Selypes ér*, *Selypes*, 1883: *Sejpes ér*, 1883: *Selypes*, 1880: *Selypes víz*, 1872: *Selypes-be*, 1871: Az első híd a *Selypesen*, a város felé, 1870: *Selypes víz*, *Selypes folyó*, 1866: *Király-ér*, 1864: *Selypes folyó*, 1858: *Sejpes ér*, [1840 k.]: *Király ér*, 1808: *alveus Sejpes*, 1806: *Fluvius Sejpes*, 1783: *Selipes Riv[ulus]*, *Sellypes Bach*, 1768: *Selypest*, 1643: *Szelpes*, é. n.: *Selypes Fok*. — A településre észak felől, Újtikosról érkező vízfolyás, amely déli irányban, a Tiszával párhuzamosan végigfolyik a település határán. Polgár területét Folyás felé hagyja el. A **Selypes** név összefügg a *zsilip* 'a malom csatornája', 'lapályos, vizenyős helyeken levő feneketlen sár' értelmű köznévvvel, amelyet a TESz. délszláv eredetűnek mond. A víznév ennek -s képzős származéka. A név alakulásának hang- és szótörténeti részletei tisztázásra várnak. Különböző földrajzi köznévi utótagokkal szerepel a forrásokban: **Selypes-fok**, **Selypes-folyó**, **Selypes-víz** formában. **Király-ér** néven a 20. századtól tűnik fel. A névadás valós indítékát nem ismerjük, a név előtagja családnévből alakulhatott. Vö. **Selypes-farok**, **Selypes-híd**, **Selypes-köz**, **Selypes-tó**,

Selypes utca. Lásd **Király-ér** (Tiszagyulaháza, Újtikos). — BENCsik 1974a: 248, ÉGy., EKFT., GÖRÖMBEI 1965: 15, HKFT., Kat., LIPSZKY, Map., LIPSZKY, Rep., MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, PESTY 1864/38: 268, PJFN. 18, POZSONYI 2000: 188, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 38, TESz., T1.S.78.568/13–22, T1.S.79.929/8, T10.FM.4, T10.FM.46, T10.FM.48, T10.FM.84, T10.FM.93, T16.T.222. — T8-D3.

Selypes-farok 1768: Mindenkor az *Selypesfaroknál* ... rekesztették a Selypest. — A Selypes-ér valamely részét, talán mellékágát jelölhette. — BENCsik 1974a: 248.

Selypes-fok lásd **Selypes-ér**

Selypes-folyó lásd **Selypes-ér**

Selypes-híd 2024: *Selypes-híd*, 1970: *Sejpes-híd*. — A település északi határában, a Selypes-éren található egykori híd. Az adatközlők szerint az oroszok 1944. november 1-jén felrobbantották. — ÉGy., PJFN. 16. — T9-E2.

Selypes-köz 2024: *Sejpesköz*, 2022: *Selypes-köz*, 2013: *Selypes köz*, 2011: *Selypesköz*, 1985: *Selypesköz*, 1981: *Selypesköz*, *Selypes köze*, 1975: *Selypesköze*, 1973: *Selypesköze*, 1970: *Sejpes-köz*, *Sejpes köze*, 1968: *Sejpesköz*, -be, *Sejpesköze* | *Kis területű lapos hej a Sejpes partyán. Csag gyikim vam benne*. 1967: *Selypesköze*, 1967: *Selypes-köz*, *Selypesköz*, 1965: *Sejpesköze* | *Sejpesközt vótam*. 1961: *Selypesköze*, 1909: *Selypesköze*, *Selypes köze*, 1873: *Selypesközi* gyalogföldekre, 1870: *Selypes köze*, *Selypes közé*, 1869: legelője egy darabba a *Selypes közt* ... kiadatott, 1836: *Selypes köz*i krump-
liveteményébe. — A település külterületének nyugati részén, a Selypes-értől nyugatra fekvő nagy területű határrész. Elsődlegesen a Selypes-ér és a Tisza közét jelölhette. **Selypes köze** formában is említik. Részai a Kis-Selypes-köz és a Nagy-Selypes-köz. Vö. **Selypes-köz-tanya**. — BENCsik 1974a: 248, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 15, Hnt., Kat., MoFnT. 2/9, PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 10, 14, TERGE 1968: 31, 38, T1.S.79.929/8, T4.T.198. — T9-E2.

Selypes köze lásd **Selypes-köz**

Selypes-közi-tanya lásd **Selypes-köz-tanya**

Selypes-közi-tanyák lásd **Selypes-köz-tanya**

Selypes-köz-tanya 2024: *Selypes-köz-tanya*, 2013: *Selypesközi-t[anya]* ~ *Selypesközi tanyák*. — A település külterületének nyugati felén, a

Selypes-köz északi részén fekvő tanyák. **Selypes-közi-tanya**, **Selypes-közi-tanyák** formában is említik. — ÉGy. — T9-E2.

Selypes-tó +?1292: ad aquam *Zelp(us)tv.* — A Tiszától keletre, Palkonya (Borsod vm.) határában említik, ma Polgár határának nyugati részén keresendő. A kézenfekvő lehetőségként felmerülő *Selypes-tó* olvasatot nem valószínűsíti az a körülmény, hogy a Selypes-ér egykor jóval délebbre ömlött a Tiszába, Polgár határában viszont még a 18–19. században is sok helyen tóvá szélesedett a vízfolyás. — EKFT., Gy. 1: 736, 799, 803, MKFT.

Selypes utca lásd **Bocskai utca**

Selypes-víz lásd **Selypes-ér**

Sertéshizlalda 2024: *Hizlalda*, 2022: *Sertéshizlalda*, 2013: *Sertéshizlalda*, 2011: *Sertéshizlalda*, 1985: *Sertéshizlalda*, 1981: *Hizlalda*, 1975: *Sertéshizlalda*, 1973: *Sertéshizlalda*, 1967: *Sertéshizlalda*, 1962: *Sertéshizlalda*. — A település belterületétől délre, a vasút mellett fekszik. Az 1950-es évek vége felé épült, több mint tízezer sertést tartottak itt. **Hizlalda** néven is említik. — ÉGy., Hnt., MoFNT. 2/9, T4.T.198. — T9-G4.

Siki-tanya 1968: *Siki tanya*, *Siki tanyára*, 1967: *Siki tanya*. — Egykori tanya Polgáron, pontos helye ismeretlen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 38.

Siklósi-pusztá 1838: a Kengyelfiók széliben, a *Siklósi pusztában*. — A település külterületének északkeleti részén, a Kengyel-közben egykori urasági major. A névadás indítékát nem ismerjük. — BENCSIK 1974a: 248.

Strandfürdő

Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Simkovics-tanya 1870: *Simkovics tanya*. — A település belterülete mellett délen, a Fleischer-gyepen feküdt. Bizonyára egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — Kat. — T52-E5.

Somogyi Béla utca lásd **Somogyi utca**

Somogyi utca 2024: *Somogyi utca*, 1970: *Somogyi utca*, 1968: *Somogyi Béla utca*, 1967: *Somogyi Béla utca*, 1965: *Somogyi utca*. — A település belterületének délkeleti részén húzódó utca, a Bem utcát köti össze a Hősök utcával. Korábban **Somogyi Béla utca** volt a neve, ezt a rendszerváltást követően a dél-dunántúli tájegységre utaló *Somogyi utcá*-ra változtatták. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-G4.

Sörkert 2024: *Sörkert ~ Móra úti sörkert*, 1970: *Sörkert*, 1968: *Sörkert | Id zajlottak le a majálisi ünnepségek még a búcsúk.* 1967: *Sörkert*. — A település belterületének délkeleti részén, a Móra Ferenc utcán levő egykori kertes rész. Az 1950-es években a majálisokat tartották itt, azóta beépítették. **Móra úti sörkert** néven is említik. — ÉGy., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 15, TERGE 1968: 48. — T52-G3.

Sportpálya 2024: *Sportpálya ~ Pálya*. — A település belterületének északkeleti részén fekvő sportpálya, a Lakatostól északra, a Rákóczi utcáról lehet megközelíteni. **Pálya** néven is említik. — ÉGy. — T52-G2.

Strandfürdő 2024: *Strandfürdő ~ Fürdő*. — A település belterületének északi részén, a Fürdő utcán fekvő strandfürdő. **Fürdő** néven is említik. — ÉGy. — T52-F1.

Subi-dűlő 1970: *Subi-döllő*, *Subi-déllő*, 1968: *Subi déllő, -be*, *Subi döllő, -be* | *A Morotvaközöttü léfelé van. A Subi Jóskájé vót, arrú lett a neve.* 1967: *Subi déllő*. — A település külterületének északi részén fekvő dűlő, a Morotva-köztől délre. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. Ma nem ismerik ezt a nevet. — PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 15, TERGE 1968: 39. — T2-C5.

Sugár utca lásd **Deák Ferenc utca**

Szabadság tér lásd **Barankovics tér**

Szabadság utca 2024: *Szabadság utca ~ Szép utca ~ Szép József út*, 2013: *Szabadság utca ~ Szép utca*, 1970: *Szabadság utca*, 1968: *Szabadság utca*, 1967: *Szabadság utca*, *Szép utca*, 1965: *Szabadság utca*, *Szent István utca*, *Szép utca*, 1870: *Szép utca*. — A település köz-

pontjából délkelet felé húzódó utca. Korábban *Szép utca*, illetve *Szép József út* volt a neve. A helybeliek szerint *Szép József* katonatisztról nevezték el. Egy forrás *Szent István utca*-ként említi. A település legszelebb utcája volt a Rákóczi utca mellett. Hivatalos neve *Szabadság utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 6, térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 21, 22, TERGE 1968: 50. — T52-F3.

Szabolcs utca 2024: *Szabolcs utca*, 1970: *Szabolcs utca*, 1968: *Szabolcs utca*, 1967: *Szabolcs utca*, 1965: *Szabolcs utca*. — A település belterületének keleti részén húzódó utca, a Hajdú és a Hősök utca kereszteződéséből nyílik, és a Nánási útban folytatódik. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-H4.

Szállás-hát 2024: *Szállás-hát*, 2013: *Szállás-hát*, 1967: *Szálláshát*. — A település nyugati határszélén fekvő terület, a Kis-Selypes-köz része. Egykor káptalani birtok volt. Vö. *Szállás-hát-tanya*. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T8-D2.

Szállás-háti-tanya lásd **Szállás-hát-tanya**

Szállás-hát-tanya 1968: *Szálláshát tanya*, *Szálláshát tanyára* | *Tisza mellett közvetlenül. Ot vót a kompátjáró, oszt a tanyán mēkszádogátak az átutazók.* 1941: *Szálláshát-tny. [tanya]*, 1883: *Szállásháti tn. [tanya]*. — A település külterületének északnyugati részén, a *Szállás-hát* területén fekvő tanya. **Szállás-háti-tanya** formában is említik. — HKFT., MaKF., TERGE 1968: 39. — T8-D2.

Száraz-Bogát 1864: *Száraz bogát*, 1858: *Szárasz bagat köszi*. — A Bogát-köz déli részén fekvő terület a folyási határszélén. **Száraz Bogát köze** formában is említik. — PESTY 1864/38: 268a, MKFT. — T9-E5.

Száraz Bogát köze lásd **Száraz-Bogát**

Száz holdas 1968: *Szászhódas, -ba* | *Szász hód jó szántó van ott egy végbe*. — Szántóföld Polgáron, pontos helyét nem ismerjük. Száz hold szántóföld tartozott egybe a területen, nevét innen kapta. — TERGE 1968: 39.

Széchenyi utca 2024: *Szécsényi utca*, 1970: *Szécsényi utca*, 1968: *Széchenyi utca*, 1967: *László u[utca]*, *Széchenyi utca*, 1965: *Széchenyi utca*, 1870: *László utca*. — A település belterületének északkeleti részén húzódik, a Hősök utcát a Rákóczi utcával köti össze. Korábban *László*

utca volt a neve, e megnevezés indítékát nem ismerjük. Hivatalos neve *Széchenyi utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-F3.

Szegfű utca lásd **Rózsa utca 1.**

Szégyés 1970: *Szégyés*, 1968: *Szégyés, -be* | *A Nyilas még a Szégyés egymás végibe van. A Szégyés a vasútra hord véggel. Nagy laposz szénatermő terület, sokszor vízállás var rajta. | Két embër pērbe vót ammijatt egymással, osz csak mondogatták azok egymásnak, hogy szégyélhetéd magad. Így ragatt rá a földre is ez a név.* 1967: *Szégyés, -be*, 1872: *Szégyésig*, 1843: *Szégyésig*, 1836: *Szegyes*, 1783: *Seges* morast. — A település belterületétől keletre fekvő földterület, a Kenderföld és a vasút mellett. A *szégye* elsődleges jelentése 'erős husángokból álló, kerítészerű halfogó rekeszték'. Helyhez kötött voltából fakadóan már viszonylag korán kialakulhatott 'halászóhely' jelentése is. A *Szégyés* névben -s képzős formában szerepel. Vö. *Szégyés foka*, *Szégyés-hát*, *Szégyés laposa*, *Szégyés-oldal*. — BÁBA 2016: 143–144, BENCsik 1974a: 249, EKFT., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 15, TERGE 1968: 39, 40, T16.T.75. — T9-H1.

Szégyés foka 1839: *Szégyés fokáig*. — A Szégyés vizét levezető vízfolyás lehetett, helyét pontosabban nem ismerjük. — BENCsik 1974a: 249.

Szégyés-hát 1981: *Szégyés-hát*, 1967: *Szégyés-háti domb*, 1965: *Szégyeshát*, 1909: *Szégyés-háti dűlő*, 1877: *Szégyes hát*, *Szégyeshát*, *Szegyes háti dűlő*, 1870: *Szégyesháti dűlő*. — A település belterületétől keletre fekvő földterület, a Szégyés magasabb része. **Szégyés-háti-domb**, **Szégyés-háti-dűlő** néven is említik. — GÖRÖMBEI 1965: 16, Kat., MoFnT. 2/9, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 15, T1.S.78.1806/28–32. — T9-G2.

Szégyés-háti-domb lásd **Szégyés-hát**

Szégyés-háti-dűlő lásd **Szégyés-hát**

Szégyés-háti-tanya 1967: *Szégyesháti tanya*. — A település belterületétől keletre fekvő tanya, a Szégyés-hát területén. — TARJÁNYI 1967: 15. — T9-H2.

Szégyés laposa 1864: *Szégyés lapossa*. — A település belterületétől keletre fekszik, a Szégyés mélyebb részét jelölhette. — PESTY 1864/38: 268a.

Szégyés-oldal 2024: *Szégyés-oldal*, 2013: *Szégyés-oldal*, 1970: *Szégyés-óadal*, 1968: *Szégyésóadal*, -*ba*, 1967: *Szégyés-oldal*, 1965: *Szégyésóadal*, -*ra*, -*ról*. — Földterület a település belterületétől keletre, a Kenderföldek alja mellett, a Szégyés szélén. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 16, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 15, TERGE 1968: 39, 40. — T9-H2.

Szénatelep 2013: *Széna-telep*, 1970: *Széna-telep*, 1968: *Szénatelep*, -*re*, 1967: *Szénatelep*. — A település belterületétől keletre található terület, a Szabolcs utcán, a Vásártértől keletre. Szövetkezeti felvásárlótelep volt. A *szénatelep* 'olyan tér, ahol szénát tárolnak' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKNT., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 15, TERGE 1968: 40. — T9-G3.

Szent Imre utca lásd **Hősök utca**

Szent István utca lásd **Szabadság utca**

Szentmihályi út 1871: *Szentmihályi uton*. — Az egykori Búdszentmihály (ma Tiszavasvári része) felé vezető utat jelölhette. — BENCSIK 1974a: 246.

Szép József út lásd **Szabadság utca**

Szép utca lásd **Szabadság utca**

Szigredi-tanya 1928: *Szigredi tn. [tanya]*, 1918: *Szigredi tn. [tanya]*, 1886: *Szigredi t[tanya]*, 1883: *Szigredi tn. [tanya]*, 1858: *Szigredi tanya*. — A település külterületének déli részén, a Homok-halomtól délre fekvő egykori tanya. Valószínűleg egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — GÖNCZY, HKFT., MKFT., T16.T.150, T16.T.354. — T9-E5.

Szilágy lásd **Szilágy-tanya**

Szilágy-tanya 1907: *Szilágy tanya*, 1902: *Szilágy tanya*, 1900: *Szilágy*, 1898: *Szilágy*, 1864: *Szilágy*. — Egykori tanya Polgáron, pontos helye ismeretlen. Valószínűleg egykori tulajdonosáról kapta a nevét. *Szilágy* formában is említik. — Hnt., PESTY 1864/38: 269a.

Szil-hát 2024: *Szil-hát*, 2013: *Szil-hát*, 1981: *Szil-hát*, 1970: *Szil-hát*, 1968: *Szilhát*, -*ra* | *Keletnek esik a káptalani birtogba. A húszas évvegbe vagyónválcságba a hadirokkantak kapták még. A fákrú kapta a nevit, mer szilfákkal vót cserjésédve*. 1967: *Szilhát*, 1965: *Szilhát*, 1956: *Szilhát*, 1929: *Szilhát*, 1926: *Szilhát*, 1909: *Szil-hát*, 1900: *Szilhát*, 1898: *Szilhát*, 1897: *Szilhát*, 1896: *Szil-hát*, 1883: *Szilhát*, 1883: *Szilhát*, 1870: *Szilhát*, 1858: *Pusztá Szilhát*, 1843: *Szilhát*tal együtt. —

A település külterületének északnyugati részén, Újtikos és Tiszaújváros határa mellett fekszik. Egykor az egri káptalan birtokához tartozott. Szilfás terület volt. *Pusztá-Szil-hát* néven is említik. Vö. Szil-hát alja, Szil-háti-kaszáló, Szil-hát-tanya. Lásd Szil-hát (Újtikos). — BENCSIK 1974a: 250, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 16, HKFT., Hnt., Kat., MKFT., MoFnT. 2/9, MVV 19: 71, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 15, TERGE 1968: 40, T1.S.79.929/8, T10.FM.46, T10.FM.93, T10.FM.94, T22.B.IX.a.2078. — T2-C5C4.

Szil-hát alja 1777: *Szil Hát allyáról*. — A település külterületének északnyugati részén fekvő földterület. A Szil-hát mellett levő mélyebb fekvésű terület lehetett. — BENCSIK 1974a: 250. — T2-B4.

Szil-háti-kaszáló 1864: *Szil hati Kaszálló*. — A település külterületének északnyugati részén, a Szil-háton fekvő egykori kaszáló. — PESTY 1864/38: 268b. — T2-B4.

Szil-hát-tanya 1928: *Szilhát tn. [tanya]*, 1918: *Szilhát tn. [tanya]*, 1909: *Szilhát tanya*, *Szilhát-tanya*, 1907: *Szilhát tanya*, 1902: *Szilhát tanya*, 1883: *Szilhát tn. [tanya]*, 1870: *Szilhát tanya*. — Egykori tanyák a település külterületének északi részén, a Szil-háton. — HKFT., Hnt., Kat., PJFN. 17, T16.T.150, T16.T.354. — T2-C4.

Szilvási-tanya 2013: *Szilvási-tanya*, 1965: *Szilvási tanya*, 1941: *Szilvási-tanyák*. — A település külterületének délnyugati részén, az Alsó-réten fekvő tanya. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. *Szilvási-tanyák* formában is említik. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 9, MaKF. — T8-C4.

Szilvási-tanyák lásd **Szilvási-tanya**

Szondy utca 2024: *Szondi utca*, 1970: *Szondi utca*, 1968: *Szondi utca*, 1967: *Szondi utca*, *Pece u[tca]*, 1965: *Szondi utca*, 1870: *Pece utca*, 1864: *Peczeköz*. — A település belterületének északkeleti részén húzódik, a Taskó utca középső, kettéágazó részének nyugati szakaszát jelöli. Korábban *Pece utca*, *Pece köz* volt a neve. Ennek előtagja a *pece* 'természetes vízlevezető árok, csatorna' földrajzi köznévből lehetett. Hivatalos neve *Szondy utca*. — ÉGy., FKNT., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PESTY 1864/38: 268b, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 21, 22, TERGE 1968: 50. — T52-F2.

Szöd-halom 1783: *Szöd Halom*. — A település belterületétől keletre fekvő halom, a Csösz-ha-

lom mellett északnyugaton. A névadás indítékát nem ismerjük. — EKFT. — T9-G2.

Szőke-tanya 1883: *Szőke tn. [tanya]*. — A település belterületétől délkeletre, a Pálinkás nevű területen, az Olei József-tanyától északnyugatra fekvő egykori tanya. Valószínűleg tulajdonosáról kapta a nevét. — HKFT. — T9-H3.

Szőlő 2024: *Szőlő, -be*, 2013: *Szőlő*, 1970: *Szőlő*, 1970: *Szöllő, Szöllők*, 1968: *Szöllő, -be, Szőlő*, 1967: *Szőlő, -be*, 1965: *Szőlő, -be, -ből, -bű* | *Bé vót állítva szőlővel, oszt a 80-as esztendőkhöz kimént belüle a szőlő. Egyrésze homok, másrésze feketeföld, ebből teljesen kimént a szőlő, csak a neve maradt még, mos megint telepítgetnék.* 1909: *Szőlő*, 1870: *Szölő, Szöllő, Szőlő*. — A település belterületének délnyugati részén fekvő településrész, a Deli Mátyás, a Gagarin, a Szőlő, a Benczúr és a Vas Gereben utcákat foglalja magában. Az 1870-es térkép szerint még szőlőskertek voltak itt, később beépítették. **Szőlők** formában is említik. Vö. Szőlő alja, Szőlősi-híd, Szőlő utca. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 16, Kat., PJFN. 16, 18, TARJÁNYI 1967: 16, 19, TERGE 1968: 40, 48, T1.S.79.929/8. — T9-E2.

Szőlő alja 1970: *Szöllők ajja, Szöllő ajja*, 1968: *Szöllőajja, Szöllő alá*, 1968: *Szöllők alja*, 1967: *Szöllőalja, Szöllők ajja*, 1909: *Szöllők ajja*, 1870: *Szölő allja*. — A település nyugati határában, a belterület nyugati széle és a Selypes között fekszik, a Szőlőtől nyugatra, annál mélyebben. **Szöllők alja** formában is említik. — Kat., PJFN. 16, 18, TARJÁNYI 1967: 15, 19, TERGE 1968: 41, 48.

Szöllők lásd **Szőlő**

Szöllők alja lásd **Szőlő alja**

Szőlősi-híd 1968: *Szöllősi híd*, 1967: *Szőlősi híd*. — A település belterületének délnyugati részén fekvő híd volt, a Szőlő nevű településrészen. — TARJÁNYI 1967: 16, TERGE 1968: 41. — T9-E3.

Szőlő utca 2024: *Szőlő utca*, 2013: *Szőlő utca*. — Utca a belterület délnyugati részén, a Vas Gereben és a Vereckei utca között. A Szőlő nevű településrész közepes részén fekszik. — ÉGy. — T52-E3.

Tag 2024: *Tag ~ Tagi rész*, 2013: *Tag, Tagi-föld*, 1970: *Tagok, Tag*, 1968: *Tag, -ba, Tagok, -ba* | *Naty tagba vót egy gazdának a föggye.* 1967: *Tag, -ba*, 1877: *Tagföldek*, 1870: *Tag*. — A település külterületének délkeleti részén fekvő

szántóföld, a mai M3 Outlet környékén. Egy-egy gazda e területen nagyobb kiterjedésű birtokkal rendelkezett. A név a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznévből alakult. **Tagok, Tag-földek, Tagi-föld, Tagi-rész** néven is ismerik. — ÉGy., FKNT., PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 16, TERGE 1968: 41, T1.S.78.1806/28–32, T1.S.79.929/8. — T10-A4.

Tag-földek lásd **Tag**

Tagi-föld lásd **Tag**

Tagi-rész lásd **Tag**

Tagok lásd **Tag**

Tálas-tanya 2024: *Tálas-tanya*. — A település külterületének délkeleti részén, az Olei József-tanyától délre lévő tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T9-H4.

Táncsics utca 2024: *Táncsics utca*, 1970: *Táncsics utca*, 1968: *Táncsics utca*, 1967: *Táncsics utca*, 1965: *Táncsics utca*, 1870: *Kálvária utca*. — A település belterületének központjából délnyugat felé vezető utca, a Hősök utcából nyílik. Korábban **Kálvária utca** volt a neve, mivel a Kálvária-domb mellett vezet el. Hivatalos neve *Táncsics utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-F3.

Táncsics téesz 2024: *Táncsics téesz*. — A település délnyugati határában található földterület a Kacsá-tanya, a Pap-tanya, a Fűrész-major és a Horváth-tanya környékén. Egykor a Táncsics termelőszövetkezet gazdálkodott rajta, és szarvasmarhatelep is működött itt. — ÉGy. — T9-E3.

Tanyi-tanya 1941: *Tanyi-tny. [tanya]*. — A település külterületének déli részén, a Rózsa-tanyától délkeletre fekvő egykori tanya. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. — MaKF. — T16-B1.

Taskó István út lásd **Taskó utca**

Taskó István utca lásd **Taskó utca**

Taskó utca 2024: *Taskó utca ~ Taskó István utca ~ Nagyfolyó utca*, 2013: *Nagyfolyó utca ~ Taskó utca*, 1970: *Taskó István út*, 1968: *Taskó utca*, 1967: *Nagyfolyó u[utca], Taskó u[utca]*, 1965: *Taskó utca*, 1870: *Nagyfolyó utca*, 1864: *nagyfolyó utsza*. — A település egyik leghosszabb utcája, amely majdnem félkörbe öleli az

északkeleti városrészt. **Taskó István út**, **Taskó István utca** formában is említik. A Tanácsköztársaság veteránjáról, Taskó Istvánról kapta a nevét. Hivatalos neve **Taskó utca**. **Nagyfolyó utca** névváltozata is él, amely arra utal, hogy északi vége a Selypes-érhez vezet. Vö. Kisfolyó utca. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PESTY 1864/38: 268b, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 21, 22, TERGE 1968: 50. — T52-E1.

Taskó utcai parasztház

Fotó: Gombos László

Temető 2024: *Temető*, 1965: *Temető*, 1877: *Temető*. — A település belterületének délnyugati részén fekvő temető. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 16, T1.S.78.1806/28–32. — T52-E4.

Temető-dűlő 1970: *Temető-döllő*, *Temető déllő*, 1968: *Temetődűlő*, 1967: *Temetődöllő*, 1870: *Temető dűlő*. — A település belterülete mellett délen, a Temető szomszédságában fekszik. — Kat., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 19, TERGE 1968: 49. — T9-F3.

Temető tér lásd **Barankovics tér**

Temető utca lásd **Kolozsvári utca**

Templom lásd **Katolikus templom**

Templomkert 2024: *Templomkert*. — A település központjában fekvő kert, a Katolikus templom mögötti terület a Barankovics téren. A név a *templomkert* ’a templomot körülvevő kert’ jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKNT. — T9-F2.

Templom tér lásd **Barankovics tér**

Templom utca lásd **Barankovics tér**

Tikosi út 2024: *Tikosi út*, 1965: *tíkosi útig*. — A település belterületétől északkeleti irányban húzódó, Újtikos felé vezető út. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 13. — T9-G2H1.

Tiszai major 2024: *Tiszai major*. — A település nyugati határában fekvő major, a Selypes-köz nevű területen. A November 7. térszé volt. — ÉGy. — T9-E2.

Tiszai utca 2024: *Tiszai utca*. — A település külterületének északi szélétől induló utca, a Dózsa György utca folytatása. A Tisza-híd felé vezet, a 35-ös útba csatlakozik. Vö. Tisza úti tanyák. — ÉGy. — T52-E2.

Tisza köze lásd **Tisza-lapos**

Tisza-lapos 1968: *Tiszalapos*, *-ra*, *Tizsaköze*, *Tizsaközébe*, 1967: *Tisza köze*, *Tiszalapos*. — A település külterületének nyugati részén fekvő rét, legelő. A Holt-Tisza-ágak által közrefogott terület, ezért **Tisza köze** néven is említik. — TARJÁNYI 1967: 16, TERGE 1968: 41.

Tiszapolgár lásd **Polgár**

Tisza úti tanya lásd **Tisza úti tanyák**

Tisza úti tanyák 2024: *Tiszai úti tanyák* ~ *Tisza úti tanya*, 2022: *Tisza úti tanya*, 2013: *Tisza-úti-t[anya]*, 2011: *Tisza úti tanya*, 1981: *Tisza úti tanya*, 1973: *Tisza úti tanya*. — A település belterülete mellett északon levő tanyák, a Tiszai utca mentén. Mintegy 10 család lakik itt, korábban több tanya is állt ezen a helyen. Egyes számú alakban, **Tisza úti tanya** formában is használják. Vö. Tiszai utca. — ÉGy., Hnt., MoFnT. 2/9. — T9-E1.

Toldi Miklós utca lásd **Toldi utca**

Toldi utca 2024: *Toldi utca*, 1970: *Toldi Miklós utca*, 1968: *Toldi utca*, 1967: *Toldi utca*, 1965: *Toldy utca*. — A település belterületének délkeleti részén húzódó utca, a Bem utcát köti össze a Hajdú utcával. Hivatalos neve *Toldi utca*, de említik **Toldi Miklós utca**-ként is. — ÉGy.,

Templomkert

Fotó: Hortobágyi Leader Egyesület

GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-G5H4.

Torma utca lásd **Bercsényi utca**

Tökös-tó 2024: *Tökös-tó*, 2013: *Tökös-tó ~ Ibituba*, 1970: *Tökös-tó*, 1968: *Tököstó, -ba | Alacsony fölterület, de a kukoricának nagyjójó vót. A kukorica közé vettek tököt is, oszt annyi termétt, hogy ajig győszték elhordanyi. Ezé létt Tököstó.* 1967: *Tökös tó*. — A belterület mellett északnyugaton, a Selypes-közben fekvő kisebb terület. Nevét a helybeliek az itteni jó tökterméssel magyarázzák, a név *tó* utótagja alapján azonban arra is gondolhatunk, hogy a vizes területen tenyésző vizitökről nevezték el. Újabban zártkerteket alakítottak ki rajta, ennek nyomán *Ibituba* néven is említik, a Rabszolgasors című sorozat birtoka után. Vö. *Tökös-tó*-oldal. — ÉGy., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 16, TERGE 1968: 41, 42. — T9-E2.

Tökös-tó-oldal 1970: *Tökös-tó-ódal*, 1968: *Tököstóódal, -ba | Az ódalasab részt külön is elneveszték Tököstóódalnak.* 1967: *Tökös tó-oldal*. — A település belterületétől északnyugatra fekvő szántóföld, a Tökös-tó mellett délkeleten. — PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 16, TERGE 1968: 42. — T9-E2.

Tölgyfa utca 2024: *Tölgyfa utca*. — A település belterületének északi részén húzódó kis utca, a Hévíz utcából nyílik, s az Erdő utcával párhuzamosan halad. Hivatalos név. — ÉGy. — T52-F1.

Tövis utca lásd **Kölcsey utca**

Tréki-föld 2013: *Tréki-föld*, 1970: *Tréki-föld*, 1968: *Tréki föld, -re*, 1967: *Tréki föld*. — A település belterülete mellett északon fekvő földterület, a Selypes-közben. Tulajdonosáról kapta a nevét. Vö. *Tréki-tanya*. — ÉGy., PJFN. 18, TARJÁNYI 1967: 16, TERGE 1968: 42. — T9-E2.

Tréki-tanya 1928: *Fréki tn. [tanya]*, 1883: *Fréki tn. [tanya]*, 1870: *Tréki tanya*. — A település belterületétől délkeletre, a Piócáson lévő egykori tanya. A *Fréki-tanya* forma elírás lehet, *Tréki* nevűek ugyanis élnek a településen, ilyen nevűnek a Tréki-tanya közelében is volt birtoka. Vö. *Tréki-föld*. — HKFT., Kat., T16.T.354. — T9-H5.

Újtelep 2024: *Újtelep*, 1970: *Új-telep*, 1967: *Újtelep*. — A település belterülete mellett keleten fekvő településrész, a Szabolcs utca környéke.

Vö. *Újtelep utca*. — ÉGy., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 16. — T9-G3.

Újtelepi utca lásd **Újtelep utca**

Újtelep utca 2024: *Újtelepi utca*, 1968: *Újtelep utca*, 1967: *Újtelep utca*. — A település belterületétől keletre levő, két szakaszból álló kis utca az Újtelepen. *Újtelepi utcá*-nak is mondják. Hivatalos neve *Újtelep utca*. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-H3.

Ungár kocsmá lásd **Kovács-daráló**

Úsztató-hely 1870: *Úsztatóhely*. — A település délnyugati határában fekvő földterület a Selypes-ér kanyarulatában, a Csíkord-zuggal szemben. A név előtagja az *úsztató* ’állatok fürdetésére szolgáló patak vagy folyórész’ jelentésű földrajzi köznévv. — FKnt., Kat. — T8-D3.

Úttörő utca 2024: *Úttörő utca*, 2013: *Úttörő utca*, 1970: *Úttörő utca*, 1968: *Úttörő utca*, 1967: *Úttörő utca*, 1965: *Uttörő utca*. — A település belterületének délkeleti szélén húzódó utca, a Hajdú utcából nyílik. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-H5.

Vágóhíd 2024: *Vágóhíd*, 2013: *Vágóhíd*, 1970: *Vágó-híd*, 1968: *Vágóhíd*, 1967: *Vágóhíd*. — A település belterületének északi részén található, a Selypes-hídtól nyugatra. 1914-ben építették, ma már nem üzemel vágóhídként. — ÉGy., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 17, TERGE 1968: 49. — T9-E2.

Vak Bottyán utca 2024: *Vak Bottyán utca*, 1970: *Vak Bottyán utca*, 1968: *Vak Bottyán utca*, 1967: *Vak-Bottyán utca*, 1965: *Vak B[ottyán] utca*, 1870: *Mészáros utca*. — A település központjától északra lévő rövid kis utca, a Dózsa György és a Kossuth utcát köti össze. Korábban *Mészáros utca* volt a neve, talán az ott működő mézszárszékre utalóan. Hivatalos neve *Vak Bottyán utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-F2.

Vályogödör 2024: *Vályogödör*, 2013: *Vályogödör*, 1970: *Vájog-güdüör*, 1968: *Vájoggyüdüör, -be*, 1967: *Vályoggyüdüör*, 1870: *Vályog güdüör, Vályog güdüör*. — A település belterülete mellett délen, a Homok nevű területen levő gödrös terület. Nevét onnan kapta, hogy a téglakészítéshez szükséges agyagot innen ásták ki. A *vályoggyüdüör* ’hely ahonnan a vályogvetéshez nyerik az

anyagot' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnt., Kat., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 16, TERGE 1968: 42, T1.S.79.929/8. — T9-E3.

Vámos földje 1967: *Vámos földje*. — Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. Pontos helyét nem ismerjük. — TARJÁNYI 1967: 17.

Vámosi Antal tanyája 2024: *Vámosi Antal tanyája*. — A település déli határában, a Bacsaházi-földtől keletre levő tanya, sertéstelep is működik itt. — ÉGy. — T9-F4.

Vámosi-tanya 2024: *Vámosi-tanya*, 2013: *Vámosi-tanya*, 1970: *Vámosi tanya*, 1968: *Vámosi tanya*, 1967: *Vámosi tanya*, 1965: *Rívísz Vámosi tanyák | Rívíszeknek híjják őket, mert az apjuk vót a Tiszán rívísz*. 1941: *Vámosi tanyák*, 1928: *Vámosi tn. [tanya]*, 1886: *Vámosi t[anya]*, 1883: *Vámosi tn. [tanya]*. — A település külterületének délkeleti részén, a Kis-Kapros déli részén fekvő tanya. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. **Vámosi-tanyák**, **Révész Vámosi-tanyák** formában is említik. — ÉGy., GÖNCZY, GÖRÖMBEI 1965: 15, HKFT., MaKF., PJFN. 20, TARJÁNYI 1967: 17, TERGE 1968: 43, T16.T.354. — T10-A3.

Vámosi-tanyák lásd **Vámosi-tanya**

Varga halma 2013: *Varga halma*, 1970: *Varga halma*, *Varga-halom*, 1968: *Vargahalma*, *Vargahalmára*, *Vargahalom*, *-ra*, 1967: *Vargahalmi domb*, 1965: *Vargahalma | Egy Varga nevezetű embérnek vót ott egy kis dombon tanyája, de mán a dombot is elhorták, mert jó sárgaföd vót*. 1870: *Varga halom*, 1864: *varga halom*, 1843: *Varga halmi* táblák. — A település belterületétől délre, a Bacsaházi-föld mellett fekszik. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. **Varga-halom**, **Varga-halmi-domb** formában is említik. Vö. Varga-halmi-dűlő. — BENCSIK 1974a: 251, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 16, Kat., PESTY 1864/38: 268b, PJFN. 19, TARJÁNYI 1967: 17, TERGE 1968: 42. — T9-E4.

Varga-halmi-domb lásd **Varga halma**

Varga-halmi-dűlő 1981: *Varga-halmi-dűlő*, 1965: *Vargahalmi delő*, 1909: *Vargahalmi dűlő*, 1877: *Varga halmi dűlő*, 1870: *Vargahalmi dűlő*. — A település belterületétől délre, a Varga halma körül fekvő földterület. — GÖRÖMBEI 1965: 16, Kat., MoFnT. 2/9, PJFN. 19, T1.S.78.1806/28–32. — T9-F4.

Varga-halom lásd **Varga halma**

Város földje 1970: *Város földje*, 1968: *Városföggye*, *Városföggyére*, 1909: *Város földje*, 1877: *Város földje*. — A település belterületétől keletre fekvő földterület, a Nánási úttól délre. A község ezt a területet szokta illetményföldként kiosztani. — PJFN. 19, TERGE 1968: 43, T1.S.78.1806/28–32. — T9-G3.

Városcsokor lásd **Községcsokor**

Városcsokor utca 2024: *Városcsokor utca ~ November hét utca*, 2013: *November hét utca*, 1970: *Novembër hét út*, 1968: *November 7 utca*. — A település központjában húzódó utca az egykori Városcsokor területén. A Kiss Ernő és a Petőfi utcát köti össze. Korábban **November 7. utca** volt a neve, de említik **November 7. út** formában is. Hivatalos neve *Városcsokor utca*. — ÉGy., PJFN. 16, TERGE 1968: 50. — T52-F3.

Város kútja 2013: *Város kútja*. — A település belterületének központjában, a községháza előtt álló kút. — ÉGy. — T9-F2.

Varró család tanyája lásd **Varró-tanya**

Varró-tanya 2024: *Varró-tanya ~ Varró család tanyája*. — A település külterületének déli részén, a Mervó-tanyától keletre lévő tanya. Említik **Varró család tanyája** néven is. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T16-C1.

Vásártér 2024: *Vásártér*; 1970: *Vásártér*; 1967: *Vásártér | Ot tartották a vásárt még a kapitalizmus idejibe. Ma: Rákoczi ut.* — ÉGy., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 19. — T52-G2.

Vásártéri-dűlő lásd **Bokorháti-Kis-tag**

Vas Gereben utca 2024: *Vas Gereben utca*, 1970: *Vas Gereben utca*, 1968: *Vas Gereben utca*, 1967: *Vas Gereben utca*, 1965: *Vas Gereben utca*, 1870: *Epreskert utca*. — A település belterületének nyugati részén húzódó utca, az Alkotmány utcától halad délnyugat felé. Egykor **Epreskert utcá**-nak hívták, mivel az Epreskertbe vezetett. Hivatalos neve *Vas Gereben utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 20, 22, TERGE 1968: 50. — T52-E3.

Vaskapu 1970: *Vaskapu*, 1968: *Vaskapu*, 1967: *Vaskajm*. — A belterület nyugati részén a Szőlő nevű településrész bejárati része volt. A *vaskapu* 'mély út, horhos bejárata' földrajzi köznévből alakulhatott. — FKnt., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 19, TERGE 1968: 49. — T9-E3.

Vasútállomás 2024: *Vasútállomás*, 1870: *Pálya udvar*. — A település belterületének délkeleti részén álló egykori épület, a Hajdú utcán. Ma már nem járnak vonatok ezen a vasúti vonalon. **Pályaudvar** néven is említik. — ÉGy., Kat. — T9-G3.

Vasút utca lásd **Hősök utca**

Vasvári Pál utca lásd **Vasvári utca**

Vasvári utca 2024: *Vasvári utca ~ Vasvári Pál utca*, 1970: *Vasvári Pál utca*, 1968: *Vasvári utca*, 1967: *Vasvári utca*, 1965: *Vasvári Pál utca*, 1870: *Kereszt utca*. — A település belterületének nyugati részén húzódó, a Vas Gereben utcával párhuzamos utca. Korábban **Kereszt utca** volt a neve. Hivatalos neve *Vasvári utca*, de említik **Vasvári Pál utca** formában is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-E3.

Vas Zoltán utca 1970: *Vas Zoltán utca*, 1968: *Vass Zoltán utca*, 1967: *Vas Zoltán utca*. — A település belterületének északi részén húzódó egykori utca. A Taskó utca egyik része lehetett. Hivatalos név. — PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-F2.

Velencei utca 2024: *Velencei utca*, 1970: *Velencői utca*, 1968: *Velencei utca*, 1967: *Velencei utca*, 1965: *Velencei utca*. — A település belterületének délnyugati részén húzódó utca, a Kolozsvári utcát köti össze az Ady Endre utcával. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-E4.

Vereckei út lásd **Vereckei utca**

Vereckei utca 2024: *Vereckei utca*, 1970: *Vereckei utca*, 1968: *Vereckei utca*, 1967: *Vereckei utca*, *Vereckei út*, 1965: *Vereckei utca*, 1870: *Kismélylak utca*. — A település belterületének északnyugati részén húzódó utca, a Klapka utcából nyílik délnyugat felé. Régebben **Kis Mélylak utca** volt a neve, a névadás indítékát nem ismerjük. Hivatalos neve *Vereckei utca*, de említik **Vereckei út** formában is. Vö. Nagy Mélylak utca. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 19, TERGE 1968: 50. — T52-E3.

Veres Péter utca 2024: *Veres Péter utca*. — A település belterületének déli részén húzódó utca, az Arany János utcából nyílik. Hivatalos név. — ÉGy. — T52-F4.

Viola utca 2024: *Viola utca*. — A település belterületének északnyugati részén húzódó kis utca, a Vereckei és az Alkotmány utca között. Hivatalos név. — ÉGy. — T52-E2.

Virág utca 2024: *Virág utca ~ Április négy utca ~ Április négy út*, 2013: *Április négy utca*, 1970: *Április négy út*, 1968: *Április 4 út*. — A település belterületének központjában húzódó utca, a Kiss Ernő és a Petőfi utca között. A városközpont egyik legújabb utcája, az 1870-es kataszteri térképen még nincs utca ezen a helyen. Korábban **Április 4. utca**, illetve **Április 4. út** volt a neve. Hivatalos neve *Virág utca*. — ÉGy., PJFN. 16, TERGE 1968: 49. — T52-F3.

Vitéz tanya 1967: *Vitéz-tanya*. — A település külterületének északnyugati részén, bizonyára a Vitézteleken fekvő egykori tanya. Az első világháborúban kitüntetett vitézé volt, aki jutalmul kapta. — TARJÁNYI 1967: 17.

Vitéztelek 2024: *Vitéztelek*, 2013: *Vitéztelek*, 1970: *Vitéz-telek*, 1968: *Vitéztelek, -be, -re | A Szilháttú szinte mék keletre van. Az első világháború után osztották ki a vitézi érmeseknek*. 1967: *Vitéztelek*, 1909: *Vitéz-telek*. — A település külterületének északnyugati részén, a Szil-háttól keletre fekvő földterület. Az első világháború vitézi érmesei kapták katonai szolgálatukért. Vö. Vitéz-tanya. — ÉGy., PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 17, TERGE 1968: 43. — T2-D5.

Vörösmarty utca 2024: *Vörösmarty utca*, 1970: *Vörösmarty utca*, 1967: *Vörösmarty utca*, 1965: *Vörösmarty utca*. — A település belterületének délkeleti szélén húzódó utca, a Hajdú utcából nyílik. Hivatalos név. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 17, TARJÁNYI 1967: 22. — T52-H5.

Wesselényi utca 2024: *Vesselényi utca*, 1970: *Vesellényi utca*, 1968: *Wesselényi utca*, 1967: *Kisfolyó u[tca]*, *Wesselényi u[tca]*, 1967: *Wesselényi utca*, 1965: *Vesselényi utca*, 1870: *Kisfolyó utca*, 1864: *Kis folyó utsza*. — A település belterületének északkeleti részén húzódik, a Taskó és a Rákóczi utca között. **Kisfolyó utca**-nak a mellette lévő Nagyfolyó utcához viszonyítva nevezték. Hivatalos neve *Wesselényi utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PESTY 1864/38: 268b, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 20, 22, TERGE 1968: 50. — T52-F2.

Zólyom utca 2024: *Zójom utca*, 2013: *Zójom utca*, 1970: *Zójom utca*, 1968: *Zólyom utca*,

1967: *Zójom utca*, 1965: *Zólyom utca*, 1870: *Rákóczi utca*. — A település belterületének északnyugati részén húzódó utca, a Petőfi utcát köti össze a Dózsa György utcával. A 19. századi kataszteri térképen **Rákóczi utca**-ként szerepel. Hivatalos neve *Zólyom utca*. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, Kat., PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-F3.

Zrínyi Ilona utca lásd **Zrínyi utca**

Zrínyi utca 2024: *Zrínyi utca ~ Zrínyi Ilona utca*, 1970: *Zrínyi Ilona utca*, 1968: *Zrínyi utca*, 1967: *Zrínyi utca*, 1965: *Zrínyi utca*. — A település belterületének északnyugati részén húzódó kis utca, a Gorkij fasor utcát a Vereckei utcával köti össze. Hivatalos neve *Zrínyi utca*, de említik **Zrínyi Ilona utcá**-nak is. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: térkép, PJFN. 16, TARJÁNYI 1967: 22, TERGE 1968: 50. — T52-E2.

Zsani kocsmá lásd **Kovács-daráló**

36-os út lásd **Kökúti út**

Források

ÁSz. = FEHÉRTÓI KATALIN, *Árpád-kori személynévtár. 1000–1301*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004.

BÁBA 2016 = BÁBA BARBARA, *Földrajzi köznevek térben és időben*. A Magyar Névtár Kiadványai 39. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2016.

BENCSIK 1974a = BENCSIK JÁNOS, A paraszti közösség gazdasági tevékenysége. In: BENCSIK JÁNOS szerk., *Polgár története*. Polgár Nagyközségi Közös Tanács, Polgár, 1974. 227–323.

BENKŐ 2003 = BENKŐ LORÁND, *Beszélnek a múlt nevei. Tanulmányok az Árpád-kori tulajdonnevekről*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2003.

BÉNYEI 2012 = BÉNYEI ÁGNES, *Helynévképzés a magyarban*. A Magyar Névtár Kiadványai 26. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2012.

C 59 = Magyar Nemzeti Levéltár. Helytartótanács levéltár. Departamentum urbanae. IV. Tabellae urbanae. 1767–1774.

Cs. = CSÁNKI DEZSŐ, *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában 1–3.*, 5. Budapest, 1890–1913.

DHA. = Györffy György, *Diplomata Hungariae Antiquissima I. 1000–1131*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992.

DIENES 1939 = DIENES ISTVÁN szerk., *Szabolcs vármegye. Szabolcs és Ung K. E. E. vármegyék*. Budapest, 1939.

E 158 = Magyar Nemzeti Levéltár. Magyar kincstári levéltárak. Magyar Kamara Archivuma. Conscriptio portarum. 41., 42., 61., 62. kötet. ÉGy. (Polgár) 2013 = BÉRES JÚLIA előnyelvi gyűjtése.

ÉGy. (Polgár) 2024 = VÉKONY VIVIEN előnyelvi gyűjtése.

EKFT. = *Első Katonai Felmérés. 1763–1787*. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/firstsurvey-hungary>

FÉNYES 1851 = FÉNYES ELEK, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leíratik 1–4*. Pest, 1851.

FKnT. = BÁBA BARBARA–NEMES MAGDOLNA, *Magyar földrajzi köznevek tára*. A Magyar Névtár Kiadványai 32. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2014.

FNESz. = KISS LAJOS, *Földrajzi nevek etimológiai szótára 1–2*. Negyedik, bővített és javított kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1988.

GÖNCZY = GÖNCZY PÁL–KOGUTOWICZ MANÓ, *Magyarország megyéinek kézi atlasza. 68 vm. 1886*. URL: <https://maps.hungaricana.hu/hu/HTITerkepar/510/>

GÖRÖG = GÖRÖG DEMETER–MÁRTON JÓZSEF, *Magyar átlás az az Magyar, Horvát, és Tót országok' vármegyéji, s Szabad Kerületei és a határ-örző Katonaság' Vidékinek közönséges és különös tábláji*. 1802–1811.

GÖRÖMBEI 1965 = GÖRÖMBEI ANDOR, *Polgár földrajzi nevei*. Kézirat. Szemináriumi dolgozat. Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének könyvtára. K 412. Debrecen, 1965.

Gy. = GYÖRFFY GYÖRGY, *Az Árpád-kori Magyarország történelmi földrajza 1–4*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1963–1998.

HA. = HOFFMANN ISTVÁN–RÁCZ ANITA–TÓTH VALÉRIA szerk., *Helynévtörténeti adatok a korai ómagyar korból. 1. Abaúj–Csongrád vármegye*. Debrecen, 1997. 2. *Doboka–Győr vármegye*. Debrecen, 1999. 3. *Heves–Küküllő vármegye*.

- Debrecen, 2012. 4. *Liptó-Pilis vármegye*. Debrecen, 2017.
- HEVENESI = HEVENESI GÁBOR, *Parvus Atlas Hungariae sive Geographica Hungariae in 40. tabellas divisae descriptio*. 1689.
- HKFT. = *Harmadik Katonai Felmérés (1:25000). 1869–1887*. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/thirdsurvey25000>
- Hnt. = Magyarország helységnévtára a megfelelő évből. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest.
- Kat. = *Kataszteri térképek. 19. század*. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/cadastral>
- KMHsz. = HOFFMANN ISTVÁN szerk., *Korai magyar helynévszótár. 1000–1350. 1. Abaúj–Csongrád vármegye*. A Magyar Névtár Kiadványai 10. Debrecen, 2005.
- KOVÁCS 2018 = KOVÁCS ÉVA, *A Százdi alapítólevél mint helynévtörténeti forrás*. A Magyar Névtár Kiadványai 48. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2018.
- LIPSZKY, Map. = LIPSZKY JÁNOS, *Mappa Generalis Regni Hungariae parti umque adnexarum Croatiae, Slavoniae et Confiniorum Militarium Magni item Principatus Transylvaniae*. 1808.
- LIPSZKY, Rep. = LIPSZKY JÁNOS, *Repertorium locorum objectorumque in XII tabulis mappae regnorum Hungariae, Slavoniae, Croatiae et Confiniorum Militarium, Magni item Principatus Transylvaniae occurrentium*. 1808. In: LIPSZKY JÁNOS, *A Magyar Királyság és társ országai térképe és névtára. 1804–1810*. DVD. Arcanum Adatbázis Kft., Budapest, 2005.
- MaKF. = *Magyarország Katonai Felmérése. 1941*. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/hungary1941>
- MÁKT. = *Magyar Állam közigazgatási térképe. 1914*. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/hungary1914>
- MKFT. = *Második katonai felmérés. 1819–1869*. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/secondsurvey-hungary>
- MÓDY 1965 = MÓDY GYÖRGY, *Polgár és Szentmargita 1848–1612 között*. In: *A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve 1965*, Debrecen, 1966. 131–146.
- MTSHnt. = KOVACSICS JÓZSEF szerk., *Magyarország történeti statisztikai helységnévtára 1–16*. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1991–2000.
- MVV. 19 = BOROVSKY SAMU szerk., *Szabolcs vármegye*. Magyarország vármegyéi és városai. Budapest, 1900.
- N 78 = Magyar Nemzeti Levéltár. Regnicolaris levéltár. Archivum regni. Országos összeírások. Ladula BB-CC. Ladula GG-HH 1715. évi összeírás. 8. téka.
- NÉMETH 2023 = NÉMETH PÉTER, *A XI–XIV. századi Szabolcs megye települései. Adattár*. Nyíregyháza, 2023.
- PAIS 1975 = PAIS DEZSŐ, *Anonymus Gesta Hungarorum*. Fordította PAIS DEZSŐ, bevezetéssel, jegyzetekkel és térképpel ellátta GYÖRFFY GYÖRGY. Magyar Helikon, Budapest, 1975.
- PERÉNYI = TRINGLI ISTVÁN, *A Perényi család levéltára. 1222–1526*. A Magyar Országos Levéltár Kiadványai II. Forráskiadványok 44. Magyar Országos Levéltár–MTA Történettudományi Intézet, Budapest, 2008.
- PESTY 1864/38 = *Pesty Frigyes helynévtára. 38. Szabolcs vármegye*. OSZK Kézirattár. Jelzete: Fol. Hung. 1114/38. (Szövegkiadás: MIZSER LAJOS, Szabolcs megye Pesty Frigyes 1864. évi helynévtárában. *A Jósa András Múzeum Évkönyve 42* (2000), 227–372.)
- PJFN. = PAPP LÁSZLÓ–VÉGH JÓZSEF szerk., *Hajdú-Bihar megye földrajzi nevei I. A Polgári járás*. Polgári Nagyközségi Közös Tanács, Debrecen, 1970.
- POZSONYI 2000 = POZSONYI JÓZSEF szerk., *Hajdú-Bihar megye. Hajdúság, Tiszamente és a Hortobágy*. Magyarország kistérségei 8/3. Cebe Kiadó, Hatvan, 2000.
- RMCsSz. = KÁZMÉR MIKLÓS, *Régi magyar családnevek szótára. XIV–XVII. század*. Magyar Nyelvtudományi Társaság, Budapest, 1993.
- SUGÁR 1974a = SUGÁR ISTVÁN, *Adatok Polgár, Szentmargita, Csösz, Kékes és Szentmiklós történetéhez. 1261–1717*. In: BENCSIK JÁNOS szerk., *Polgár története*. Polgár Nagyközségi Közös Tanács, Polgár, 1974. 417–502.
- TARJÁNYI 1967 = TARJÁNYI JUDIT, *Polgár földrajzi nevei*. Kézirat. Néprajzi Múzeum Etnológiai Adattára. 15651. Budapest, 1967.
- TERGE 1968 = TERGE LAJOS, *Földrajzinév-adás Polgáron és közvetlen környékén*. Kézirat. Szak-

dolgozat. Debreceni Egyetem Magyar Nyelv-
tudományi Intézetének könyvtára. K 563. Deb-
recen, 1968.

TESz. = BENKŐ LÓRÁND főszerk., *A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára 1–3. Mutató 4.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1967–1976.

T1.S.68.66 = Mappa Comitatus Szabolcsiensis methodo astronomico geometrica concinnata. 1750. – MNL Országos Levéltár S 16–66, 68–69, 82–83, 87–91, 93–100, 102–104, 106, 108–113, 119–131, 134–138, 140–165, 167–171 Családi fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–2007. – S 68) Festetics család. 1631–20. sz. 66.

T1.S.78.1806/28–32 = A Polgári telek birtokok utáni legelő felosztási térképe. 1877. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 78) Térképek. 1786–1948. 1806/28–32.

T1.S.78.568/13–22 = Szederkény. 1866. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 78) Térképek. 1786–1948. 568/13–22.

T1.S.79.929/8 = Polgár nagyközségnek felvételi előrajza. 1870. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 79) Iratok. 19. sz.–20. sz. 929/8.

T10.FM.37 = Plaga Controversa Inter Possessionem Búd, ad Dominium Tokaiense spectantem et inter Terrenum Polgari ad Venerabile Capitulum Agriense spectantem. 1762. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főképtalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 37.

T10.FM.4 = A bogácsi erdőgondnoksághoz tartozó erdők átnézeti térképe. 1938. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főképtalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 4.

T10.FM.44 = Planum exhibens ratam ... in praedio Sz.[ent] Margita, tabulas Bialhalmenses, et praedium Kengyel-fiók, pratum Pelyhes... 1824/1826. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főképtalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 44.

T10.FM.46 = Tisza-Polgár és P.(usza) Szt. Margita-i uradalmak térképe az 1890. évi kataszteri térkép után kibebítve. 1897. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye.

1704–1950. – b) Egri Főképtalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 46.

T10.FM.48 = Praedium Tikos. [1840k.]. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főképtalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 48.

T10.FM.82 = Az egri főképtalan tiszapalkonyi és polgári parcellázásának térképe. 1935. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főképtalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 82.

T10.FM.84 = Az alsó szabolcsi ártér helyszínrajza. 1880. MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főképtalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 84.

T10.FM.85 = Cím nélkül [Vázrajz a polgári 9232., 9233. és 9255. h.r.sz. ingatlanok felosztásáról, kataszteri térkép alapján]. [1925k.] – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főképtalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 85.

T10.FM.93 = A Méltóságos és Főtisztelendő Egri Főképtalan összes birtokainak földrajzi térképe. 1883. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főképtalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 93.

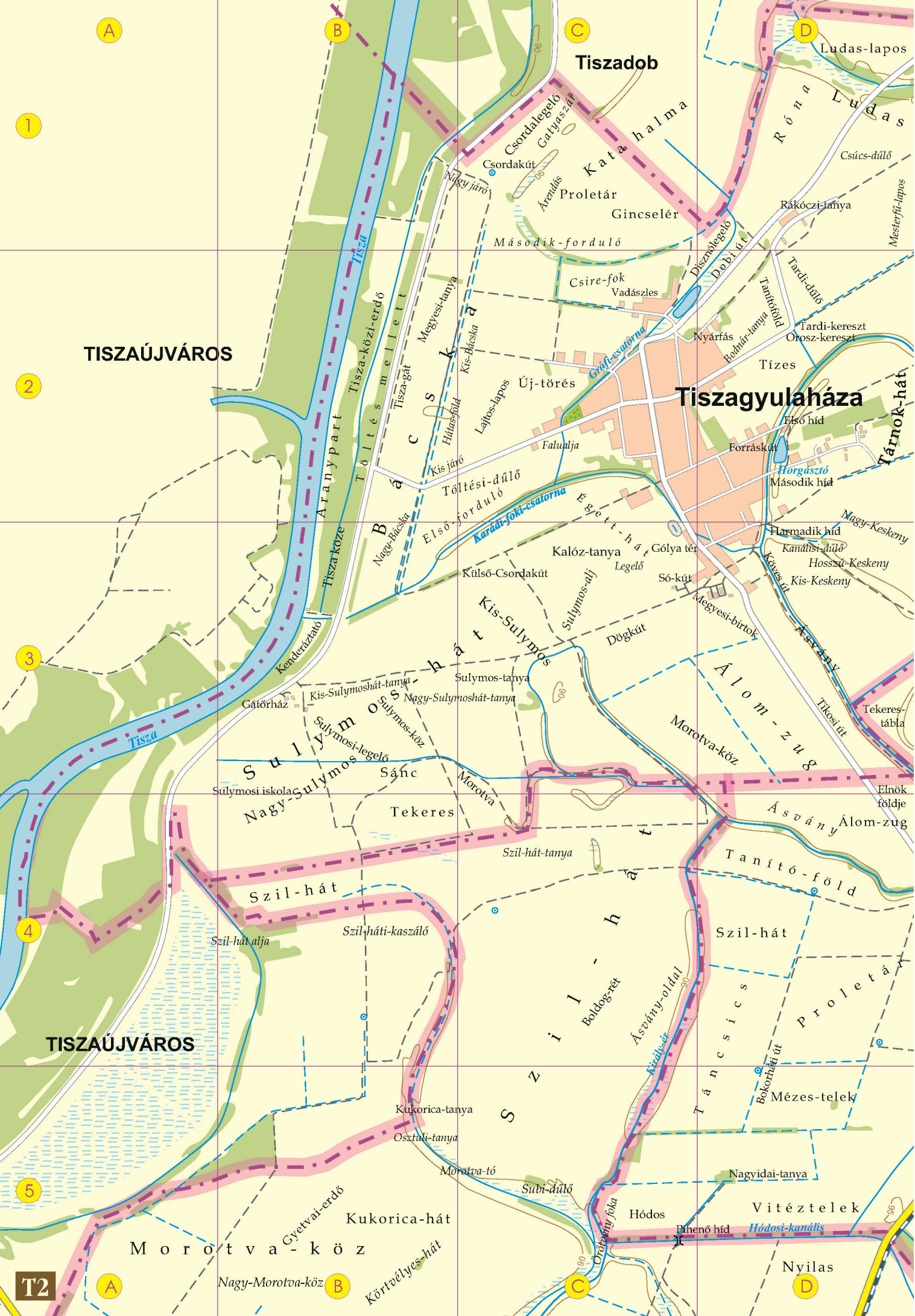
T10.FM.94 = T. Polgár város és környékének domborzati viszonyait feltüntető átnézeti térképe. 1896. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főképtalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 94.

T16.T.109 = Szabolcs vármegye térképe. 1904. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T.109.

T16.T.110 = Szabolcs vármegye és a Hajdú városok kerülete. 1802. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T.110.

T16.T.150 = Szabolcs vármegye közúti és kőbánya térképe. 1918. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T.150.

- T16.T.222 = Cím nélkül [Tisza és Bodrog ártér térképe]. [é.n.]. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T.222.
- T16.T.354 = Szabolcs vármegye úthálózati térképe. 1928. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T.354.
- T16.T.355 = Szabolcs vármegye. 1909. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T.355.
- T16.T.403 = A Magyar Népköztársaság államigazgatási térképe. 1988. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T.403.
- T16.T.75 = Magyar ország. Horvát, Tót, Dalmát és Erdély országok', a' tenger mellék' és a' végőri vidékek' közönséges pósták' és utak' földabrosza... 1836. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T.75.
- T22.B.IX.a.2076 = Szabolcs vármegye közúti és kőbánya térképe. 1918. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B IX a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. 2076.
- T22.B.IX.a.2078 = Szabolcs és Ung közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék térképe. 1929. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B IX a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. 2078.
- T22.B.IX.a.2086 = Szabolcs vármegye közigazgatási térképe. 1943. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B IX a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. 2086.
- T22.B.IX.a.2484 = Szabolcs megye közigazgatási térképe. [1895k.]. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B IX a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. 2484.
- T4.T.198 = Hajdú-Bihar megye és Debrecen. 1975. – MNL Békés Vármegyei Levéltár XV.1. Békés megyei térképgyűjtemény. 1722–2003. – a) Törzsanyag. 1722–2003. 198.
- ÚCsnt. = HAJDÚ MIHÁLY, *Újmagyarkori családneveink tára. XVIII–XXI. század*. Budapest, 2012.
- ÚMTsz. = B. LŐRINCZY ÉVA főszerk., *Új magyar tájszótár 1–5*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1979–2010.
- Z. = NAGY IMRE–NAGY IVÁN–VÉGHÉLY DEZSŐ–KAMMERER ERNK–LUKCSICS PÁL szerk., *A zichi és vásonkeői gróf Zichy-család idős ágának okmánytára 1–12*. Pest, [majd] Budapest, 1871–1931.
- Zs. = MÁLYUSZ ELEMÉR szerk., *Zsigmondkori oklevéltár 1–2*. Budapest, 1951–1958. BORSA IVÁN–MÁLYUSZ ELEMÉR szerk., 3–7. Budapest, 1993–2001. BORSA IVÁN–C. TÓTH NORBERT szerk., 8–9. Budapest, 2003–2004. C. TÓTH NORBERT szerk., 10. Budapest, 2007.

TISZAÚJVÁROS

Tiszadob

Tiszagyulaháza

TISZAÚJVÁROS

T2

A
1
2
3
4
5

B
C
D

Ludas-lapos
Csúcs-dűlő
Mesterfű-lapos
Rákóczi-tanya
Tardi-dűlő
Tardi-kereszt
Orosz-kereszt
Tizes
Első hid
Horgászó
Második hid
Nagy-Keskeny
Kandisi-dűlő
Hosszú-Keskeny
Kis-Keskeny
Tárnok-hát
Nagy-Keskeny
Tikosút
Tekerestábla
Elnök földje
Álom-zug
Tanító-föld
Proletár
Mézestelek
Bokorhát út
Nagyvidai-tanya
Vitéztelek
Hódosi-kandis
Nyilas

Aranypart
Tisza köz
Töltés mellett
Tisza-gát
Tisza-közi-erdő
Nagy-járó
Csordalegelő
Gulyaszat
Csordakút
Arendás
Proletár
Gincselér
Második-forduló
Csire-fok
Vadászles
Dobbi legelő
Tambórdi
Tardi-dűlő
Tardi-kereszt
Orosz-kereszt
Tizes
Első hid
Horgászó
Második hid
Nagy-Keskeny
Kandisi-dűlő
Hosszú-Keskeny
Kis-Keskeny
Tárnok-hát
Nagy-Keskeny
Tikosút
Tekerestábla
Elnök földje
Álom-zug
Tanító-föld
Proletár
Mézestelek
Bokorhát út
Nagyvidai-tanya
Vitéztelek
Hódosi-kandis
Nyilas

Tiszadob

Újtikos

T3

Tiszadob

TISZAVASVÁRI

K a s z i b a

T4

A

B

C

D

1

2

3

4

5

A

B

C

D

Kis-tölgyes

Török-tábla

Kúti-tábla

Juhász-kúti-tábla

Hármas-tábla

Juhász-tábla

Hármas-Négyes-tábla

Négyes-tábla

Ötös-tábla

Lakatos-tanya

Régi országút

Kampó erdeje

Tizes-tábla

Kétágú-erdő

Tizennégyes-tábla

Mályvácsatorna

Mályvás-hát

Nagy-Mályvás

Kasziba-út

Kasziba-erő

Kasziba-szeg

Kasziba-legelő

Hosszú-sziget

Egyház-földek

Háromshatár 1.

Rikács-hát

Rikács-laposa

Fehér-határi-kút

Fehér-határ

Fehér-határi-erdő

Cserelő-hát

Kasziba-ér

Slyiczki-zug

Nagy-Gróf

Kis-Gróf

Tedeji-Gróf

Nagy-Órfa

Kis-Órfa

Választó-dűlő 2.

Órfa-lapos

Egyház rétje

Pongor-sziget

Kút-gödör

Tedeji-legelő

Szűzgulya-legelő

Órfalaposi-kis-kút

Gencsi-sor

A

B

C

D

1

2

3

4

5

A

B

C

D

Tiszapalkonya

Oszlár

Hejőkürt

Tiszatarján

Szállás-hát

Nagy-Selypes-köz

Csikord

Úszató-hely

Csikord-zug

Fűrészmajor

Pap-tanyasi-híd

Pap-tanya

Kácsa-tanya

Nagy-fenek

Kántor-tanya

Ásott-halom

Center

Alsó-rét

Rózsa-dűlő

Ciklédi

Alsó-rét

90°

90°

M3

M3

M3

Nagy-Morotva-köz
Körtoélyes-hát
Kis-Morotva-köz
Morotva-part
Morotva
Király-ár

Füzes
Barát-tanya
Tisza úti tanyák
Pap tava
Kopasz-főlkés
Máji-tanya
Vágóhid
Dögös
Tökös-tó
Trékl-föld
Tökös-tó
Selypes-köz
Selypes-köz-tanya
Tiszai major
Kis-Selypes-köz
Alvég
Szőlő
Szőlősi-híd
Gátórház
Szőlő alja
Kis-Selypes-köz

Kis-Selypes-köz
Kis-Selypes-köz
Vaskapu
Közma-kert
Tancsics tévez
Horvát-tanya
Vályogdűlő
Cobrók köze
Epreskert
Beltelek
Kolerás temető
Házhely
János-órház
Kántor-tápos
Bücső-kert
Temető
Fleischer-gyep
Homok-tanya
Sinkovics-tanya
Homokdomb
Birkás-tanya
Bacsa-házi-föld
Vámosi Antal tanyája
Császár-halom
Homok-halom
Varga halma
Kürti-tanya

Felvég
Mirhó
Kis-erdő
Újtelep
Vasútállomás
Akasztó-halom
Akasztó-hát
Kántor-tápos
Bücső-kert
Temető
Fleischer-gyep
Homok-tanya
Sinkovics-tanya
Homokdomb
Birkás-tanya
Bacsa-házi-föld
Vámosi Antal tanyája
Császár-halom
Homok-halom
Varga halma
Kürti-tanya

Malom-zug
Közölegelő
Lakátság
Kenderföld
Kenderföld alja
Órház

Kis-erdő
Újtelep
Vasútállomás
Akasztó-halom
Akasztó-hát
Kántor-tápos
Bücső-kert
Temető
Fleischer-gyep
Homok-tanya
Sinkovics-tanya
Homokdomb
Birkás-tanya
Bacsa-házi-föld
Vámosi Antal tanyája
Császár-halom
Homok-halom
Varga halma
Kürti-tanya

Kis-erdő
Újtelep
Vasútállomás
Akasztó-halom
Akasztó-hát
Kántor-tápos
Bücső-kert
Temető
Fleischer-gyep
Homok-tanya
Sinkovics-tanya
Homokdomb
Birkás-tanya
Bacsa-házi-föld
Vámosi Antal tanyája
Császár-halom
Homok-halom
Varga halma
Kürti-tanya

Halastó
Polgári-halastavak
Pálincás-óraldal
Pálincás-hát
Pálincás-fenek
Pálincás-tanya
Kis-Bogát
Elek-tanya
Bogát tava
Varga-halmi-dűlő
Kis-Bogát
Pálincás-hát
Pálincás-fenek
Pálincás-tanya

Örötvény
Örötvény-köz
Bokor-hát
Felső-dűlő
Kerek-tó
Kerek-tó-dűlő
Nagy Bokor-hát
Kis-Bokor-hát
Bokorháti-Kis-tág
Gyalogföldrejáró
Kocsis-tanya

Örötvény
Örötvény-köz
Bokor-hát
Felső-dűlő
Kerek-tó
Kerek-tó-dűlő
Nagy Bokor-hát
Kis-Bokor-hát
Bokorháti-Kis-tág
Gyalogföldrejáró
Kocsis-tanya

Örötvény
Örötvény-köz
Bokor-hát
Felső-dűlő
Kerek-tó
Kerek-tó-dűlő
Nagy Bokor-hát
Kis-Bokor-hát
Bokorháti-Kis-tág
Gyalogföldrejáró
Kocsis-tanya

Örötvény
Örötvény-köz
Bokor-hát
Felső-dűlő
Kerek-tó
Kerek-tó-dűlő
Nagy Bokor-hát
Kis-Bokor-hát
Bokorháti-Kis-tág
Gyalogföldrejáró
Kocsis-tanya

Nyilas
Örötvény-lapos
Szégyés
Lengyel-tanya
Pélyi-tanya
Pélyi-tag
Rohai-dűlő
Szégyés-hát
Szégyés-háti-tanya
Szégyés-óraldal
Szégyés-óraldal
Sződ-halom

Nyilas
Örötvény-lapos
Szégyés
Lengyel-tanya
Pélyi-tanya
Pélyi-tag
Rohai-dűlő
Szégyés-hát
Szégyés-háti-tanya
Szégyés-óraldal
Szégyés-óraldal
Sződ-halom

Nyilas
Örötvény-lapos
Szégyés
Lengyel-tanya
Pélyi-tanya
Pélyi-tag
Rohai-dűlő
Szégyés-hát
Szégyés-háti-tanya
Szégyés-óraldal
Szégyés-óraldal
Sződ-halom

Nyilas
Örötvény-lapos
Szégyés
Lengyel-tanya
Pélyi-tanya
Pélyi-tag
Rohai-dűlő
Szégyés-hát
Szégyés-háti-tanya
Szégyés-óraldal
Szégyés-óraldal
Sződ-halom

Szék-halom
Nagy-Csósz-halom
Farpogó-tanya
Vámosi-tanya
Győri-tanya
Danyi-tanya
Sáboke-tanya

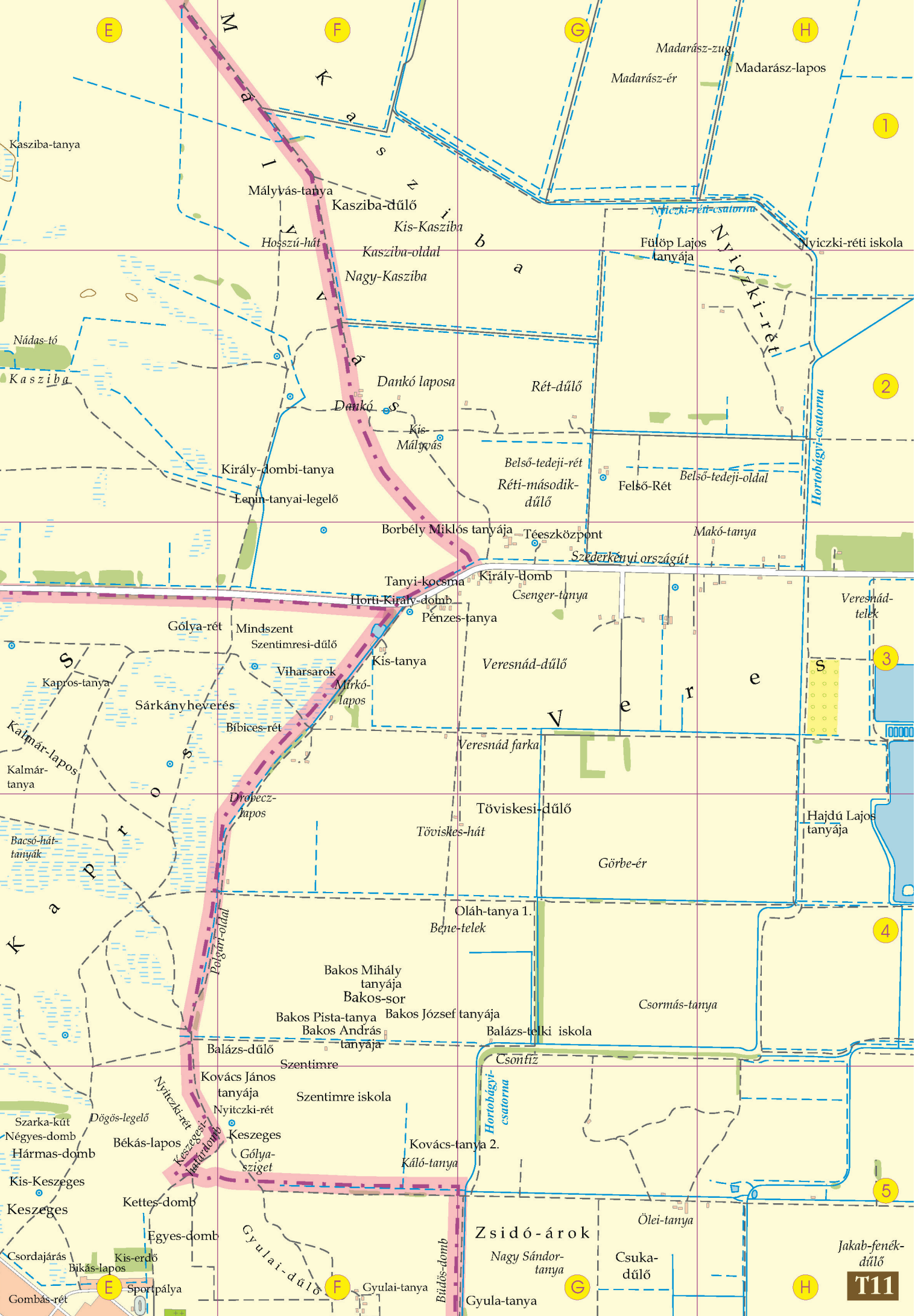
Szék-halom
Nagy-Csósz-halom
Farpogó-tanya
Vámosi-tanya
Győri-tanya
Danyi-tanya
Sáboke-tanya

Szék-halom
Nagy-Csósz-halom
Farpogó-tanya
Vámosi-tanya
Győri-tanya
Danyi-tanya
Sáboke-tanya

Szék-halom
Nagy-Csósz-halom
Farpogó-tanya
Vámosi-tanya
Győri-tanya
Danyi-tanya
Sáboke-tanya

T9

E

F

G

H

Kasziba-tanya

Nádás-tó

Gombás-rét

W

K

Nyiczki-rét-csatorna

Nyiczki-rét

Máltyás-tanya
Kasziba-dűlő
Kis-Kasziba
Hosszú-hát
Kasziba-oldal
Nagy-Kasziba

Madarász-zug
Madarász-ér
Madarász-lapos

1

Fülöp Lajos tanyája
Nyiczki-réti iskola

2

Dankó laposa
Rét-dűlő
Kis-Máltyás
Belső-tedeji-rét
Réti-második-dűlő
Felső-Rét
Belső-tedeji-oldal

Király-dombi-tanya
Lenin-tanyai-legelő

Borbély Miklós tanyája
Téveszközpont
Szederkényi országút

Tanyi-kocsma
Horti-Király-domb
Csenger-tanya
Pénzes-tanya

Gólya-rét
Mindszent
Szentimresi-dűlő
Viharsarok
Kis-tanya
Vereshád-telek

3

Kapros-tanya
Sárcányheverés
Bibices-rét

Kalmár-lapos
Kalmár-tanya

Bacsó-hát-tanyák

Mirkó-lapos
Vereshád-farka

Tövisskesi-dűlő
Tövisskes-hát

Görbe-ér

Oláh-tanya 1.
Bene-telek

4

Bakos Mihály tanyája
Bakos-sor
Bakos Pista-tanya
Bakos József tanyája
Bakos András tanyája

Balázs-dűlő
Szentimre
Csormás-tanya

Kovács János tanyája
Nyiczki-rét
Keszeges
Gólya-sziget

Balázs-teleki iskola
Csonfíz

Kovács-tanya 2.
Káló-tanya

5

Szarka-kút
Négyes-domb
Hármas-domb
Kis-Keszeges
Keszeges

Dögös-legelő
Békás-lapos
Keszegesi-bakói-lapos

Kettes-domb
Egyes-domb
Kis-erdő
Bikás-lapos
Sportpálya

Gyulai-dűlő
Zsidó-árok
Nagy Sándor-tanya

Gyula-tanya
Ölei-tanya
Csuka-dűlő

Büdös-domb
Jakab-fenek-dűlő

T11

E

F

G

H

1

2

3

4

5

Tiszatarján

Ciba-hát

Arkus-ér

Tiszakeszi

Halastói-típusátorna

Gelei-halastó

E

F

G

H

T15

Ciba-hát

A

1

2

3

4

5

T16

A

B

B

C

C

D

D

Rózsa-tanyasi-híd
Bosnyák-domb
Flascher-tanya

Basai-föld

Bogát-halma
Bogát-közi-telep
Bogát-halom-tanya

Medve-tanya

Bogát-közi-tanya

Bartók-tanya

Mervő-tanya

Csűr-domb

Varró-tanya

Mócsi-tanya

Bogát-halom-tanya

Folyás

Tinó-laposi-halastó

Kőrös

Tiszaeszi-főcsatorna

Bivalyhalmi-tó

Nyugati-főcsatorna

Nyugati-főcsatorna

M3

90

90

90

POLGÁR belterülete

KÜLÖNNYOMAT A
MAGYAR NEMZETI HELYNÉVTÁR
A BALMAZÚJVÁROSI ÉS A HAJDÚNÁNÁSI JÁRÁS HELYNEVEI
CÍMŰ KÖTETBŐL

A kötet a Magyar Tudományos Akadémia Nemzeti Kutatási Programok
Magyar Nemzeti Helynévtár Programja keretében készült.

Helynévtasz: Schwarcz Gyula
Légifotók: Civertan Grafikai Stúdió
Fotók: Gombos László, Harangi Mária, Hortobágyi Leader Egyesület, Vékony Vivien

© Szálkai Tamás, Vékony Vivien

© Debreceni Egyetemi Kiadó, beleértve az egyetemi hálózaton belüli
elektronikus terjesztés jogát, 2024

Kiadja a Debreceni Egyetemi Kiadó, az 1795-ben alapított
Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének a tagja.
Felelős kiadó: Soós Erika kiadóvezető
Technikai szerkesztő: Porczió Veronika
Borítóterv, tipográfia: Gacsályi Gábor
Készült a Kapitális Kft. nyomdájában.

NY

